

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav světových dějin

Bakalářská práce

František Vališ

Afroameričtí atleti a olympijské hry v Berlíně v roce 1936

**African American athletes and Berlin olympic games in
1936**

Praha 2022

vedoucí práce:

Prof. PhDr. František Stellner, Ph.D.

Poděkování

Chtěl bych velice poděkovat svému vedoucímu, Prof. PhDr. Františku Stellnerovi, Ph.D. za veškeré rady a pomoc, obohacení o spoustu kvalitní literatury, všechen věnovaný volný čas, trpělivost a hlavně, že to se mnou během psaní této práce nevzdal.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 5. srpna 2023

.....

Podpis autora práce

Abstrakt

Předkládaná bakalářská práce se zabývá rasismem vůči afroamerickým atletům ve Spojených státech amerických v období olympijských her v Berlíně roku 1936. Práce má za cíl analyzovat reakce americké společnosti na účast afroamerických sportovců v reprezentačním týmu a na jejich vítězství na olympijských hrách. Autor demonstroval a analyzoval postavení afroamerických sportovců v americké společnosti na osobnosti Jesseho Owense. Analyzoval nejednotné názory odborné společnosti a veřejného mínění na účast afroamerických sportovců a porovnal reakce na olympijské hry v Berlíně s olympijskými hrami v Los Angeles roku 1932. Zjistil, jakým stylem nahlížel tisk na afroamerické sportovce a jaký vliv mělo bojkotové hnutí na účast afroamerických sportovců. Závěrem komparoval život afroamerických sportovců po skončení her. Informace a podklady pro práci byly primárně čerpány z dobového denního tisku, pramenů osobní povahy a dobových odborných studií.

Klíčová slova

1936, rasová politika, olympijské hry v Berlíně, Jesse Owens, segregace ve sportu

Abstract

Submitted bachelor thesis confronts the issue of racism against African American athletes in the USA at the time of the Berlin Olympic games in 1936. The assignment's goal is to provide a critical analysis of American social attitudes to the participation of African American athletes in the national team and reactions after their wins in the Olympics. The author covers the status of African American athletes through the destiny of Jesse Owense. He focuses his attention on the divided opinions between professional body and general public and draws a comparison of reactions between the Olympic games in Berlin and Los Angeles in 1932. He undertakes the study of newspaper reviews of African American athletes as well as the impact of the boycott movement on the athletes participation in the Olympics. Last but not least, he compares lives of African American athletes before and after the Olympic games. Sources of information for the research have been historical newspapers & documents, facts of personal matters, academic studies and published findings.

Key words

1936, racial politics, olympic games in Berlin, Jesse Owens, segregation in sport

Obsah

Seznam zkratk	6
1. Úvod.....	7
2. Rasová segregace obyvatelstva ve Spojených státech v meziválečném období.....	16
2.1 Problém afroamerické integrace a násilné střety	16
2.2 Ku-klux-klan, lynčování a další projevy rasového násilí a segregace	20
3. Rasová segregace profesionálního sportu a rekreačních sportovních aktivit	30
3.1 Meziválečná rasová segregace sportu	30
3.2 Rasová segregace meziválečného sportu na vybraných příkladech.....	32
3.2.1 Segregace v golfu	32
3.2.2 Segregace v baseballu.....	33
3.2.3 Segregace v boxu.....	34
4. Rasová segregace na letních olympijských hrách roku 1936 v Berlíně	39
4.1 Rasová segregace v olympijském výběru Spojených států.....	39
4.2 Bojkot olympijských her ze strany Spojených států	44
4.3 Fenomén olympijských her v Berlíně a jejich průběh	47
4.4 Období po olympijských hrách	59
5. Závěr	62
Seznam použitých pramenů a literatury.....	65
Seznam tabulek	76

Seznam zkratek

ANL - American Negro League

FBI - Federal Bureau of Investigation

MLB - Major League Baseball

MOV - Mezinárodní olympijský výbor

NAACP - National Association for the Advancement of Colored People

NNL - Negro National League

PGA - Professional Golfers Association of America

SA - Sturmabteilung

USA - United States of America

1. Úvod

Předkládaná bakalářská práce se zabývá problémem rasové segregace afroamerických atletů během olympijských her v Berlíně roku 1936 na území Spojených států. Konkrétně se práce zaměřuje na to, jakou roli hrála barva pleti amerických sportovců, ohledně účasti na olympijských hrách v Berlíně a jejich průběhu.

Z Prohlášení o rase organizací UNESCO z roku 1950 vyplývá: „Pokud jde o temperament, neexistuje žádný jednoznačný důkaz, že mezi lidskými skupinami existují vrozené rozdíly. [...] Pokud jde o osobnost a charakter, lze je považovat za bezrasové. V každé lidské skupině se najde bohatá škála osobností a charakterů a není tedy důvod se domnívat, že nějaká lidská skupina je v těchto ohledech bohatší než kterákoli jiná. Pokud jde o rasové křížení, důkazy jednoznačně ukazují na skutečnost, že se tak děje již od nejstarších dob. Jedním z hlavních procesů utváření ras a jejich vymírání nebo pohlcování je skutečně prostřednictvím hybridizace mezi rasami nebo etnickými skupinami. Navíc nebyl předložen žádný přesvědčivý důkaz, že rasové křížení samo o sobě má biologicky špatné účinky. Tvzení, že lidští kříženci často vykazují nežádoucí vlastnosti, jak fyzické, tak psychické, fyzické disharmonie a duševní degenerace, nejsou podloženy fakty. Neexistuje tedy žádné biologické ospravedlnění pro zákaz smíšených sňatků mezi osobami různých etnických skupin.“¹

K tomuto odbornému prohlášení pod záštitou celosvětové mírové organizace, ve kterém jsou zpochybněny myšlenky rasismu prostřednictvím vědeckého vysvětlení pojmu rasy, došlo po událostech druhé světové války, kdy velká část populace zažila na vlastní kůži, čeho je člověk, zaslepen svými předsudky, schopen. Ovšem i přes tento odborný výklad pojmu rasy se ve Spojených státech v roce 1950 situace k afroamerickým občanům nijak nelišila a nezměnila od let předválečných. Vzhledem k výkonům afroamerických sportovců při jejich působení na olympijských hrách, hlavně tedy v roce 1936 v Berlíně, se objevila řada lidí, která se snažila pomocí vědeckého rasismu vysvětlit jejich úspěchy pomocí rasového zvýhodnění.

Dodnes je v oblasti sportu a sportovních výkonů rasa velkým středem zájmu a pozornosti a vyvstává otázka, zdali má rasa a původ atleta něco společného s predispozicí pro určitá sportovní odvětví. V poslední době se pozornost přesunula na úspěchy sportovců tmavé pleti v běhu na střední a dlouhé tratě.² Naopak sportovci bílé pleti zase naopak více vynikají v silových soutěžích jako například World's Strongest Man.

Cílem této práce je objasnit reakce americké společnosti na účast afroamerických sportovců v reprezentačním týmu Spojených států a na jejich vítězství na olympijských hrách s ohledem na bojkotové hnutí. Dále se bude zkoumat, jak vnímaly odborné kruhy a veřejnost účast afroamerických sportovců na olympiádě v Berlíně s přihlédnutím k vědeckému rasismu a jak událost změnila postavení afroamerických sportovců v americké společnosti.

¹ *Statement on Race* in: Four Statements on the Race Question. Paris: UNESCO 1969, s. 32-33. Dostupné on-line: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000122962>

² CARTER, Robert, CHEUVRON, Samuel, HARRISON, C., PROCTOR, Larry, MYBURGH, Kathryn, BROWN, Michael, MALINA, Robert. *Success, Race and Athletic Performance*. Journal for the Study of Sports and Athletes in Education. 2010, s. 207-229.

V práci vycházím z teze, že odborná a široká veřejnost nahlížela na americký olympijský tým jako na celek a nehleděla na rozdíly mezi sportovci. Z toho vyplývá výzkumná otázka, že americký olympijský výběr nepodléhal rasové segregaci na základě stanov MOV vzhledem k možnosti účasti afroamerických atletů na olympijských hrách.

Autor pracoval s vydanými prameny, dobovým denním tiskem a dobovou literaturou, odbornou literaturou a studiiemi převážně americké provenience. Vzhledem k době, ve které tato práce vznikala, kdy kvůli celosvětové pandemii COVID-19, byl omezen pohyb a zároveň studijní cesty do Spojených států a Německa, nebylo možné primárně využít nevydané prameny z amerických a německých archivů.

Jedním z nejcennějších zdrojů uchovávající prameny a odbornou literaturu ke studiu dějin olympismu a olympijských sportovních odvětví je Síť olympijských muzeí (Olympic Museums Network – OMN), kterou zřizuje Mezinárodní olympijský výbor, respektive jeho sekce – Olympijského studijního centra a Olympijského muzea, které sídlí ve švýcarském Lausanne.³ Tyto olympijské instituce pořádají různé odborné akce, které se také mimo jiné věnují dokumentaci současnosti z hlediska teorie i praxe, zároveň ovšem organizují i celosvětové výzkumné projekty, jako například projekt digitalizace audiovizuálních materiálů spjatých se světovým olympijským hnutím. Součástí této instituce je odborný archiv, fotoarchiv a sbírka trojrozměrných předmětů, dále je zde knihovna, která shromažďuje a uchovává světovou oborovou literaturu evidovanou v souborném digitálním katalogu s možností zahraniční výpůjčky.⁴ Tento elektronický portál v sekci olympijských her v Berlíně pomohl autorovi k rozšíření seznamu literatury o mnohé zajímavé odborné knihy a studie, které byly následně použity v této práci.

Dalším důležitým zdrojem pro bádání v oblasti olympijských her v Berlíně jsou dokumenty z United States Holocaust Memorial Museum (USHMM).⁵ Muzeum se nachází ve Washingtonu a soustřeďuje se na téma holokaustu. Vlastní více než 16 250 předmětů, přes 62,6 milionů stránek archivního materiálu a 135 milionů digitálních obrázků. Součástí sbírky jsou i stovky hodin historického filmu, a přes 204 000 registrovaných přeživších a jejich potomků ke svědectvím k různým událostem. Mimo jiné muzeum poskytuje i cenné informace k olympijským hrám v Berlíně a spousta materiálu je i v digitalizované podobě.⁶ Z této stránky autor čerpal spoustu informací o dalších afroamerických sportovcích, hlavně tedy audio výpovědi Johna Woodruffa k tématu bojkotu a k situaci afroamerických sportovců po olympijských hrách.

Velice cenným zdrojem novinových článků byla národní knihovna Spojených států – Knihovna Kongresu, která sídlí ve Washingtonu. Knihovna disponuje přehledným a digitalizovaným systémem a je perfektním zdrojem k vyhledávání textů v novinách.⁷ Tato

³ International Olympic Committee. *The Olympic Studies Centre*. Dostupné online: <https://olympics.com/ioc/olympic-studies-centre>

⁴ LOMÍČEK, Jan. *Možnosti a limity dokumentace současnosti českého sportu, tělesné výchovy a olympismu*. Acta Musei Nationalis Pragae – Historia. Praha: Národní muzeum, 2017, s. 6.

⁵ United States Holocaust Memorial Museum. Dostupné online: <https://www.ushmm.org/>

⁶ Internet Archive. *United States Holocaust Memorial Museum*. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20120718173041/http://www.ushmm.org/museum/press/kits/details.php?content=99-general>

⁷ Library of Congress. Dostupné online: <https://www.loc.gov/>

knihovna je jednou z největších knihoven na světě, která obsahuje více, než 51 milionů knih a dalších tištěných materiálů v 470 jazycích, více, než 75 milionů rukopisů apod.⁸ Autor tuto stránku využíval k vyhledávání informací a komentářů v novinových článcích k různým událostem napříč celou prací a sledoval díky tomu náladu ve společnosti v opozici k afroamerickým novinám.

Tato práce byla koncipována jako příspěvek k dějinám sportu. Hlavním úkolem dějin sportu je mapování historického vývoje sportovní teorie a praxe, prostředků sportu (hlavně tedy tělesných cvičení, rozvoj sportovních disciplín a pohybových aktivit) od nejstarších časů po současnost ve světovém i národním kontextu. Další úlohou dějin sportu je podat vědecké vysvětlení vzniku a vývoje sportu, objasnit postupné utváření organizačních forem, prostředků a metod ve spojení s celkovými podmínkami života společnosti. Dějiny sportu jsou aplikovanou vědou všeobecných dějin a vycházejí ze stejných pojmů, úloh, metod.⁹

Pokud se historik u nás chce více zabývat dějinami sportu, bude se potýkat s určitými problémy. Hlavním problémem studia dějin sportu je, že popularizace tohoto odvětví předchází samotnému vědeckému výzkumu, kvůli své značné popularitě. Tím se toto odvětví do značné míry odlišuje od politických dějin. Kromě dějin Sokola a dějin olympionismu, které jsou více probádány, postrádá toto odvětví více odborných studií a příspěvků renomovanými odborníky. Oproti českému výzkumu je zahraniční výzkum na vyšší úrovni, kde v jeho popředí se drží anglosaské země a Německo. I zde ovšem vědecký zájem o poznání dějin sportu spadá hlavně až do sedmdesátých nebo osmdesátých let 20. století. Do té doby dějiny sportu nebudily příliš velký zájem pro výzkum. Z let předchozích je třeba zmínit rok 1938, kdy skvělý nizozemský historik pozdního středověku Johan Huizinga, v knize *Homo ludens*, označil hru za vlastní původ lidské kultury. Větší popularity se tomuto odvětví dostalo až po druhé světové válce. Jako jeden z přelomových okamžiků pro emancipaci sportu jako předmětu bádání je rok 1960. Tohoto roku německý fenomenologický filozof Eugen Fink, publikoval svoji knihu *Hra jako symbol světa (Spiel als Weltsymbol)*. Fink byl žákem zakladatele fenomenologie, prostějovského rodáka Edmunda Husserla, a přítelem významného českého filozofa Jana Patočky. Právě on rehabilitoval hru jako fenomén a etabloval ji jako filozofický problém. K další významný zahraničním historikům, kteří se zabývali pojmem hry, byli například rumunský historik Mircea Eliade nebo francouzský sociolog Roger Caillois.¹⁰

Do prvotní fáze bádání o dějinách sportu můžeme zařadit jako historiky sportu samotné sportovce a sportovní funkcionáře, kteří sepisovali dějiny svých klubů, institucí či odvětví. Ve druhé fázi se s postupným etablováním sportovních rubrik této problematiky ujali samotní žurnalisté. Později dokonce vznikaly specializované sportovní noviny a časopisy. V českém prostředí patří k takovýmto nejstarším titulům *Cyklista* (od 1885), *Velocipedista* (1888–1890), *Sportovní obzor* (1893–1896) a *Sport a hry* (1902–1914). Novináři také nadlouho určili pohled na dějiny sportu jako na přehled významných zápasů, soutěží, výkonů a

⁸ Library of Congress. *General Information*. Dostupné online: <https://www.loc.gov/about/general-information/>

⁹ GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu. Přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 8.

¹⁰ PELC, Martin. *Dějiny sportu: od kuriozity k vědecké historii*. In: Slu.cz [online]. Ústav historických věd. Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě. 2013, s. 5-6. Dostupné online: <https://www.slu.cz/slu/cz/projekty/webs/popularizace/postery-sylaby-publikace-1/poster/5-cyklus/0410-sylabus.pdf>

sportovních osobností. Teprve po druhé světové válce se začali sportem u nás soustavněji zabývat i historici. Jedním z nich byla například profesorka Věra Olivová. Toto odvětví historického poznání bude v budoucnu potřebovat ještě důkladné bádání. Na dějiny sportu se historik může dívat pomocí několika se prolínajících rovin. Předně může zkoumat, jak sport vnímali samotní sportovci, jak diváci i jeho odpůrci, jaký vliv na něj měly politické, ekonomické, sociální nebo kulturní aspekty a jestli je i on zpětně ovlivňoval.¹¹

Autor ve své práci využíval a aplikoval metody podle potřeby a povahy zkoumaného problému. Při psaní historické práce, je zapotřebí zpravidla aplikovat hned několik metod. Východiskem pro výběr výzkumných metod byl pro autora studijní materiál od M. Hrocha a kol. *Metody historikovy práce*¹² a *Úvod do studia dějepisu*.¹³

Autor v práci aplikoval přímou metodu. Minulost poznáváme a popisujeme prostřednictvím jednoho nebo více pramenů. Tato metoda spočívá v získávání historických faktů z pramene, v němž jsou přímo a bezprostředně obsaženy údaje o těchto faktech. Při použití této metody je třeba se zaměřit na pravdivost pramene a ověřovat jeho spolehlivost pomocí dalších pramenů. Ověřování spolehlivosti pramene je nejdůležitější funkcí přímé metody. Této metody bylo využito například při zkoumání okolností ohledně odmítnutí podat ruku Jessemu Owensovi, Adolfem Hitlerem. Hlavním východiskem jsou zde paměti německé filmové režisérky Leni Riefenstahl a pro ověření její výpovědi bylo využito afroamerických dobových novin.

Další metodou, kterou autor využíval, byla metoda nepřímá. Pokud se historik nehodlá spokojit s jednoduchým vyprávěním událostí, na základě analýzy pramenů, musí využívat složitějších postupů. Nepřímá metoda nahrazuje chybějící data zdůvodněnou hypotézou. Hypotéza vychází z historických pramenů, které ovšem přímo nezodpovídají položenou otázku a tudíž se závěrům učiněným z hypotézy, pomocí nepřímé metody, tímto způsobem dodává obecná platnost. Pro správné aplikování této metody je zapotřebí dobře znát historické události a okolnosti zkoumaného problému. Autor tuto metodu využíval při zodpovídání stanovených hypotéz.

Nedílnou součástí pro sepsání této práce byla biografická metoda. Jestliže historik vylýčí život nějaké osobnosti, jedná se o sepsaný životopis, který je zpracován cestou mikroanalýzy s využitím přímé a pravděpodobně progresivní metody. Biografická metoda je založena na určité společenské skutečnosti prostřednictvím poznatků o životě jedinců. Tato metoda byla aplikována při zkoumání života Jesseho Owense. Díky poznatkům o jeho životě mohly být následně aplikovány závěry ohledně chování společnosti k afroamerickým sportovcům a celkově složitá situace Afroameričanů v době aktivních zákonů Jima Crowa.

Při psaní této práce autor využíval hlavně progresivní metodu. Tato metoda sleduje události tak, jak po sobě následovaly od doby starší, k době novější. Tato metoda je opak restrospektivní metody, která naopak sleduje novější události a podle nich zkoumá události

¹¹ Tamtéž, s. 6-7.

¹² HROCH, Miroslav aj. *Úvod do studia dějepisu: určeno pro posl. fakulty filozof. a pedagog. [Díl] 4, Metody historikovy práce*. 1. vyd. Praha: SPN, 1983.

¹³ HROCH, Miroslav a kol. *Úvod do studia dějepisu*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985, s. 201-263.

dřívější. Retrospektivní metodu ovšem nelze aplikovat bez respektování pravidel historismu a bez přihlídnutí k logice a zákonitosti historického vývoje.

V práci byla také využita metoda indukce. Indukce je metodou empirického studia jevů, která postupně přechází od jednotlivých faktů k obecnějším údajům o společenské skutečnosti. Úplná indukce je taková, která zohledňuje veškeré zkoumané objekty, proto není příliš častá kvůli nedostatku pramenné základny nebo přílišného rozsahu zkoumaného. Autor v této práci tudíž využil indukce neúplné s ohledem na další afroamerické sportovce, kteří se zúčastnili olympijských her.

Tato metoda úzce souvisí s metodou dedukce. Dedukce je způsob tvorby vědeckého zobecnění, kdy se výsledné tvrzení odvozuje z jednoho nebo několika tvrzení. Tuto metodu autor například použil v závěru práce při formulování svého výsledného názoru po objasnění určitých reálií v otázce bojkotového hnutí v souvislosti s konáním olympijských her v Los Angeles roku 1932.

Zároveň autor práce pracoval s politickými dějinami k objasnění doby, ve které probíhaly tyto olympijské hry v Berlíně a snaží se komentovat důležité události a milníky v oblasti rasové segregace a afroamerické integrace. Tyto olympijské hry probíhaly v době, kdy Spojené státy pokládaly afroamerické obyvatele za neplnoprávné občany a americká společnost byla plná předsudků vůči nim. A v neposlední řadě práce pracuje s dějinami každodennosti pro vysvětlení dobových poměrů v americké společnosti. V tomto ohledu byl využit synchronní a diachronní přístup ve zkoumání vývoje Spojených států a určitých lokací s ohledem na afroamerické obyvatelstvo a sportovce.

V této práci byla také použita historická statistika v oblasti poměru mezi bílým a afroamerickým obyvatelstvem, nejen ve sportu a na olympijských hrách, ale také se zde srovnávají rozdíly s hrami předchozími v Los Angeles. Následná komparace dat systematicky vyložila měnící se podmínky v nahlížení na afroamerické sportovce a objasnila i rozdílnost společnosti s ohledem na olympijské hry v Berlíně. Tyto cenné informace pomohly autorovi práce dojít k překvapivým závěrům.

Autor aplikoval i do jisté míry geografickou metodu. Tato metoda zkoumá určitý historický proces, který se odehrává v určitém měnícím se geografickém prostředí a přihlíží k tomu. Tato metoda byla v práci využívána v ohledu na rozdíly na americkém Severu a Jihu s ohledem na afroamerické obyvatelstvo a sportovce.

Důležitými zdroji bádání v této práci byly především afroamerický tisk publikující v meziválečném období a vydávaný měsíčník NAACP s názvem *The Crisis*, které byly dány do komparace s běžným publikujícím tiskem. Práce využívá dobové studie a prameny osobní povahy, jako jsou například *The International Olympic Games as an Index to the Influence of Climate on Human Energy*¹⁴ od Guilerma Hoxmarka, *Race and Runners*¹⁵ od Montague Cobba nebo *V mé paměti: memoáry fotografky a filmové režisérky, která pracovala pro Hitlera* od

¹⁴ HOXMARK, Guilermo. *The International Olympic Games as an Index to the Influence of Climate on Human Energy*. Ecology, vol. 6, no. 3, 1925.

¹⁵ COBB, W. Montague. *Race and Runners*. Howard University. Department of Sociology and Anthropology Faculty Publications, 1936.

Leni Riefenstahl. Práce nakonec neobsahuje pramen osobní povahy od amerického prezidenta Franklina Roosevelta, jak bylo původně zadáno, jelikož by primárně doplňoval vedlejší části této práce, ovšem místo něj byl vhodně využit dobový denní tisk.

V první kapitole této práce byla obecně analyzována problematika *Rasové segregace obyvatelstva ve Spojených státech v meziválečném období*, kde práce zkoumala důležité události, momenty a milníky afroamerického obyvatelstva. Odpověď na tyto otázky se dostává v podkapitolách, které jsou pojmenovány *Problém afroamerické integrace a násilné střety a Ku-klux-klan, lynčování a další projevy rasového násilí a segregace*.

V první podkapitole nazvané *Problém afroamerické integrace a násilné střety* byla zkoumána otázka migrace Afroameričanů na americký Sever a problém integrace. Tato situace vyvolala násilné střety mezi bílým a afroamerickým obyvatelstvem. Předmětem analýzy se stal denní dobový tisk ohledně události „*rudého léta*“. K tomuto účelu byly využity afroamerické noviny *Chicago Defender* a *Baltimore Afro-American*, které byly novinami snažícími se pokrýt veškeré události týkající se Afroameričanů a byly vydávány a čteny výhradně afroamerickým obyvatelstvem. Následně byl využit prvek komparativních dějin, kde tyto afroamerické noviny byly porovnány s běžně čtenými novinami *The New York Times*, aby byl patrný rozdíl v informovanosti a pohledu na danou událost. V této podkapitole byl dále analyzován vliv afroamerické migrace na území Severu a měnící se struktura obyvatelstva. K tomuto účelů byla využita monografie Paula Johnsona *Dějiny amerického národa*¹⁶ a odborné studie od Roberta Holmese *The Afro-American in the Urban Age*¹⁷ a Horace Hamiltona *The Negro Leaves the South*,¹⁸ kde jsou odborně popsány měnící se trendy ve složení obyvatelstva na území Spojených států.

Ve druhé podkapitole s názvem *Ku-klux-klan, lynčování a další projevy rasového násilí a segregace* byl analyzován zrod, postupný vývoj a následný úpadek druhého Ku-klux-klanu. Pro tento účel byl využit dobový afroamerický tisk *Atlanta Independent* a oficiální časopis NAACP *The Crisis*. K objasnění myšlení vůdce Ku-klux-klanu byl použit pramen osobní povahy Hiram Evanse s názvem *The Klan's Fight for Americanism*,¹⁹ kde autor jasně vystihuje své rasové postoje k Afroameričanům. Ve druhé části této podkapitoli, byla předmětem zkoumání problematika lynčování. K této věci byla využita statistika ze soukromé školy Tuskegee Institutut,²⁰ která se o tuto problematiku dlouhodobě zajímá. Tato statistika byla poté, dána do komparace s portálem NAACP²¹ zabývajícím se problematikou lynčování a neziskovou organizací Equal Justice Initiative.²² Po porovnání těchto zdrojů byl patrný rozdíl ve způsobu informování ohledně lynčování ve Spojených státech.

Druhá část této práce s názvem *Rasová segregace profesionálního sportu a rekreačních sportovních aktivit* se zaměřuje na diskriminační podmínky v oblasti sportovních aktivit. Tato

¹⁶ JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Voznice: Leda, 2014.

¹⁷ HOLMES, Robert A. *The Afro-American in the Urban Age*. Journal of Black Studies, vol. 4, no. 4, 1974, s. 441-456.

¹⁸ HAMILTON, C. Horace. *The Negro Leaves the South*. Demography, vol. 1, no. 1, 1964, s. 273-295.

¹⁹ EVANS, Hiram W. *The Klan's Fight for Americanism*. The North American Review 223, no. 830, 1926.

²⁰ Tuskegee University Archives Repository. *Lynchings Stats Year Dates Causes*. Collection: Lynching Information.

Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021.

²¹ NAACP. *History of Lynching in America*.

²² Equal Justice Initiative. *Lynching in America: From "Popular Justice" to Racial Terror*. Lynching in america: *Confronting the Legacy of Racial Terror*. Equal Justice Initiative, 2017, s. 27-47.

část byla rozdělena na dva segmenty. První podkapitola *Meziválečná rasová segregace sportu* zkoumá, do jaké míry byl sport ve Spojených státech segregován a jaké možnosti se naskytovaly Afroameričanům. Sport ve Spojených státech byl ovlivněn zákony Jima Crowa, které de facto oddělily Afroameričany od bělošského sportu, ovšem toto oddělení nebylo úplné a neplatilo všude. Tento stav zkoumá druhá podkapitola s názvem *Rasová segregace meziválečného sportu na vybraných příkladech*, kde předmětem analýzy jsou konkrétní sporty, jako byl golf, baseball a box.

Při bádání v oblasti segregace golfu je nutné vyzdvihnout odbornou studii od George Kirsche *Municipal Golf and Civil Rights in the United States*,²³ která poskytuje velké množství informací ohledně participace Afroameričanů v golfu. I přes diskriminační zákony Jima Crowa bylo Afroameričanům umožněno tento sport provozovat, ovšem ne vždy se tento stav setkal s kladnou odpovědí, jak dokazuje článek například v afroamerických novinách *Baltimore Afro-American*.

Naprosto rozdílný stav, v oblasti segregace Afroameričanů, nastal ve sportovním odvětví baseballu. Vyhraněná politika, kterou si uvědomoval i první afroamerický hráč v MLB Moses Fleetwood Walker a kterou popsal ve své knize *Our home colony: a treatise on the past, present and future of the Negro race in America*²⁴, došla až tak daleko, že Afroameričané byli na dlouhou dobu z hlavní soutěže baseballu vyloučeni.

Celou tuto kapitolu završuje analýza v oblasti boxu. K tomuto účelu bylo využito komparace velkého množství dobového denního tisku, jako byl například *The Washington Herald*, *The Democratic Banner*, *Baltimore Afro-American* nebo *The Daily Gate City*. Články z těchto novin dokazují, že mezirasové sportovní klání v napjaté době probíhajících zákonů Jima Crowa byly velice emotivně vnímány a neobešly se bez různých incidentů. I přes určitou možnost účasti Afroameričanů v daném sportu, také záleželo na jejich chování a povaze, neboť to mohlo ovlivnit jejich vnímání širokou veřejností.

Poslední kapitolou a zároveň hlavní kapitolou této práce je *Rasová segregace na letních olympijských hrách roku 1936 v Berlíně*. Tato kapitola byla rozdělena na čtyři úseky s názvem *Rasová segregace v olympijském výběru Spojených států*, *Bojkot olympijských her ze strany Spojených států*, *Fenomén olympijských her v Berlíně a jejich průběh* a *Období po olympijských hrách*.

V první podkapitole *Rasová segregace v olympijském výběru Spojených států*, byla srovnávána účast afroamerických sportovců na olympijských hrách, především rozdíl mezi olympijskými hrami v Los Angeles roku 1932 a olympijskými hrami v Berlíně. K tomuto účelu bylo využito informací z *United States Holocaust Memorial Museum*, které obsahují cenné údaje ohledně rozdílu participace Afroameričanů na těchto dvou olympiádách.²⁵ Tato část zároveň zasahuje do segregace školství, jelikož olympijští sportovci byli vybíráni převážně z vysokých škol a soustředí se na postavu Jesseho Owense. Hlavní část této

²³ KIRSCH, George B. *Municipal Golf and Civil Rights in the United States, 1910-1965*. The Journal of African American History 92, no. 3, 2007, s. 371-391.

²⁴ WALKER, M. Fleetwood. *Our home colony: a treatise on the past, present and future of the Negro race in America*. Steubenville, O.: Herald Printing Co, 1908.

²⁵ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936*.

podkapitoli tvoří rozdíl ve vnímání afroamerických sportovců širokou a odbornou veřejností na olympijských hrách v Los Angeles, která je posléze v další podkapitole dána do komparace s olympijskými hrami v Berlíně. Z dobových novin jako byly například *The Waterbury Democrat*, *Imperial Valley Press*, případně časopis *The Crisis* lze dobře vnímat konzensus vnímání afroamerických sportovců na olympijských hrách v Los Angeles širokou veřejností. Zároveň s jejich úspěchy se začal objevovat vědecký rasismus, který je podepřen dobovými studii jako například *The International Olympic Games as an Index to the Influence of Climate on Human Energy*²⁶ od Guilerma Hoxmarka nebo *The Expansion of Races*²⁷ od Edwarda Woodruffa. Pro získání celého přehledu vědeckého rasismu mi také dobře posloužila odborná studie od Marka Dyresona *American Ideas about Race and Olympic Races from the 1890s to the 1950s: Shattering Myths or Reinforcing Scientific Racism*,²⁸ ve které autor velice dobře analyzuje měnící se postoje odborné veřejnosti vůči afroamerickým sportovcům.

Druhá podkapitola s názvem *Bojkot olympijských her ze strany Spojených států* obsahuje důkladnou analýzu bojkotového hnutí, které se objevilo ve Spojených státech v souvislosti s účastí na olympijských hrách v nacistickém Německu. Prezident amerického olympijského výběru Avery Brundage vystupoval ostře proti hnutí za bojkot a dle mého názoru si v některých vyjádřeních ostře protirečil. K objasnění této problematiky mi posloužila rozhlasová výpověď velkého zastánce bojkotu olympijských her Henryho Leipera *The Olympic Games in Berlin: A Question of Fair Play*,²⁹ která dobře vystihuje myšlenku, s kterou přišlo bojkotové hnutí. Je zajímavé, že ani ze strany Afroameričanů nepanovala shoda. K lepšímu pochopení této neshody posloužil opět afroamerický tisk a vzpomínky jednoho z účastníků olympijských her v Berlíně Johna Woodruffa.³⁰

Další důležitou podkapitolou tohoto úseku je *Fenomén olympijských her v Berlíně a jejich průběh*. Tato část analyzuje dobový denní tisk. Velká část novinových článků, která vycházela ve Spojených státech během olympijských her v Berlíně, vykazovaly řadu forem rasismu. Velice rozdílné to ovšem bylo na americkém Jihu, kde tyto noviny během olympijských her byly přímo agresivně zaměřené proti afroamerickým sportovcům. Tato agresivní politika proti afroamerickým sportovcům se projevovala minimalizací a cenzurou zpráv o Jesse Owensovi a dalších úspěšných afroamerických sportovcích a snahou, co nejméně zobrazovat jejich fotografie v novinách. K podrobné analýze této části posloužily dobový denní tisk jako například *The Chicago Defender* nebo *Baltimore Afro-American*. Důležitým pilířem této podkapitoly byla odborná studie od Roberta Drakea *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*,³¹ ve které autor velice podrobně analyzuje vycházející dobový tisk na americkém Jihu během konání olympijských her v Berlíně.

²⁶ HOXMARK, Guilermo. *The International Olympic Games as an Index to the Influence of Climate on Human Energy*. Ecology, vol. 6, no. 3, 1925.

²⁷ WOODRUFF, Charles Edward. *The Expansion of Races*. New York: Rebman, 1909.

²⁸ DYRESON, Mark. *American Ideas about Race and Olympic Races from the 1890s to the 1950s: Shattering Myths or Reinforcing Scientific Racism?* Journal of Sport History 28, no. 2, 2001, s. 173-215.

²⁹ *The Olympic Games in Berlin: A Question of Fair Play*, radio address by Henry Smith Leiper. Presbyterian historical society. Pearl digital collections. November 12, 1935.

³⁰ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: John Woodruff*.

³¹ DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011.

Oproti olympijským hrám v Los Angeles nastala určitá změna v oblasti vědeckého rasismu, kterou prezentuje Montague Cobb a jeho studie *Race and Runners*,³² ve které se snaží tento zažitý trend vyvrátit. Proti němu stojí Charles Snyder se svojí studií eugeniky *The Real Winners in the 1936 Olympic Games*,³³ ve které se dopracuje k podobným závěrům, jako eugenika v nacistickém Německu. Závěr této podkapitoly obecně analyzuje rozdílné vnímání Afroameričanů v nacistickém Německu a ve Spojených státech a nabourává chybně zažitý mýtus o nepodání ruky Jessemu Owensovi Adolfem Hitlerem.

Poslední část této práce s názvem *Období po olympijských hrách* analyzovala změny ve vnímání afroamerických sportovců po návratu z olympijských her a soustředila se na postavu Jesseho Owense. Pro tento účel byl využit denní dobový tisk, jako například *The Waterbury Democrat* nebo vzpomínky jednoho z účastníků her Johna Woodruffa.³⁴

V bakalářské práci jsem postupoval chronologicky. Získané poznatky mé bakalářské práce zabývající se rasovou politikou vůči atletům tmavé pleti na olympijských hrách 1936 v Berlíně, mohou posloužit k vypracování si představy o době, ve které tito sportovci žili a dávají náhled pod pokličku neslavného úseku dějin Spojených států.

³² COBB, W. Montague. *Race and Runners*. Howard University. Department of Sociology and Anthropology Faculty Publications, 1936.

³³ Snyder, Charles D. *The Real Winners in the 1936 Olympic Games*. *The Scientific Monthly* 43, no. 4, 1936, s. 372-374.

³⁴ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Athletes. John Woodruff speaking about his experiences*.

2. Rasová segregace obyvatelstva ve Spojených státech v meziválečném období

2.1 Problém afroamerické integrace a násilné střety

První světová válka je, z pohledu Spojených států amerických, pokládána za mezník ve vnitřní afroamerické integraci. Válečný konflikt způsobil radikální pokles přistěhovalců z Evropy. Ještě v roce 1914 přišlo do Ameriky 1,2 milionu osob, o čtyři roky později to bylo už jen přibližně 100 000 lidí ročně. Účast Spojených států ve válce, znamenala vytvoření dobře placených míst a poptávku po pracovní síle na území Severu. To vyvolalo masivní příchod Afroameričanů na Sever. Příkladem může být Chicago, kde v roce 1910 bylo 44 000 Afroameričanů, ovšem v roce 1920 už na 110 000. Tato migrace Afroameričanů na Sever měla obrovský vliv na vnitřní integraci, jelikož od roku 1916 do konce šedesátých let se sem přesunulo šest milionů Afroameričanů. S vnitřní migrací ovšem rostly i sociální, kulturní, bytové problémy a s tím i spojené rasové nepokoje. Jednalo se především o útoky, které iniciovali převážně běloši, jelikož se Afroameričané začali zabydlovat v dosud výhradně bělošských čtvrtích.³⁵

Vlna nepokojů ve státě Illinois byla zahájena 2. července roku 1917, kde ve městě East St. Louis po celý den bílá komunita útočila na Afroameričany. Při těchto masakrech, kdy byli Afroameričané bití, stříleni a věšeni na ulicích, jich zemřelo celkem 39.³⁶ Další podobné rasové nepokoje můžeme vysledovat například v Chesteru, v Pensylvánii. O půlnoci 24. července roku 1917 se běloch William McKinney při návratu domů srazil s jednou Afroameričankou, kterou doprovázel jejích přítel a další afroamerický pár. Tato kolize vyvolala potyčku, která vyústila v pobodání a smrtí McKinneyho. Následujícího dne se několik bělochů, kteří byli přáteli McKinneyho, rozhodli pro pomstu. K nim se postupně přidali další běloši, až se utvořila skupina 200-300 bílých mužů, kteří napadali Afroameričany po městě. Na druhé straně Afroameričané byli také odhodláni k boji, což vyústilo k několika dnům násilných střetů, které nakonec zastavil až příchod státních vojsk.³⁷

Strůjci rasových nepokojů byli i Afroameričané. V Houstonu v Texasu se v noci 23. srpna 1917 přes sto afroamerických příslušníků armády Spojených států amerických zmocnilo pušek a pochodovali na město. Příčinou tohoto střetu bylo rostoucí rasové napětí mezi místními bílými policisty a afroamerickými vojáky z výcvikového tábora Camp Logan v Houstonu. Při tomto střetu bylo zabito 13 lidí, z toho byl pouze jeden Afroameričan, a devatenáct zraněných, včetně pěti afroamerických vojáků.³⁸

Spojené státy americké vzešly z první světové války ekonomicky a hospodářsky posíleny. Poválečná konjunktura byla způsobena poválečnou poptávkou, prosperujícím zámořským obchodem, neboť hlavní konkurenti - britští a němečtí vývozci byli oslabeni válkou, a také tím, že se válka Spojených států přímo nedotkla. Rok 1919 byl také pro Spojené státy velice úrodný, neboť znamenal rekordní sklizeň bavlny.

³⁵ JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Voznice: Leda, 2014, s. 528.

³⁶ McLAUGHLIN, Malcolm. *Reconsidering the East St Louis Race Riot of 1917*. International Review of Social History, vol. 47, no. 2, 2002, s. 187.

³⁷ SMITH, Eric L. *The 1917 race riot in chester, pennsylvania*. Pennsylvania History: A Journal of Mid-Atlantic Studies, vol. 75, no. 2, 2008, s. 178-181.

³⁸ SCHULER, Edgar A. *The Houston Race Riot, 1917*. The Journal of Negro History, vol. 29, no. 3, 1944, s. 300.

Ovšem na venek silné Spojené státy, byly vnitřně značně nestabilní. Rok 1919 byl kromě velké úrody také charakteristický dalšími rasovými střety mezi bělochy a Afroameričany, které se označovaly jako „rudé léto“.³⁹ V létě 1919 se skupina bílých občanů rozhodla vpadnout do afroamerických čtvrtí texaského Longview kvůli údajnému obvinění jedné bělošky, že má poměr s Afroameričanem. Zapalovali domy, obchody a toto běsnění mělo za následek vyhnání několika Afroameričanů z města. O týden později ve Washingtonu, se „bilá lůza“ rozhodla napadnout Afroameričany poté, co se dozvěděli o útocích na bělošky, a došlo ke čtyřdenním pouličním bojům, kde proti sobě stály na jedné straně „bílé“ a na druhé straně afroamerické gangy. Přítrž tomuto běsnění musela učinit až domobrana.

V Arkansasu, kolem města Elaine v zemědělské oblasti při podobných rasových násilnostech kvůli pokusu Afroameričanů založit odborový svaz, zemřelo celkem pět bělochů a pětadvacet Afroameričanů. V Chicagu na sklonku července si rasové nepokoje vyžádaly celkem 38 mrtvých a 537 zraněných.⁴⁰ Události v Chicagu dokumentuje velice dobře denní tisk. Například afroamerický týdeník *Baltimore Afro-American*⁴¹ o těchto událostech informuje ihned na první stránce v nadpisu: „Chicago v sevření hrozného davu. Spousta lidí zabita, tisíce lidí zraněno, mnoho mrtvých zůstává nepohřbeno v jejich domovech“⁴² Stejně důrazně o těchto událostech psaly další afroamerické týdeníky jako například *Chicago Defender*,⁴³ který uvedl i seznam zabitých a zraněných.⁴⁴ Naproti tomu noviny *The New York Times* vylíčily tyto střety tím způsobem, že skutečnou příčinou nepokojů byl „bolševismus, který ovlivnil černošskou komunitu, pak následně vyvolala nepokoje.“⁴⁵ Afroamerické noviny se snažily převážně zdůraznit brutalitu a oběti těchto střetů páchaných na afroamerickém obyvatelstvu. Rozdíl je také v psaní článku, kde afroamerické noviny psaly o brutalitě na „colored“ obyvatel, naproti tomu *The New York Times* hledal příčinu střetů v afroamerickém obyvatelstvu a jsou zde označeni jako „negroes.“⁴⁶

Potyček v Chicagu se účastnili i afroameričtí veteráni, kteří se účastnili první světové války. V první světové válce bojovalo na 380 000 afroamerických vojáků. Tyto nepokoje přiměly mnoho z nich ptát se, jaký smysl měla jejich účast v první světové válce. Spousta z nich se radikalizovala a vstoupila do radikální nacionalistické polovojenské organizace *African Blood Brotherhood*. Tato organizace vznikla v roce 1919 po rasových událostech „rudého léta“ a kladla si za cíl absolutní rasovou rovnost, vzdorovat Ku Klux Klanu, vyšší mzdy, kratší pracovní dobu, lepší životní podmínky a možnosti vzdělávání pro Afroameričany.

³⁹ KRUGLER, David F. 1919: *Defending Black Lives*. Washington History, vol. 32, no. ½, 2020, s. 28.

⁴⁰ TINDALL, George Brown a SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1998, s. 520-521.

⁴¹ Týdeník afroamerické noviny vydávané v Baltimoru v Marylandu.

⁴² Chicago in grip of terrible mob. *Afro-American*. August 1, 1919, vol. 27, no. 47, s. 1. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19190801&printsec=frontpage&hl=en>

⁴³ Chicago Defender jsou afroamerické noviny se sídlem v Chicagu.

⁴⁴ List of slain in four days rioting. *Chicago Defender*. August 2, 1919, vol. 16, no. 31, s. 1. Dostupné online: https://fusion.tv/story/173410/race-riots-1919-red-summer-media-coverage/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=fusion&utm_content=link

⁴⁵ Race riots. *The New York Times*. July 28, 1919. Dostupné online: https://fusion.tv/story/173410/race-riots-1919-red-summer-media-coverage/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=fusion&utm_content=link

⁴⁶ Srov. Dead in Chicago remain unburied. *Afro-American*. August 1, 1919, vol. 27, no. 47, s. 1. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19190801&printsec=frontpage&hl=en>; Race riots. *The New York Times*. July 28, 1919. Dostupné online: https://fusion.tv/story/173410/race-riots-1919-red-summer-media-coverage/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=fusion&utm_content=link

Celkově v roce 1919 došlo k minimálně pětadvaceti rasovým střetům a hrozily mnohé další.⁴⁷ Často také tito veteráni reprezentovali novou nastupující éru „*nového černocha*“, která po první světové válce už nenahližela na Afroameričany jako na primitivní jednotlivce, ale pokládala je za členy nového společenského hnutí prezentující osobitou tradici, historii, umění apod. Toto období se také vyznačovalo zakládáním různých politických organizací a stále častěji se vydával radikální afroamerický tisk.⁴⁸

Ovšem ne všichni afroameričtí obyvatelé Ameriky se se svými africkými kořeny ztotožňovali. Stejně jako v době otroctví, tak i během 20. století zde byla nemalá část z nich, kteří se spíše pokoušeli co nejrychleji integrovat do většinové společnosti.⁴⁹ Tito lidé se spíše snažili na sebe zbytečně neupozorňovat a neúčastnili se rasových potyček. Tato nastupující éra „*nového černocha*“ se dělila na dva proudy. První proud rozdělval tento pojem na spojení „*nového černocha*“ s kulturní rasovou tradicí, který je prezentován Harlemskou renesancí a snaží si získat sympatie bělochů prostřednictvím kulturního vyjádření. Jeden z prvních významných kulturních představitelů tohoto proudu byl jamajský přistěhovalecký spisovatel, který se značně zasazoval o znovuzrození a oživení afroamerické lidové kultury a tradice a tím byl Claude McKay. Mezi další literární autory, které můžeme kulturně přiřadit k tomuto proudu, patřili Langston Hughes, Zora Neale Hurstonová, Countee Cullen a James Weldon Johnson a Jean Toomer.⁵⁰ Ovšem na druhé straně tohoto hnutí stáli „*novočerní radikálové*“, kteří se rozhodli přeměnit americkou společnost prostřednictvím boje za svá práva. Druhý proud této éry „*nového černocha*“ byl spojen s malou, ale významnou afroamerickou střední podnikatelskou třídou, která působila ve městech na Severu ve válečných letech. Tito „*noví černoši*“ se zaměřili na růst politické a ekonomické síly svých komunit, aby se posléze dožadovali většího uznání a práva na rovnoprávnost.⁵¹

Po roce 1919 ubývalo násilných spontánních útoků bělochů na Afroameričany. Afroameričané se začali postupně zabydlovat ve velkých městech v jasně vyhrazených ghettech, kde se posléze začala rozrůstat jejich komunita a tuto pomyslnou hranici mezi bělošskou a afroamerickou komunitou si nikdo netroufal narušit. V letech 1910 až 1920 se jenom v New Yorku zvýšil počet afroamerické populace z 91 709 na 152 467, což činí nárůst o 66 % a v letech 1920 až 1930 to bylo už o 115 % na 327 706 obyvatel. Jedním z následků bylo, že se tyto ghetta začala velice rychle přelidňovat. Dalším následkem bylo, že v Manhattanu se snížil počet bělošského obyvatelstva o 18 % díky emigraci, ovšem počet Afroameričanů se zvýšil o 106 %. Největší ghettem se stal Harlem, kde v roce 1925 byla hustota zalidnění 336 afroamerických osob na jeden akr.⁵² Ovšem manhattanský průměr činil pouze 223 osob na jeden akr. Ve Filadelfii, které bylo druhé nejhustěji osídlené město

⁴⁷ BERGIN, Cathy. "Unrest among the Negroes": the African Blood Brotherhood and the politics of resistance. *Race & Class: A Journal on Racism, Empire and Globalisation* 57.3, 2016, s. 47-48.

⁴⁸ WILLIAMS, Chad L. *Vanguards of the New Negro: African American Veterans and Post-World War I Racial Militancy*. The Journal of African American History. Association for the Study of African American Life and History, Inc, vol. 92, no. 3, 2007, s. 348.

⁴⁹ KŘÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 290.

⁵⁰ TINDALL, George Brown a SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1998, s. 532.

⁵¹ BYNUM, Cornelius L. *The New Negro and Social Democracy during the Harlem Renaissance, 1917—37*. The Journal of the Gilded Age and Progressive Era, vol. 10, no. 1, 2011, s. 90-91.

⁵² Anglo-americká jednotka udávající rozlohu, která se rovná velikosti přibližně 4047m², což je přibližně 0,4 hektaru.

Afroameričany, činil průměr hustoty afroamerického obyvatelstva 111 a v Chicagu tomu bylo 67 afroamerických obyvatel na akr.⁵³

Ještě v roce 1910 žilo zhruba 73 % všech Afroameričanů ve venkovských oblastech. Díky jejich migraci na Sever se tento trend začal obracet a v roce 1960 už zhruba 73 % všech Afroameričanů žilo ve městech. Jenom mezi lety 1910-1920 opustilo území Jihu 450 000 afroamerických obyvatel. Mezi lety 1920-1930 to bylo 749 000 osob, v letech 1930-1940 to bylo 347 000. V dalších dvou dekádách se počet obyvatel, kteří opustili Jih, přehoupl přes milion. Tento trend měl za následek, že klesl počet krajů, které byly tvořeny většinou afroamerickou populací. V roce 1910 těchto krajů bylo 262, ovšem v roce 1970 tento počet klesl na 102.⁵⁴

Měnila se i celková skladba populace obyvatelstva Spojených států. Od roku 1790 do roku 1930, kromě jednoho desetiletí, narůstal počet afroamerického obyvatelstva pomaleji, než počet bílého obyvatelstva. To se ovšem začalo měnit od roku 1930, kdy se tento trend obrátil. Mezi lety 1790-1830 tvořili Afroameričané asi jednu pětinu celkové populace, ale do roku 1930 procento Afroameričanů kleslo na pouhých 9,7 %. Od té doby toto číslo začalo postupně narůstat. Jenom od roku 1860 se afroamerická populace v zemi zvýšila více než čtyřnásobně, jelikož vzrostla ze 4 442 000 na 18 860 000 v roce 1960. Změny zaznamenalo i rozložení afroamerického obyvatelstva napříč Spojenými státy. Ještě před rokem 1900, se více než 90 % všech Afroameričanů ve Spojených státech, nacházelo na území amerického Jihu. Vlivem migrace Afroameričanů na Sever klesl tento poměr do roku 1940 na pouhých 77 % a v roce 1960 činil jen 60 %. S tím souvisí klesající poměr afroamerického obyvatelstva k bílému obyvatelstvu. Ještě v roce 1864 bylo více než 36 % obyvatel Jihu Afroameričané, v roce 1930 už pouze 25 % a v roce 1960 toliko 20,6 %. Navzdory tomuto poklesu podílu celkové afroamerické populace na území Jihu, se absolutní velikost afroamerické populace na Jihu nadále zvyšovala. V ostatních velkých regionech Spojených států narůstal podíl afroamerické populace od období migrace na Sever a i nadále bude narůstat.⁵⁵

Častější přelidňování ghett nad městský průměr sebou přinášelo i řadu problémů a úskalí, jako byly například vyšší úmrtnost v těchto lokalitách z důvodu vyššího výskytu nemocí, vyšší smrtnosti rodiček a narozených dětí, a také zvýšení kriminality z důvodu bojů nepřátelých afroamerických skupin mezi sebou. Konkrétně v Harlemském ghettu byla v roce 1925 o 42 % vyšší úmrtnost než celkově ve městě jako takovém a počet zabitých lidí při pouličních bojích se zvýšil mezi lety 1900-1925 o 60 %. Místo spontánních útoků na Afroameričany se po roce 1919 vzedmula organizovanější vlna rasových projevů v podobě znovuvzkříšeného Ku-klux-klanu. Po roce 1943 se ovšem původci výtržností stávají především Afroameričané a roste jejich agresivita. V tomto roce propukly spory v Detroitu a také v Harlemu. Častou roznětkou byly spory územního charakteru nebo bouře nabraly rabující charakter v obchodech nebo na majetku bílých občanů. Tyto bouře se postupně

⁵³ JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Voznice: Leda, 2014, s. 529-530.

⁵⁴ HOLMES, Robert A. *The Afro-American in the Urban Age*. *Journal of Black Studies*, vol. 4, no. 4, 1974, s. 441-442.

⁵⁵ HAMILTON, C. Horace. *The Negro Leaves the South*. *Demography*, vol. 1, no. 1, 1964, s. 273-276.

zvětšovaly a přelévaly se do dalších měst nebo městských čtvrtí, jako byl Brooklyn, Harlem, losangeleská čtvrť Watts nebo Newark či Detroit.⁵⁶

2.2 Ku-klux-klan, lynčování a další projevy rasového násilí a segregace

Na americkém Jihu byl stále významný vliv plantážnictví, který se opíral převážně o afroamerické pracovní síly. Zrušením otroctví se ovšem problémem otročké práce nevyřešil. Mezi lety 1860 a 1900 klesla průměrná velikost farem v jedenácti státech Jihu z 390 na 122 akrů. Ve státech, které se orientovaly ve velkém na produkci bavlny, byl tento pokles mnohem větší. Například v Alabamě průměrná farma v roce 1860 měla 346 akrů, ovšem v roce 1900 pouze 93. Stejně velký pokles byl zaznamenán ve státech Mississippi, Karolíně, Georgii, Louisianě a Arkansasu. Dalo by se tedy předpokládat, že díky výsledku občanské války a daným vývojem, budou tyto menší farmy obdělávat drobní farmáři, stejně jako na území Severu. Ovšem nebylo tomu tak. Plantážníci se rozhodli reorganizovat pracovní síly a vytvořit zemědělský systém sharecropperů.⁵⁷

Jednalo se o systém, který byl podobný pachtu. Majitel, který vlastnil pozemek, dům, osivo, pracovní zvířata a nástroje potřebné k výrobě je poskytl nájemci, který zde pracoval. Nájemce za svou práci na oplátku dostával podíl ze sklizně, kterou sám vyprodukoval.⁵⁸ Vlastníkovi tento systém umožňoval lépe kontrolovat své nájemné farmáře. Jizanským vlastníkům se tímto způsobem podařilo nadále udržet afroamerické nájemníky v podřízeném stavu.⁵⁹ Nedisponovali žádnými právy nájemce, ani právy námezdního dělníka na mzdu, kterou by mohli později svobodně utratit.⁶⁰ Tento systém také vytvářel z těchto farmářů chudáky, jelikož se velmi často dostali do stavu zadluženosti vůči vlastníkovi a byli často vykořisťováni. Zároveň zavazoval nájemce k vlastníkovi a omezoval jeho svobodu pohybu na pracovním trhu. Sharecropperský zemědělský systém byl ve své podstatě náhradou za zrušené otroctví, neboť byl podepřen i právní cestou „Černých kodexů.“⁶¹ Na konci občanské války vznikla organizace *Freedmen's Bureau*, která se snažila ekonomicky a kulturně pozdvihnout osvobozené Afroameričany a navrátit je zpátky do americké společnosti.⁶² Tato organizace se ovšem zejména na Jihu nesešla s úspěchem. Místo toho byly na Jihu uplatňovány všechny možné zákony nazývané „Černé kodexy“, které různým způsobem omezovaly svobodu Afroameričanů a snažily se je udržet v podřadném postavení a připoutané k půdě.⁶³

Následná tabulka ukazuje počet nájemců a podíl Afroameričanů v daném nájemném svazku roku 1940 na americkém Jihu:

⁵⁶ JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Voznice: Leda, 2014, s. 529-530.

⁵⁷ GAIDO, Daniel. *A materialist analysis of slavery and sharecropping in the Southern United States*, The Journal of Peasant Studies, 28:1, 2000, s. 67-68.

⁵⁸ FERLEGER, Louis. *Sharecropping Contracts in the Late-Nineteenth-Century South*. Agricultural History 67, no. 3, 1993, s. 33.

⁵⁹ RIDDLE, Wesley A. *The Origins of Black Sharecropping*. The Mississippi Quarterly, vol. 49, no. 1, 1995, s. 53.

⁶⁰ HAYWOOD, Harry. *Za osvobození černochů*. Praha: Práce, 1952, s. 47-49.

⁶¹ GAIDO, Daniel. *A materialist analysis of slavery and sharecropping in the Southern United States*, The Journal of Peasant Studies, 28:1, 2000, s. 82-83.

⁶² FLEISCHMAN, Richard, TYSON, Thomas and OLDROYD, David. *The U.S. Freedmen's Bureau in post-civil war reconstruction*. The Accounting Historians Journal 41, no. 2, 2014, s. 103-104.

⁶³ ADAMSON, Christopher R. *Punishment after Slavery: Southern State Penal Systems, 1865-1890*. Social Problems 30, no. 5, 1983, s. 558-559.

Tabulka č. 1: Zemědělský nájemný systém

	Běloši	Afroameričané	Afroameričanů z celkového počtu v %
Pachtýři platící nájem v hotovosti	189 667	64 684	25,4
Podíl ze sklizně placený v hotovosti	32 131	6 547	16,9
Pachtýři-podílníci	389 561	89 483	18,7
Sharecropperi	242 173	299 118	55,3
Jiní	89 123	46 806	34,4

Zdroj: HAYWOOD, Harry. *Za osvobození černochů*. Praha: Práce, 1952, s. 48.

Tabulka č. 1 ukazuje, že sharecropperský systém práce byl nejvíce rozšířený u afroamerické populace, protože měl právě tyto zemědělce vykořisťovat a nahrazovat jistou formu bývalého otroctví, jelikož Afroameričané nedisponovali nájemními právy. Naopak v pachtovním-podílném systému, který byl na základě smluvního ujednání obou stran a nájemný disponoval určitými právy nájemce, byli nejvíce zastoupeni běloši. Tento samý jev můžeme pozorovat ve sloupečku u podílu ze sklizně, kde je zároveň vidět i největší rozdíl v poměru Afroameričana k bělochovi. Tato data vypovídají o vyplácení mzdy v hotovosti a je zde zřetelně vidět, že bílí farmáři měli více než 5x větší šanci dostat vyplacenou mzdu za práci v hotovosti, než tomu bylo u Afroameričanů. Tato navazující tradice bezprávného zemědělského systému měla také velký vliv na znovuzrození radikální organizace Ku-klux-klan.

Obnovený Ku-klux-klan se objevil ve Spojených státech amerických během první světové války konkrétně v roce 1915 v jižanském státě Georgii. Hlavním aspektem, který právě zvýšil náborovou činnost tohoto klanu, byl film od režiséra D. W. Griffitha, který se jmenoval *The birth of a Nation*, jež vyšel v roce 1915. Tento film byl natočen podle knižní předlohy Thomase Dixona mladšího, *The Clansman: An Historic Romance of the Ku-klux-klan*, která oslavovala a značně upřednostňovala období před občanskou válkou, které se vyznačovalo otročskou prací. U zrodu tohoto radikálního hnutí stál W. J. Simmons, který v atlantském hotelu Piedmont kolem sebe soustředil skupinu podobně smýšlejících mužů. Někteří z těchto mužů byli bývalými členy předchozího Ku-klux-klanu, a měli za cíl obnovit strukturu a slávu tohoto hnutí. Když tento film měl svoji premiéru, tak vzbudil v mnoha lidech sympatie k dřívějšímu smýšlení otrokářské společnosti a Simmons se navzdory tomu proto rozhodl nechat otisknout v novinách informaci o znovuvzkříšení tohoto hnutí. Díky tomuto kroku Simmonse začalo hojně přibývat členů klanu, kteří pocházeli převážně z bílých otrokářských rodin, které byly díky občanské válce připraveny o afroamerické otroky. Po vstupu Spojených států amerických do první světové války si Klan kladl za cíl zachovávat právo a udržovat pořádek.⁶⁴

Rozvoj Ku-klux-klanu na jihu byl ovlivněn také již tradičními aspekty Jižanského života, jelikož se zde ve větší míře vyskytoval právě sharecropperský systém, který popíral práva

⁶⁴ GOLDBERG, David J. *Unmasking the Ku Klux Klan: The Northern Movement against the KKK, 1920-1925*. Journal of American Ethnic History. University of Illinois Press, vol. 15, no. 4, 1996, s. 32-33.

občanů, dále se zde ve větší míře vyskytovalo také lynčování a větší míra omezování lidských práv. Tyto stálé tradice Jihu umožnily následné rozšíření Ku-klux-klanu do dalších států území Jihu a posléze také do celých Spojených států amerických, jelikož si našly spoustu svých příznivců. Vliv Ku-klux-klanu se ovšem nesoustřeďoval čistě jen na určitou lokalitu, třeba jen Georgie, ale získal si své sympatizanty všude po celých Spojených státech od západu na východ a od severu na jih. Tento spolek ovšem nebyl jenom čistě rasově radikální, ale vymezoval se také mimo jiné proti vlivu katolické církve, proti šíření bolševických ideálů, proti židům a také hlásal rasovou nadřazenost. Rozdíl mezi členy Ku-klux-klanu na Jihu a Severu byl v oblasti rasismu jen minimální, protože stejně tak na Jihu, jako na Severu bojovali tito členové za „čistý amerikanismus“ a vymezovali se proti organizovaným Afroameričanům. Masivní rozvoj tohoto hnutí nastal ve dvacátých letech dvacátého století, kdy se do popředí dostává obraz „nového černocha“ spolu s masivní imigrací Afroameričanů na Sever spojenou s harlemským radikalizmem.⁶⁵

Proti Ku-klux-klanu vystupovalo ostře *National Association for the Advancement of Colored People*,⁶⁶ s jejím časopisem *The Crisis*,⁶⁷ ve kterém o Ku-klux-klanu kupříkladu napsali: „*Montgomery není jediným městem v Alabamě, ve kterém byly demonstrace ku-klux-klanu; Byly k vidění také v Mobile, Birminghamu, Troy a jsou známy náznaky oživení tohoto klanu v Texasu, Oklahomě, Luisianě, Mississippii, Georgii, Floridě a v Jižní Karolině.*“⁶⁸ a také některé afroamerické noviny, jako byly například *Atlanta Independent*,⁶⁹ které ostře kritizovaly Ku-klux-klan: „*V tomto městě není místo pro žádnou skupinu, která je v rozporu se zákonem a pořádkem a má tendenci vytvářet třídní antagonismus.*“⁷⁰ Nebo: „*Ku-klux-klan je ztělesněním rasové nenávisti a náboženské nesnášenlivosti a je nejnebezpečnější hrozbou, která kdy ohrožovala vládu lidu po čas kteréhokoliv věku naší civilizace.*“⁷¹

V roce 1922 Ku-klux-klan začal získávat velké množství členů v severních státech, jako byly Oregon, Kalifornie, Illinois, Indiana, Ohio a Michigan.⁷² Ve stejném roce se Ku-klux-klanu podařilo získat křeslo v senátu Spojených států, neboť tam byl zvolen jeden z jejich členů Earl B. Mayfield.⁷³ Zároveň byl vystřídán ve vedení klanu Simmons a nahradil jej Hiram Evans. Za jeho éry nastala masivnější propagace Ku-klux-klanu a díky tomu začal narůstat počet jeho členů. Členové Klanu se ztotožňovali s myšlenkami rasové bílé

⁶⁵ MACLEAN, Nancy. *Pod maskou ušlechtilosti: Ku-klux-klan po první světové válce*. Praha: BB/art, 2007, s. 16-24.

⁶⁶ NAACP - National Association for the Advancement of Colored People - Tato organizace byla založena roku 1909. Kladla za cíl odstranit rasovou diskriminaci a prosadit rovná práva.

⁶⁷ *The Crisis* je oficiálním časopisem Národní asociace pro rozvoj barevných lidí (NAACP). Byl založen v roce 1910.

⁶⁸ The ku klux are riding again! *The Crisis*. March, 1919, vol. 17, no. 5, s. 229. Dostupné online: Civil Rights. *The Crisis – NAACP Magazine (1910-1923)*. BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/Wrmq/>

⁶⁹ *Atlanta Independent* byl afroamerický týdeník vydávaný v Atlantě ve státě Georgia v letech 1903 až 1928.

⁷⁰ Ku klux klan barred. *Atlanta Independent*. January 20, 1921, vol. 18, no. 30, s. 1. Dostupné online:

<https://news.google.com/newspapers?nid=0KrOiVmbFbYc&dat=19210120&printsec=frontpage&hl=en>

⁷¹ The Ku klux klan and the state democratic convention. *Atlanta Independent*. May 1, 1924, vol. 22, no. 39, s. 1. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers?nid=0KrOiVmbFbYc&dat=19240501&printsec=frontpage&hl=en>

⁷² GOLDBERG, David J. *Unmasking the Ku Klux Klan: The Northern Movement against the KKK, 1920-1925*. Journal of American Ethnic History. University of Illinois Press, vol. 15, no. 4, 1996, s. 33.

⁷³ McVEIGH, Rory. *Power Devaluation, the Ku Klux Klan, and the Democratic National Convention of 1924*. Sociological Forum 16, no. 1, 2001, s. 2.

nadřazenosti, hrozby stále se zvětšující afroamerické imigrace, problémy spojené s měnicími se trendy a uznávali protestantský monopol.⁷⁴

Idea bílé nadřazenosti z úst Evanse byla následující: „*Bílá rasa musí být svrchovaná nejen v Americe, ale i ve světě. Dnešní barevné rasy, jako je Japonsko, se dožadují nikoli rovnosti, ale své nadřazenosti. Celá historie světa vlastně byla ve své šíři rasový konflikt, válčení, podrobení nebo vymírání. Není to hezké a rozhodně to nesouhlasí s hloupými teoriemi kosmopolitismu, ale je to pravda. Svět byl stvořen tak, že každá rasa musí bojovat o svůj život, musí dobýt, přijmout otroctví nebo zemřít. Člen Klanu věří, že se bílí nestanou otroky, a nehodlá zemřít dříve, než přijde čas.*“⁷⁵ Ohledně Afroameričanů se Evans vyjádřil následovně: *Nedovolíme mu získat dostatečnou moc k ovládnutí naší civilizace. Nebudeme ho klamat ani sliby sociální rovnosti, o kterých víme, že nemohou být nikdy uskutečněny. Klan se těší na den, kdy bude problém černochů vyřešen na mnohem rozumnějším základě, než je miscegenace, a kdy každý stát bude prosazovat zákony, které činí jakýkoli sexuální vztah mezi bílou a barevnou osobou zločinem.*⁷⁶

Ovšem s nárůstem počtu členů organizace, také rostl počet násilností páchaných tímto spolkem. Publikování článků v novinách o zvěrstvech páchaných Ku-klux-klanem naopak spíše zvyšovalo popularitu samotného spolku a přilákalo nové členy hlavně z nižší vrstvy americké střední třídy a náboženské fundamentalisty. V první polovině dvacátých let nastal největší rozmach tohoto spolku. Po roce 1925 ovšem nastal úpadek Ku-klux-klanu a nic na tom nezměnila ani velká hospodářská krize. Mohla za to kombinace sexuálních skandálů a zpronevěry postihující vůdce Klanu a přijetí přísnějších imigračních zákonů.⁷⁷ Zároveň Klan začal být vnímán jako instituce, která lynčuje, rozvrací společnost, takže se mnoho vlivných lidí od klanu začala distancovat.

Lynčování mělo ve Spojených státech dlouholetou tradici. Můžeme jej vysledovat již v 18. století a je pojmenováno po soudci Charlesi Lynchovi, který zavedl tělesné tresty pro ty, kteří se provinili proti zákonu, pořádku a dobrým mravům. Mohlo se jednat například o různé zloděje nebo podvodníky. Jednalo se o náhradu zákona v místech, kde nejbližší soudní instituce se nacházela několik dní jízdy. Ne vždy končilo lynčování přímo smrtí. Zpočátku byla velice oblíbená koupel v dehtu a peří, ovšem po roce 1830 se smrt při lynčování stala téměř bez výjimky pravidlem.⁷⁸ Takový typický lynč mohl probíhat následovně: počínal dopadením dané osoby a její následné zatčení, poté byla daná osoba obviněna a rozhodlo se o lynči. Došlo ke svolání události, při kterém se shromáždil dav, který sledoval oběť. Na oběti bylo prováděno fyzické mučení a poté nastala vražda oběti. Lynčování bylo často veřejnou podívanou, které se účastnila bílá komunita na oslavu bílé nadvlády. Fotky z lynčování byly často prodávány jako suvenýrové pohlednice.⁷⁹

⁷⁴ LAATS, Adam. *Red Schoolhouse, Burning Cross: The Ku Klux Klan of the 1920s and Educational Reform*. History of Education Quarterly 52, no. 3, 2012, s. 323.

⁷⁵ EVANS, Hiram W. *The Klan's Fight for Americanism*. The North American Review 223, no. 830, 1926, s. 53-54.

⁷⁶ Tamtéž, s. 60.

⁷⁷ LEWIS, Michael, and JACQUELINE Serbu. *Kommemorating the Ku Klux Klan*. The Sociological Quarterly, vol. 40, no. 1, 1999, s. 145.

⁷⁸ MICHEL, Joël. *Lynčování: zpráva o kruté minulosti USA*. Praha: Práh, 2009, s. 9.

⁷⁹ NAACP. *History of Lynching in America*. Dostupné online: <https://naacp.org/find-resources/history-explained/history-lynching-america>

Podle portálu NAACP proběhlo během let 1882 až 1968 celkem 4743 lynčů. K nejvyššímu počtu lynčů došlo ve státech Mississippi, kde je datováno celkem 581 lynčů, dále pak Georgia s 531 lynči, na třetím místě se uvádí Texas s hodnotou 493 lynčů. Ovšem ne ve všech státech byly prováděny lynče. Například ve státech Arizona, Idaho, Maine, Nevada, Jižní Dakota, Vermont a Wisconsin nebyly zaznamenány žádné lynče vykonané na obyvatelstvu. Oběťmi lynčování byli především Afroameričané a to celkem ze 72 %. Ovšem lynč se nevyhnul ani bílým osobám. Častým důvodem k lynčům bílých osob bylo, že se dotyčný snažil pomáhat Afroameričanům nebo za to, že byl otevřeně proti lynčování. Mezi oběťmi lynčování byli také imigranti z Mexika, Číny a jiných zemí.⁸⁰

Zajímavé výsledky dostaneme, když tyto informace z portálu NAACP porovnáme s Tuskegee Institutem,⁸¹ který dlouhodobě tuto problematiku zkoumá. Podle statistiky *Lynchings: By State and Race, 1882-1968* byl největší počet provedených lynčů ve státě Mississippi, kde bylo provedeno 539 lynčů afroamerického obyvatelstva a 42 lynčů na bílém obyvatelstvu, celkem tedy 581. Ve státě Georgia bylo uspořádáno 492 lynčů na Afroameričanech a 39 lynčů na obyvatelích bílé pleti, celkem 531. Ve státě Texas toto číslo je 352 u Afroameričanů a 141 u bílého obyvatelstva, celkem 493. Rozdílné statistiky jsou uvedeny u států Arizona, Idaho, Maine, Nevada, Jižní Dakota, Vermont a Wisconsin, kde podle NAACP neproběhlo žádné lynčování. Ve státě Arizona proběhlo 0 lynčů afroamerického obyvatelstva a 31 lynčů bílého obyvatelstva. Idaho zaznamenal 0 lynčů a 20 lynčů. V Maine to byl 1 lynč Afroameričana a 0 lynčů bílého obyvatelstva. Nevada 0 a 6, Jižní Dakota 0 a 27, Vermont 0 a 1, Wisconsin 0 a 6.⁸²

Při porovnání těchto dvou zdrojů si lze všimnout, že NAACP zmiňuje pouze celkový počet lynčů provedených v určitém státě a nerozděluje je na lynče provedené na afroamerickém obyvatelstvu a na lynče provedené na bílém obyvatelstvu. Dalo by se tedy přepokládat, že u států Arizona, Idaho, Nevada, Jižní Dakota, Vermont a Wisconsin tedy uvede celkový počet provedených lynčů, ovšem není tomu tak a záměrně opomíjí lynčované bílé osoby. Rozdíl panuje pouze u státu Maine, kde NAACP neviduje žádný lynč, ovšem Tuskegee Institut eviduje jeden lynč Afroameričana.

Následná tabulka uvádí počet lynčů ve sledovaném meziválečném období:

Tabulka č. 2: Lynčování ve Spojených státech

Rok	Běloši	Afroameričané	Celkový počet
1918	4	60	64
1919	7	76	83
1920	8	53	61
1921	5	59	64
1922	6	51	57
1923	4	29	33
1924	0	16	16

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ Soukromá afroamerická univerzita sídlící v Alabamě.

⁸² Tuskegee University Archives Repository. *Lynchings: By State and Race, 1882-1968*, in: *Lynchings Stats Year Dates Causes*. Collection: *Lynching Information*. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 1. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>

1925	0	17	17
1926	7	23	30
1927	0	16	16
1928	1	10	11
1929	3	7	10
1930	1	20	21
1931	1	12	13
1932	2	6	8
1933	2	24	26
1934	0	15	15
1935	2	18	20
1936	0	8	8
1937	0	8	8
1938	0	6	6
1939	1	2	3

Zdroj: Tuskegee University Archives Repository. *Lynchings: By Year and Race*, in: Lynchings Stats Year Dates Causes. Collection: Lynching Information. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 2-3. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>

Z tabulky č. 2 lze vyčíst, že převážnou většinu osob, kteří byli odsouzeni k lynči, tvořili Afroameričané. Dále si lze všimnout, že s postupujícím rokem postupně klesal počet provedených lynčů. Je pravděpodobné, že tomu tak bylo, protože se stále více rozrůstala organizace NAACP, zároveň na síle ztrácel Ku-klux-klan a také tím, že už nebylo tak jednoduché třeba maskovat své činy díky tomu, že se rozrůstalo zpravodajství. Dalším důvodem bylo, že postupně začala klesat i úspěšnost lynčů. Jenom v letech 1916 až 1920 podle údajů *Commision on Interracial Cooperation*⁸³ bylo 39 % nezdařených pokusů o lynč. Ve dvacátých letech se toto číslo zvedlo na 77 % nezdařených lynčů a ve třicátých letech to už bylo 84 % nezdařených lynčů. Důvodem bylo, že Afroameričané se začali více sjednocovat a začali si více pomáhat a také rostl počet zásahů vládních činitelů proti lynčům.⁸⁴ Ve statistikách o celkovém počtu lynčů se ovšem data různí. Dle statistik převzatých z Tuskegee Institutu, ze kterých také vychází tato tabulka, vyplývá, že celkový počet provedených lynčů z let 1882 až 1968 bylo 4743. Stejný počet uvádí i portál NAACP. Ovšem jiné počty uvedla nezisková organizace Equal Justice Initiative,⁸⁵ která zdokumentovala jen ve 12 jižanských státech za roky 1877 až 1950 celkem 4084 lynčů, což představovalo o zhruba o 800 více, než dosud uváděly jiné zdroje.⁸⁶ Je pravděpodobné, že v některých ohledech bude mít Equal Justice Initiative přesnější odhady, jelikož počet lynčů nelze s jistotou určit, protože ne

⁸³ Komise pro mezirasovou spolupráci (1918–1944) byla organizace založená v Atlantě ve státě Georgia 18. prosince 1918 a oficiálně registrovaná v roce 1929. V čele organizace stál Will W. Alexander. Vznikla v důsledku násilných rasových nepokojů, ke kterým došlo v roce 1917 v několika jižních městech.

⁸⁴ MICHEL, Joël. *Lynčování: zpráva o kruté minulosti USA*. Praha: Práh, 2009, s. 181.

⁸⁵ Equal Justice Initiative (EJI) je nezisková organizace se sídlem v Montgomery v Alabamě, která poskytuje právní zastoupení vězňům, kteří mohli být neprávem odsouzeni za zločiny, chudým vězňům bez právního zastoupení a dalším, kterým mohl být odepřen spravedlivý proces. Zaručuje obranu kohokoli v Alabamě v případě trestu smrti. Tato instituce také publikovala několik odborných studií o lynčování v Americe.

⁸⁶ Srov. Tuskegee University Archives Repository. *Lynchings: By State and Race, 1882-1968*, in: Lynchings Stats Year Dates Causes. Collection: Lynching Information. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 1. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>; NAACP. *History of Lynching in America*. Dostupné online: <https://naacp.org/find-resources/history-explained/history-lynching-america>; Equal Justice Initiative. *Lynching in America: Confronting the legacy of racial terror*. Third Edition. Dostupné online: <https://lynchinginamerica.eji.org/report/>

všechny lynče lze s přesností zdokumentovat, dále je možné, že některé lynče nemusely být úředně nařízené a mohly být tudíž výsledkem davového šílenství a tedy je možné, že celkový počet lynčů může být celkově podhodnocen a ve skutečnosti jich bude daleko více.

Nezisková organizace Equal Justice Initiative uvedla ve 12 jižanských státech mezi lety 1877 až 1950 následující počty obětí:

Tabulka č. 3: Afroamerické oběti lynčování státy na území Jihu mezi lety 1877-1950

Alabama	361
Arkansas	492
Florida	311
Georgia	589
Kentucky	168
Louisiana	549
Mississippi	654
Severní Karolína	123
Jižní Karolína	185
Tennessee	233
Texas	355
Virginia	84
Celkem	4084

Zdroj: Equal Justice Initiative. *Lynching in America: From "Popular Justice" to Racial Terror*. Lynching in america: *Confronting the Legacy of Racial Terror*. Equal Justice Initiative, 2017, s. 40.

Když se tabulka č. 2 z Tuskegee Institutu a poznatky z portálu NAACP dá komparace s tabulkou č. 3 z Equal Justice Initiative, je možné si všimnout rozdílu v datech. Equal Justice Initiative zde uvádí pouze afroamerické oběti. Dle těchto dat byl největší počet provedených lynčů v Mississippi, kde proběhlo celkem 654 lynčů, na druhém místě byla Georgie s 589 lynči a na třetím místě Louisiana s 549 lynči. Celkový počet provedených lynčů i po zahrnutí bílého obyvatelstva by byl ještě mnohem vyšší. Je třeba brát v potaz nepatrný rozdíl let zkoumání obou zdrojů, ovšem výsledek je zřejmý a to, že i data z Equal Justice Initiative můžou být podhodnocena a ve skutečnosti lynčů bude ještě daleko více.

Lynčování nebylo pouze záležitostí států na území Jihu. Tabulka č. 4 ukazuje počet zmapovaných lynčů provedených státy na území Severu:

Tabulka č. 4: Státy mimo území Jihu s nejvyšší mírou lynčování

Oklahoma	76
Missouri	60
Illinois	56
Západní Virginie	35
Maryland	28
Kansas	19
Indiana	18
Ohio	15

Zdroj: Equal Justice Initiative. *Lynching in America: From "Popular Justice" to Racial Terror*. Lynching in america: *Confronting the Legacy of Racial Terror*. Equal Justice Initiative, 2017, s. 45.

Motivy k lynčování Afroameričanů mohly být různé. Lynčující davy na americkém jihu často ospravedlňovali své chování tím, že poukazovali na násilné chování Afroameričanů, které pramenilo z údajných pokusů nebo z pokusů o znásilnění bílých žen.⁸⁷ Ne vždy se jim tyto prohřešky povedly prokázat. Spousta Afroameričanů byla obviněna neprávem. Další stovky Afroameričanů byly lynčovány na základě obvinění z mnohem méně závažných zločinů, jako je žhárství, loupeže, nesexuální napadení a tuláctví. Další důvody hraničily už více se zarytým antagonismem vůči Afroameričanům. Jednalo se především o důvody typu porušení společenských zvyků té doby, jako byla nadřazenost bílé rasy, malý respekt vůči nějaké osobě bílé rasy apod. Častým motivem mohla být i skutečnost, že se jednalo jednoduše o Afroameričana. Známým byl případ lynčování Ballie Crutchfield z Tennessee. Tato žena byla lynčována z důvodu, že se nepovedlo zlynčovat jejího bratra, který byl obviněn z krádeže peněz. Jejímu bratrovi se podařilo utéct a rozhněvaný dav, který toužil po jeho potrestání, proto obrátil svůj hněv proti ní.⁸⁸

Ne všechny lynče byly krvavou podívanou. Často byla událost rychle vyřízena a ukončena. Oběti lynče chytili, přivedli je ke stromu, mostu nebo sloupu, kde byly přivázány, poté oběšeny nebo zastřeleny. Ovšem některé oběti lynče čekal krutý osud mučení nebo upalování. Těm, kterým se podařilo přežít lynč, byli často zmrzačeni a také vykastrováni.⁸⁹ Jeden takový brutální lynč Afroameričana z února roku 1918 je popsán afroamerickým časopisem *The Crisis*: „Když McIlherron dorazil na místo vybrané k upálení, byl připoután ke stromu. Dřevo a jiný hořlavý materiál, který už byl sesbírán, byl nasycen uhelným olejem a nahromaděn kolem jeho nohou. Oheň nebyl zapálen okamžitě, protože dav byl rozhodnut „užít si s tím zatraceným negrem nějakou zábavu“, než umře. Pár stop odtud byl založen další oheň a pak začalo dábelské mučení. Železné tyče, které byly velké asi, jako ty na poker, byly umístěny do ohně a rozžhaveny. Jeden člen z davu vzal tu tyč a chtěl ho spálit v boku. McIlherron se zmocnil tyče, a když ji vytrhl z jeho sevření, vzalo mu to i celý vnitřek jeho ruky a část kůže se tím opékala na rozpáleném železe. Do vzduchu stoupal hrozný zápach hořícího lidského masa, mísící se s chlípným křikem davu a nářkem trpícího černocho. Výkřiky „Upal toho zatraceného psa“, „Vypíchni mu oči“ a další podobné projevy davu, se linuly hustým dýmem. Muži, ženy a děti, kteří byli příliš daleko vzadu, vyrazili kupředu ve snaze podívat se a pokochat se jeho utrpením.“⁹⁰

V dalších afroamerických novinách *Indianapolis Recorder*⁹¹ z roku 1929 se můžeme dozvědět o afroamerické oběti jménem Charleyho Shepherd, kde se o něm psalo: „Bez obav ze zásahu ze strany národních gardistů nebo důstojníků dav mučil svou oběť sedm hodin, nakonec ji položil na hromadu klád a spálil. Zatímco mučivé výkřiky muže protrhávaly vzduch, z davu se ozývaly radostné výkřiky, smíšené s kletbami a potleskem.“⁹²

⁸⁷ FREDRICKSON, George M. *Rasismus: stručná historie*. Praha: BB art, 2003. s. 95.

⁸⁸ Equal Justice Initiative. *Lynching in America: From "Popular Justice" to Racial Terror*. Lynching in america: *Confronting the Legacy of Racial Terror*. Equal Justice Initiative, 2017, s. 29.

⁸⁹ MICHEL, Joël. *Lynčování: zpráva o kruté minulosti USA*. Praha: Práh, 2009, s. 151.

⁹⁰ The burning of Jim McIlherron. *The Crisis*. May, 1918, vol. 16, no. 1, s. 19. Dostupné online: Civil Rights. *The Crisis – NAACP Magazine (1910-1923)*. BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/Wrmq/>

⁹¹ Indianapolis Recorder je americký týdeník, který začal vycházet v roce 1895. Jde o nejdéle vydávané afroamerické noviny v Indianě a čtvrté nejstarší afroamerické noviny v zemi, které fungují dodnes.

⁹² Body of last mob victim of 28 buried. *The Indianapolis Recorder*. January 12, 1929, vol. 33, no. 14, s. 2. Dostupné online: <https://newspapers.library.in.gov/?a=d&d=INR19290112-01.1.1&e=-----en-20--1--txt-txIN----->

Známý byl i případ lynčování, který se objevil u armády během druhé světové války. 28. března 1941 byl objeven voják Felix Hall s oprátkou kolem krku a se svázanýma rukama a nohama. Četa 20. ženijního pluku našla jeho tělo v rokli poblíž řeky Chattahoochee, asi 1000 metrů západně od tohoto místa. Felix Hall sloužil u 24 pěšího pluku ve Fort Benning v Georgii v afroamerické jednotce. Vyšetřování FBI v té době bylo neprůkazné, ovšem tisk jeho vraždu označil za lynčování. „*Příslušné orgány by měly vyhledat a potrestat lynčery, tato událost je další ranou pro morálku barevných Američanů, na které je denně naléháno, aby poskytovali neochvějnou podporu a úsilí na obranu národa.*“⁹³ Viníci činu nebyli nikdy dopadeni. V roce 2021 byla ve Fort Benning odhalena pamětní deska, připomínající jeho krutou smrt.

Historie lynčování byla velice dlouhá a krutá. Spousta lynčů byla provedena na základě domněnky a podezření, že spáchání daného činu a oběť lynče se nemohla bránit, protože v tehdejší nenávislné společnosti neexistovala presumpce nevinnosti. Časté byly také útoky Afroameričanů ze států, kde toto lynčování probíhalo v největší míře. Například v Georgii po masivních vlnách lynčování v letech 1915 a 1916 se zvýšil počet úteků Afroameričanů směrem na Sever. Lynčování bylo dalším důvodem k migraci Afroameričanů na Sever.⁹⁴ Fenomén lynčování se začíná postupně vytrácet a nahradily jej popravy. Jen od roku 1930 v jižanských státech bylo provedeno 87 % poprav, z celkového počtu, za znásilnění. Ovšem neznamenalo to, že by se podmínky Afroameričanů pro život nějak zlepšily, jen místo lynče zaujalo elektrické křeslo.⁹⁵ I přes to, že se místo lynčování začaly upřednostňovat popravy, tak lynčování zcela nezmizelo, jen se přesunulo mimo hranici zákona. Ve spojených státech ve 40. letech 20. století veřejní činitelé často zakrývali důkazy o lynčování, aby se vyhnuli právnímu zkoumání a tím vytvořili věrohodnou fikci, že se tento zločin v Americe neděje. Ovšem našlo se i několik států, které se na vlastní pěst rozhodly přijmout anti-lynčující legislativu během dvacátých a třicátých let kvůli tomu, aby zachovaly federální zákony proti lynčování. Jindy tímto důvodem byla ochrana obchodních investic ze Severu a ze zahraničí. I přes veškerou snahu se i v těchto státech lynče objevovaly. Státy proto k situaci přistupovaly různými způsoby, od obžaloby jednotlivých pořadatelů lynče, přes pokutování okresů, ve kterém se lynč odehrál, až po odstranění odpovědných úředníků.⁹⁶

Následující tabulka ukazuje celkový počet a příčiny lynčování ve Spojených státech v letech 1882 až 1968:

Tabulka č. 5: Příčiny lynčování v letech 1882-1968

	Počet	Procent
Zabití člověka	1937	40.84
Napadení	205	4.32
Znásilnění	912	19.22

⁹³ F.D.R. Stimson asked to probe lynching. *The Northwest Enterprise*. April 25, 1941, vol. 21, no. 17. Dostupné online: World War II. *World War II: Felix Hall Lynching FBI Files, Newspaper Articles, Historical Material*. BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/world-war-ii-felix-hall-lynching-fbi-files-newspaper-articles-historical-material/>

⁹⁴ Equal Justice Initiative. *Enabling an Era of Lynching: Retreat, Resistance, and Refuge*. Lynching in America: Confronting the Legacy of Racial Terror, Equal Justice Initiative, 2017, s. 55.

⁹⁵ MICHEL, Joël. *Lynčování: zpráva o kruté minulosti USA*. Praha: Práh, 2009, s. 207.

⁹⁶ SQUIRES, David. *Outlawry: Ida B. Wells and Lynch Law*. *American Quarterly*, vol. 67, no. 1, 2015, s. 144.

Pokus o znásilnění	288	6.07
Loupeže a krádeže	232	4.89
Urážky bílých osob	85	1.79
Jiné	1084	22.85
Celkem	4743	100

Zdroj: Tuskegee University Archives Repository. *Causes of Lynchings, 1882-1968*, in: Lynchings Stats Year Dates Causes. Collection: Lynching Information. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 4. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>

Tabulka č. 5 vypracovaná Tuskegee Institututem pracuje s počtem 4743 zlynčovaných osob a nerozděluje osoby na bílé pleti a tmavé pleti, jelikož ukazuje pouze celkový počet lynčovaných osob. Z tabulky je patrné, že nejběžnějšími příčinami k lynčování byly vražda člověka a znásilnění, zároveň tabulka ukazuje, že osoba mohla být lynčována i za urážku bílé osoby.

3. Rasová segregace profesionálního sportu a rekreačních sportovních aktivit

3.1 Meziválečná rasová segregace sportu

Rasová segregace ve Spojených státech neměla jen politický a sociální aspekt, dotýkala se též volnočasových aktivit a profesionálního sportu. Ještě na konci 19. století byli k vidění Afroameričané, kteří soutěžili nebo trénovali po boku bělochů. Spousta významných sportovců té doby byla tmavé pleti a dokonce v některých odvětvích velice dominovala, jako byly například dostihy. V tomto odvětví vynikli kupříkladu Abe Hawkins, Isaac Burns Murphy a Jimmy Winkfield.

V roce 1896 ovšem sport ve Spojených státech ovlivnila kauza Plessy v. Ferguson. Jednalo se o rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států, které podpořilo rasovou segregaci navzdory ústavě a oddělilo Afroameričany od bělochů na základě právního vyjádření: „*oddělení, ale rovní*.“⁹⁷ Navíc se stále více začaly projevovat zákony Jima Crowa.⁹⁸ Žokej Jimmy Winkfield a ostatní žokejové byli postupně vyhnáni z amerických dostihů, bílí majitelé jim zakazovali jízdy na koni, žokejské kluby jim začaly odebírat licence a bílí žokejové se je dokonce snažili při závodech zranit.⁹⁹ Ještě mnohem výraznější rozdíl, byl k vidění na americkém Jihu, kde byl sport také nejvíce ovlivněn zákony Jima Crowa. Zákony Jima Crowa byly postupně schvalovány státy amerického Jihu od konce 19. století a platily až do roku 1965. Zákony de facto legalizovaly rasovou segregaci a tím podpořily a odůvodnily násilné činy páchané na Afroameričanech a to nejen v oblasti sportu.¹⁰⁰

Konkrétně ve sportu se segregáční politika projevovala postupným vyřazováním Afroameričanů ze sportovních aktivit, převážně těch kolektivních. Dalším důvodem pro jejich vyloučení, byl i kolektivní strach bělochů z afroamerické sexuality a výskyt mezirasového sexu, který byl nejlépe ilustrován na příkladu šampiona těžké váhy v boxu Jacka Johnsona,¹⁰¹ o kterém budu psát později. Tato politika byla tak vyhraněná že, neumožňovala Afroameričanům docházet na tréninky do stejných klubů s bělochy a účastnit se stejných sportovních soutěží spolu s nimi, a proto byli Afroameričané nuceni zakládat vlastní sportovní střediska, zaměřující se na sportovní aktivity.¹⁰² O různých střediscích, se zmiňovaly i dobové afroamerické noviny: „*Barevní muži v New Jersey propagují Douglass Park jako golfové hřiště a rekreační středisko, které se nachází poblíž Pleasantville*.“¹⁰³ Další zmínka hovořila třeba o založení samotného golfového klubu v roce 1921.: „*Shady Rest*“, černošský klub ve Westfieldu je jeden rok starý a má 200 členů. Pyšní se devítijamkovým golfovým hřištěm.“¹⁰⁴

⁹⁷ GOLUB, Mark. *Plessy as "Passing": Judicial Responses to Ambiguously Raced Bodies* in Plessy v. Ferguson Law Society and Review, vol. 39, no. 3, 2005, s. 563.

⁹⁸ JARRETT, Gene A. *What Is Jim Crow?* PMLA, vol. 128, no. 2, 2013, s. 388.

⁹⁹ GREENE, Ann Norton and McDANIELS, Pellom. *Review of race's tracks, by Katherine C. Mooney*. Reviews in American History 43, no. 4, 2015, s. 642.

¹⁰⁰ TISCHAUSER, Leslie V. *Jim Crow Laws*. Landmarks of the American mosaic. Greenwood, 2012, s. 1-2.

¹⁰¹ CHILDS, Erica. *Images of the Black Athlete: Intersection of Race, Sexuality, and Sports*. Journal of African American Men 4, no. 2, 1999, s. 24.

¹⁰² FOSTER, Mark S. *In the Face of "Jim Crow": Prosperous Blacks and Vacations, Travel and Outdoor Leisure, 1890-1945*. The Journal of Negro History 84, no. 2, 1999, s. 143-144.

¹⁰³ Along the color line. *The Crisis*. February, 1916, vol. 11, no. 4, s. 166. Dostupné online: Civil Rights. *The Crisis – NAACP Magazine (1910-1923)*. BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/Wrmq/>

¹⁰⁴ The horizon. *The Crisis*. November, 1922, vol. 25, no. 1, s. 33. Dostupné online: Civil Rights. *The Crisis – NAACP Magazine (1910-1923)*. BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/Wrmq/>

Rasová segregace se netýkala jen klubů a sportovních středisek, ovšem došla až tak daleko, že v některých sportech byli Afroameričané nuceni si založit vlastní afroamerické ligy a soutěžit na vlastních soutěžích, aby měli možnost vůbec daný sport hrát. Například v afroamerických novinách *The Tulsa Star*¹⁰⁵ můžeme nalézt zmínku o založení vlastní profesionální afroamerické ligy v baseballu.¹⁰⁶

V některých sportovních odvětvích, zejména v těch, které byly více individuální, bylo Afroameričanům umožněno sportovat a účastnit se sportovních klání. Pokud byli tito sportovci dobří, mohli získat uznání od široké veřejnosti. Například sportovní ikony jako boxer Joe Louis a olympijský vítěz z Berlína Jesse Owens byli oblíbeni a uznáváni početnou částí americké veřejnosti. Samozřejmě, že ne každý je akceptoval. Jejich obliba ovšem byla vykoupena slušným chováním, poddajností a úctou vůči bělochům. Pokud se i ostatní Afroameričané chovali jako oni, byli více akceptováni v některých sportovních odvětvích mezi bělochy. Ovšem je třeba si i uvědomit, že jejich účast ve sportu mohla mít i vliv na vnímání Afroameričanů jako na celek. Spisovatelka Maya Angelou ve své knize *I know why the caged bird sings* poznamenala: „Kdyby Joe prohrál, byli bychom zpátky v otroctví a bez pomoci. Byla by to všechno pravda, obvinění, že jsme byli nižší typy lidských bytostí. Jen o něco málo vyšší než liodopi.“¹⁰⁷

Ovšem postupem času stále více Afroameričanů začalo věřit, že sport je pro ně možností, jak trochu zlepšit své postavení.¹⁰⁸ Snaha Afroameričanů o tento společenský vzestup byla ovšem také doprovázena obtížnou volbou mezi úspěchem jednotlivce, skupinovou loajalitou a integračními ambicemi, a dokonce názory Afroameričanů na odstranění rasové segregace ve sportu nemuseli být vždy naprosto kladné. Jedním z příkladů může například být proces desegregace baseballu, kdy si zakladatelé profesionální afroamerické ligy uvědomovali, že vstup Afroameričanů do hlavní ligy baseballu bude znamenat postupný úpadek jejich ligy.¹⁰⁹

Postupná integrace Afroameričanů do bílého sportu nastala po druhé světové válce, kdy například v roce 1947 byl Afroameričan Jackie Robinson vybrán, aby hrál v hlavní lize baseballu. Tento krok ovšem nezůstal bez odezvy, jelikož mnoho fanoušků baseballu s tímto krokem nesouhlasilo a Jackie Robinson musel snášet rasové nářky, fanoušci po něm házeli při zápase melouny a třeba symbolicky vedle trávniku na hřišti umísťovali sady na čištění bot, dále ho přirovnávali ke zvířeti a uráželi jeho rodinu.¹¹⁰ Ovšem Jackie Robinson nebyl vybrán, aby hrál hlavní ligu, jen proto, že byl skvělým hráčem, nýbrž také proto, že byl inteligentní, dokázal snést nářky na jeho osobu a jeho chování v tomto ohledu bylo bezchybné a tím bořil stereotypy o vnímání Afroameričanů. Tato integrační snaha se ovšem zpočátku dařila jen na Severu, protože Jih s tímto nastupujícím trendem nesouhlasil a zde to trvalo až do 60 let, kdy Jižanské státy začaly postupně opouštět politiku Jima Crowa. Jednalo se o dlouhý proces desegregace sportu, který trval až do konce 60 let. Například rok 1968 se vyznačoval

¹⁰⁵ Afroamerické noviny, které byly vydávány v Oklahomě.

¹⁰⁶ Negro Baseball League enters arena. *The Tulsa Star*. February 14, 1920, vol. 9, no. 5, s. 6. Dostupné online: Civil Rights. *Tulsa Oklahoma African American Newspaper Tulsa Star 1913-1921*. BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/tulsa-oklahoma-african-american-newspaper-tulsa-star-1913-1921/>

¹⁰⁷ ANGELOU, Maya. *I Know Why the Caged Bird Sings*. New York: Random House, 2009, s. 135.

¹⁰⁸ HARRIS, Othello. *The role of sport in the black community*. *Sociological Focus* 30, no. 4, 1997, s. 314-315.

¹⁰⁹ WIGGINS, David K. "The Color of My Writing": Reflections on Studying the Interconnection among Race, Sport, and American Culture. *Journal of Sport History* 43, no. 3, 2016, s. 314.

¹¹⁰ NATHAN Daniel A. *Jackie Robinson*. *Journal of American History*, vol. 104, no. 1, 2017, s. 296-301.

protesty afroamerických sportovců v reakci na vraždu Malcolma X, bombový útok na čtyři afroamerické dívky v Birminghamu v Alabamě, vraždu Medgara Everse, atentát na Martina Luthera Kinga a další.¹¹¹ Za zmínku také stojí nepovedený pokus o bojkot olympijských her v Mexiku v roce 1968, kde byla nakonec k vidění sevřená pěst Tommiho Smitha a Johna Carlose, jako symbol, který užívalo hnutí Black Power. Black Power je hnutí za sebeurčení Afroameričanů. Často jsou tyto myšlenky zneužívány extrémními aktivisty.¹¹²

3.2 Rasová segregace meziválečného sportu na vybraných příkladech

3.2.1 Segregace v golfu

Ve Spojených státech byl ve 20. století velice populární například golf, ovšem své největší popularitě se těšil až po první světové válce, zejména začátkem dvacátých let, kde nastal rozmach budování nových veřejných golfových hřišť. Někteří Afroameričané byli během tohoto období zaměstnáni jako dělníci a nosiči na soukromých, veřejných či rekreačních golfových hřištích. Vzhledem k tomu, že větší koncentrace afroamerického obyvatelstva byla stále na Jihu, jejich výskyt na golfových hřištích byl v tomto regionu běžnější. Ovšem spousta soukromých klubů byla i vstřícná a dovolovala nosičům si zahrát golf ve dnech, kdy bylo pro členy zavřeno, což bývalo často v pondělí, některé zašly ještě dál, když přímo vyhradili Afroameričanům určité hodiny, kdy si mohou zahrát. Právě díky tomu původně pocházela většina předních afroamerických hráčů golfu z řad nosičů. Některé kluby pořádaly i soutěže nosičů pro pobavení bílé společnosti. Navzdory těmto omezením ve dvacátých letech byla spousta Afroameričanů aktivními golfisty a několik z nich, kteří pocházeli ze středních a vyšších tříd už i vytvářely soukromé kluby a hrály na vlastním hřišti. Mezi první nejznámější afroamerické kluby patřily Shady Rest Golf & Country Club a druhým byl Mapledale Golf Club.¹¹³

Afroamerické noviny se občas ke golfu vyjadřovaly velice kriticky. Důvodem pro tento postoj bylo, že hraním této hry vlastně Afroameričané akceptovali politiku Jima Crowa a podřizovali se segregaci v tomto sportu. Například v novinách *Baltimore Afro-American* se konkrétně psalo: *Muži ve vysokých profesionálních kruzích dali stranou svoji sebeúctu a přijali golf „Jim Crow“ jako sport a s radostí se podřizují rasové segregaci a činí tím protesty ostatních proti jiné formě segregace a diskriminace neúčinnými.*¹¹⁴ Dvacátá léta se vyznačovala zakládáním dalších golfových klubů a dala vzniknout i afroamerické golfové asociaci. United Golf Association byla instituce, která byla založena skupinou Afroameričanů v roce 1926 v Massachusetts. Tato asociace pořádala různé golfové turnaje přímo pro Afroameričany, protože turnaje byly rasově oddělené.¹¹⁵ Rasová politika v tomto sportu ovšem dále pokračovala a ve třicátých letech se nic nezměnilo.

¹¹¹ REESE, Renford. *The Socio-Political Context of the Integration of Sport in America*. Journal of African American Men 3, no. 4, 1998, s. 13-16.

¹¹² JOSEPH, Peniel E. *Historians and the Black Power Movement*. OAH Magazine of History 22, no. 3, 2008, s. 8-15.

¹¹³ KIRSCH, George B. *Municipal Golf and Civil Rights in the United States, 1910-1965*. The Journal of African American History 92, no. 3, 2007, s. 372-375.

¹¹⁴ Play "Jim Crow" golf. *Afro-American*. June 6, 1925, no. 39, s. 8. Dostupné online:

<https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19250606&printsec=frontpage&hl=en>

¹¹⁵ WILLIAMS, L. J. *The Negro in golf*. Negro History Bulletin 15, no. 3, 1951, s. 52.

Určitá rasová desegregace tohoto sportu nastala po druhé světové válce, když prezident Harry Truman vydává výkonný příkaz 9981, ve kterém nařizuje zákaz segregace politiky v ozbrojených složkách a armádě. Během druhé světové války měli totiž afroameričtí vojáci, jako příslušníci armády, možnost vstupů do různých soukromých klubů a golf se stal mezi nimi oblíbeným. Tento výkonný příkaz umožnil desegregovat vojenský golf a spousta zkušených afroamerických hráčů se připojovala k vojenským týmům, protože ve veřejném golfu stále platilo rozdělení společnosti na bílé a tmavé.¹¹⁶ Důležitým milníkem v tomto procesu byl rok 1952. V tomto roce byli bývalý šampion v boxu a milovník golfu Joe Louis a profesionální golfista Bill Spiller pozváni na San Diego Open. Ovšem jednalo se o turnaj, který spadl pod organizaci *PGA*,¹¹⁷ která pořádala turnaje doposud jen pro bělochů, a proto jim byla účast zamítnuta. Joe Louis se rozhodl okamžitě předat svůj příběh Walteru Winchellovi, který pracoval v tisku. Během následujících dnů se v novinách začaly objevovat články, které útočily na prezidenta PGA Hortona Smitha: „*Horton Smith věří v bílou rasu, jako Adolf Hitler, který věří v super rasu.*“¹¹⁸ Horton Smith musel nakonec couvnout a změnil znění nařízení s výjimkou pro pozvané Afroameričany. Od tohoto roku se začínali Afroameričané více objevovat i na turnajích, které byly doposud výhradně pro bílé.¹¹⁹

Postupná desegregace golfu nastává až po roce 1954/1955, kdy se objevily dvě, pro Afroameričany, vítězné kauzy. První z nich byla *Brown v. Board of Education*, což bylo přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států, ve kterém soud rozhodl, že státní zákony zavádějící rasovou segregaci ve veřejných školách jsou protiústavní.¹²⁰ Druhou kauzou byla *Mayor and City Council of Baltimore City v. Dawson*, což bylo rozhodnutí, které ustanovovalo rasovou segregaci ve veřejných parcích a na plážích za protiústavní.¹²¹ Tyto dvě výhry v občanských právech dodaly Afroameričanům kuráž se odvolávat k soudům a soudit se o svá práva v oblasti volnočasových aktivit a sportu. Tyto další spory o svá práva v oblasti golfu začaly postupně vyhrávat, ovšem trvalo ještě nějakou dobu, než tento sport byl úplně desegregován, protože spousta bělochů se obávala o svá práva a toho, že by desegregace postihla i jiná odvětví a často se bouřili a protestovali proti těmto rozhodnutím. Dalším důležitým aspektem bylo, že v různých částech Spojených států, hlavně tedy na Jihu, se často třeba majitelé hřišť či klubů nemuseli řídit rozhodnutím soudů o protiústavnosti segregace občanů, a proto desegregace trvala někde déle.¹²²

3.2.2 Segregace v baseballu

Dalším velice oblíbeným sportem na počátku 20. století ve Spojených státech byl baseball. Baseball byl ovšem stejně jako golf, zatížen rasovou segregací. Ještě před rokem 1890 bylo v tomto sportu přítomno několik Afroameričanů. Například známý hráč John W.

¹¹⁶ KIRSCH, George B. *Municipal Golf and Civil Rights in the United States, 1910-1965*. The Journal of African American History 92, no. 3, 2007, s. 378.

¹¹⁷ Professional Golfers Association of America.

¹¹⁸ PGA draws louis blast. *Detroit Tribune*. January 19, 1952, vol. 29, no. 48, s. 14. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn92063852/1952-01-19/ed-1/seq-14/>

¹¹⁹ JONES, Thomas B. *Caucasians Only: Solomon Hughes, the PGA, and the 1948 St. Paul Open Golf Tournament*. Minnesota History 58, no. 8, 2003, s. 390-391.

¹²⁰ BELL, Derrick A. *Brown v. Board of Education and the Interest-Convergence Dilemma*. Harvard Law Review, vol. 93, no. 3, 1980, s. 518.

¹²¹ TUSHNET, Mark. *The Significance of Brown v. Board of Education*. Virginia Law Review, vol. 80, no. 1, 1994, s. 176.

¹²² KIRSCH, George B. *Municipal Golf and Civil Rights in the United States, 1910-1965*. The Journal of African American History 92, no. 3, 2007, s. 383-389.

„Bud“ Fowler se stal v roce 1872 prvním placeným afroamerickým hráčem baseballu a hrál za čistě bělošský tým v New Castlu v Pensylvanii. Na počátku 80. let 19. století hrálo přibližně dvacet Afroameričanů v nižší lize a dva v hlavní lize. V roce 1884 se Moses Fleetwood Walker stal prvním Afroameričanem, který hrál v hlavní lize. Ovšem i on si v éře zákonů Jima Crowa uvědomoval, že soužití bělochů s Afroameričany není a nebude možné: „*Jediným praktickým a trvalým řešením současných a budoucích rasových problémů ve Spojených státech, je úplné oddělení pomocí emigrace černochů z Ameriky. Dokonce i vynucená emigrace, by byla pro všechny lepší, než pokračující současné rasové vztahy, ovšem nebylo by potřeba užití síly, pokud budou přijata příslušná opatření a černochům bude nabídnuta přiměřená pomoc při návratu do jejich rodné země.*“¹²³ Na scéně se ovšem začali objevovat lidé, jako byl například Adrian Cap Anson, hráč a pozdější manažer týmu Chicago White Stockings, který se vehementně angažoval ve snaze vytlačit Afroameričany z organizovaného profesionálního baseballu, protože odmítal proti nim hrát. Jeho usilování bylo úspěšné a Afroameričané byli do roku 1890 vyřazeni z profesionálního baseballu.¹²⁴

Afroameričané neměli možnost hrát spolu s bělochy na stejných hřištích, nemohli docházet do stejných klubů na tréninky a nemohli, jako profesionální sportovci, hrát na profesionálních soutěžích, které byly už jen vyhrazené bělochům. Ovšem obliba tohoto sportu u afroamerického obyvatelstva byla natolik velká, že dala vzniknout samostatné afroamerické lize. Dne 13. února roku 1920 vznikla afroamerická profesionální liga Negro National League (NNL) pod vedením Andrewa Rubeho Fostera, který je přezdíván „*otcem černého baseballu*“. V afroamerických novinách *Baltimore Afro-American* můžeme najít přímo výčet všech týmů a nejlepších hráčů, které se účastnily této afroamerické ligy.¹²⁵ Tato liga fungovala mezi lety 1920 až 1931. Později na tuto instituci navázaly další dvě ligy a to byla druhá profesionální afroamerická liga Negro National League (NNL), která byla aktivní v letech 1933 až 1948 a American Negro League (ANL), která byla založena 1929 na východě Spojených Států. Ovšem rasová segregace v Baseballu trvala až do roku 1947, kdy se sportovnímu manažeru Branchi Rickeymu, který dlouhodobě bojoval za desegregaci tohoto sportu, podařilo prosadit účast afroamerického profesionálního baseballisty Jackieho Robinsona v hlavní lize, která byla do té doby určena jen pro bílé. Jackie Robinson se tedy stal prvním Afroameričanem, kterému bylo umožněno hrát v Major League Baseball (MLB). Od tohoto momentu v baseballu, začali postupně afroameričtí sportovci opouštět své ligy a přidávali se do této hlavní ligy.¹²⁶

3.2.3 Segregace v boxu

Kromě golfu a baseballu byl ve Spojených státech také velice populární box. Již v 19. století se objevovali afroameričtí zápasníci boxu, jako byl například Tom Molineaux. Tento Afroameričan byl původem otrok z Virginie, kterému bylo umožněno zápasit o svou svobodu s jiným otrokem. Tento zápas byl totiž velice atraktivní a vynesl otrokáři velikou částku peněz. Tom Molineaux se posléze rozhodl, že odpluje ze Spojených států do Anglie, kde se

¹²³ WALKER, M. Fleetwood. *Our home colony: a treatise on the past, present and future of the Negro race in America*. Steubenville, O.: Herald Printing Co, 1908, s. 31.

¹²⁴ REESE, Renford. *The Socio-Political Context of the Integration of Sport in America*. Journal of African American Men 3, no. 4, 1998, s. 7.

¹²⁵ Organize baseball league. *Afro-American*. February 27, 1920, vol. 28, no. 28, s. 6. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19200227&printsec=frontpage&hl=en>

¹²⁶ DAVIS, Dwight S. *Racism in Baseball*. Black View, vol. 2, no. 7, 1974, s. 13.

setkal s úřadujícím mistrem světa Tomem Cribbem a bylo mu umožněno zápasit o titul. Svůj titulový zápas ovšem prohrál. I přes tento neúspěch dostal on a i několik dalších afroamerických boxerů po něm možnost boxovat, což se ovšem začalo měnit v době éry zákonů Jima Crowa.¹²⁷

Boxerský ring byl v době zákonů Jima Crowa něco jako odraz americké společnosti. Bílí profesionální šampioni, například John Sullivan, odmítali v té době zápasit s Afroameričany, jako byl třeba Peter Jackson. Sullivanův nástupce, James J. Corbett, se také vyhýbal zápasu s Jacksonem poté, co se v roce 1892 stal šampionem. Corbettův přemožitel Bob Fitzsimmons byl úplně stejný, protože také tvrdě odmítal vstoupit do ringu s talentovaným afroamerickým boxerem.¹²⁸ Díky tomuto vyřazení bělochy, vznikla neoficiální organizace *World Colored Heavyweight Championship*, která byla aktivní v letech 1876-1937, kde bojovali jen Afroameričané.¹²⁹

Bílí boxeři považovali sebe sami za nadřazené v boji. O to větší přišel šok, když 4. července 1910 se uskutečnil zápas těžké váhy mezi bílým bývalým šampionem Jamesem J. Jeffriesem, který se rozhodl vrátit z boxerského důchodu a úřadujícím afroamerickým šampionem Jackem Johnsonem, který titul získal ze souboje s Tommym Burnsem z Kanady dne 26.12. roku 1908, který jako první svolil k zápasu s Afroameričanem. James Jeffries byl přezdíván „*Velká bílá naděje*“, protože spousta bílých Američanů věřila, že Jeffries porazí aktuálního afroamerického šampiona a celý zápas nabral rasový podtext a byl označován „*zápasem století*“.¹³⁰ O tomto zápase se zmiňovala spousta tehdejších novin, kde byly často k vidění narážky na Johnsonovu barvu pleti. Například noviny *The Washington Herald*¹³¹ o tomto zápase napsaly: „*Boj slibuje, že bude jedním z největších, ne-li úplně největším v historii boxu. Johnson a Jeffries reprezentují nejlepší bojovníky svých ras a výsledek bude záviset na kondici. Pokud Jeffries vstoupí do ringu se silou a dovednostmi, které charakterizovaly jeho boj před tím, než odešel do důchodu, bez pochyby tak sníží Johnsonovu barvu.*“¹³² V dalších novinách *The San Francisco Call*¹³³ se o tomto zápase psalo: „*Jeffries se chystá pokořit Johnsona a navrátit šampionát v těžké váze bílé rase.*“¹³⁴ V denních novinách *The Daily Gate City*¹³⁵ se zase psalo o Jeffriesovi: „*On chce ukázat milionům lidí bílé rasy ve*

¹²⁷ HARRIS, Othello. *The role of sport in the black community*. *Sociological Focus* 30, no. 4, 1997, s. 312.

¹²⁸ WIGGINS, David K. *Peter Jackson and the Elusive Heavyweight Championship: A Black Athlete's Struggle Against the Late Nineteenth Century Color-Line*. *Journal of Sport History* 12, no. 2, 1985, s. 143-144.

¹²⁹ BAKER, Mark Allen. *The World Colored Heavyweight Championship, 1876-1937*. McFarland Incorporated Publishers. 2020.

¹³⁰ ALDERMAN, Derek H., INWOOD, Joshua a TYNER, James A. *Jack Johnson versus Jim Crow: Race, Reputation, and the Politics of Black Villainy: The Fight of the Century*. *Southeastern Geographer* 58, no. 3, 2018, s. 228.

¹³¹ Washington Herald byl americký deník vycházející ve Washingtonu.

¹³² Who will wear heavyweight crown – Jeff or Johnson? *The Washington Herald*. June 26, 1910, no. 1359, s. 36. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045433/1910-06-26/ed-1/seq-36/#words=Jack+Johnson+Jeff+Jeffries+big+fight+title>

¹³³ *San Francisco Call* byly noviny velice oblíbené dělnickou třídou. Často se měnil název těchto novin podle toho, kdo je vlastnil (*Daily Morning Call, San Francisco Call and Post*..).

¹³⁴ Fighters ready, resting on eve of greatest ring battle. *The Call*. July 3, 1910, vol. 108, no. 33, s. 47. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn85066387/1910-07-03/ed-1/seq-47/#words=Jack+Johnson+Jeff+Jeffries+big+fight+title>

¹³⁵ Denní noviny *The Daily Gate City* (Keokuk, Iowa) vycházeli v letech 1855-1916.

všech částech světa, že existuje jeden běloch, který je největším, fyzicky nadřazeným bojovníkem, jakého kdy černá rasa nebyla schopna vyprodukovat."¹³⁶

Zápas skončil technickým knockoutem a výhrou afroamerického boxera Jacka Johnsona, který tak zbořil mýtus o bílé nadřazenosti v boxu. Výsledek tohoto zápasu mezi Johnsonem a Jeffriesem vyvolal celonárodní odezvu, včetně oslav a nepokojů. Afroamerické noviny toto vítězství velice proklamovaly a oslavovaly, jelikož se jednalo o velký mezník afroamerického sportu. Například afroamerické týdenní noviny *Baltimore Afro-American* Johnsonovo vítězství komentovaly takto: „Dopad Johnsonova vítězství na celou zemi byl fenomenální, ale také dalekosáhle katastrofální. Znovu rozdmýchalo rasové předsudky mezi lidmi i v částech, kde sotva existovaly nebo jen dřímaly.“¹³⁷ V novinách *The San Francisco Call* se po Johnsonově vítězství psalo: „Ačkoli je Chicago domovem Jacka Johnsona a většina jeho barevné populace se chlubí známostí s ním, oslava jeho vítězství dnes nevedla k přetížení městských soudů. Obžalováno bylo 36 mužů. Policejní síly v „černém pásu“ byly včera v noci zdvojnásobeny, ale byly připraveny nechat negry „skotačit“ a neudělaly žádné zatčení navíc kromě případů, které se týkaly jiných záležitostí.“¹³⁸

Ovšem ne všude byly reakce na oslavu Johnsonova vítězství tak klidné a mírumilovné, jinde naopak mohly nabrat bouřlivý charakter. Například denní noviny *The Daily Gate City* líčily události po Johnsonově vítězství následovně: „Jeden muž byl zastřelen v Arkansasu, dva černoši byli zabiti u jezera Providence v La.; jeden černoš byl zabit v Mounds ve státě Illinois a jeden černoš byl smrtelně zraněn v Roundeye ve Virginii.“¹³⁹ Johnsonovo vítězství bylo poslední kapkou v oblastech, kde už předtím vztahy mezi bělochy a Afroameričany byly na bodu mrazu. Události s tím spojené ovšem nenabíraly masového charakteru, jednalo se spíše o pouliční tahanice a spontánní akce, které třeba dokládá zpráva z novin *The Democratic Banner*,¹⁴⁰ ve kterých se psalo: „Charles Williams, černošský bojový nadšenec, byl podříznut v tramvaji od bílého muže, protože hlasitě oslavoval Johnsonovo vítězství.“¹⁴¹ Tyto vyvolávané nepokoje byly ovšem záležitostí obou stran, jak dokládá například zpráva z novin *Los Angeles Herald*,¹⁴² kde se psalo: „Nepokoje v černošské části St. Louis rychle následovaly po oznámení, že Jack Johnson je vítězem v boji. Policie reagovala na výzvu k výtržnostem, ale nedokázala si poradit s černochoy, kteří blokovali dopravu a vyvolávali hrozby.“¹⁴³

Tento boxerský souboj mezi Johnsonem a Jeffriesem byl natolik populární ve své době, že byl i zdokumentován pomocí filmu. Výsledek zápasu a následné rasové nepokoje vyvolaly

¹³⁶ Big fist c battle at Reno will soon be matter of history. *The Sunday Gate City*. July 3, 1910, vol. 112, no. 2, s. 7. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83025182/1910-07-03/ed-1/seq-7/>

¹³⁷ Johnson the real victor. *Afro-American*. July 16, 1910, vol. 18, no. 40, s. 6. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19100716&printsec=frontpage&hl=en>

¹³⁸ Negroes celebrate in Johnson's town. *The Call*. July 6, 1910, vol. 108, no. 36, s. 9. Dostupné online:

<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn85066387/1910-07-06/ed-1/seq-9/>

¹³⁹ Sixteenth round of the battle. *The Daily Gate City*. July 5, 1910, vol. 112, no. 4, s. 1. Dostupné online:

<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83025182/1910-07-05/ed-1/seq-1/>

¹⁴⁰ The Democratic Banner byly noviny vycházející v Ohio.

¹⁴¹ Negro enthusiast killed. *The Democratic Banner*. July 5, 1910, no. 53, s. 1. Dostupné online:

[https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn88078751/1910-07-05/ed-1/seq-](https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn88078751/1910-07-05/ed-1/seq-1/#date1=1910&index=1&rows=20&words=Jack+Johnson+RIOT&searchType=basic&sequence=0&state=&date2=1910&pr)

[1/#date1=1910&index=1&rows=20&words=Jack+Johnson+RIOT&searchType=basic&sequence=0&state=&date2=1910&pr](https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn88078751/1910-07-05/ed-1/seq-1/#date1=1910&index=1&rows=20&words=Jack+Johnson+RIOT&searchType=basic&sequence=0&state=&date2=1910&pr)

¹⁴² Los Angeles Herald byly denní noviny vydávané v letech 1900-1911.

¹⁴³ Fight news is followed by race riots in many parts of country. *Los Angeles Herald*. July 5, 1910, vol. 37, no. 277, s. 1.

Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn85042462/1910-07-05/ed-1/seq-1/>

velký zájem o promítání filmu. Reakcí na tyto události bylo množení se výzev od lidí, kteří usilovali o zakázání promítání tohoto filmu a jemu podobné a zároveň chtěli zakázat mezirasové boje v boxu. Tyto návrhy podpořil i bývalý prezident Theodor Roosevelt. Výsledkem bylo, že film o Johnsonově vítězství dostal zákaz promítání ve většině států USA a v roce 1912 kongres Spojených států zakázal promítání bojových filmů. Díky tomuto rozhodnutí kongresu, byli další případní afroameričtí šampioni více ignorováni a byla tím zavedena další jistá forma segregace, která odstavila afroamerické boxery na druhou kolej. Dalším důvodem, proč bylo vlastně nemožné, aby se další Afroameričan utkal o titul, bylo i Johnsonovo chování, jelikož randil s bílými ženami a i se s běloškou oženil, což bylo v tehdejší době nepřijatelné. I přes to, že se jednalo o světového šampiona v boxu, tak po zjištění, že se oženil s běloškou Lucille Cameronovou v roce 1911, ho dva ministři na Jihu doporučili zlynčovat, a také díky němu byly v některých státech v roce 1913 zavedeny zákony, které zakazovaly smíšená manželství.¹⁴⁴ V neposlední řadě také za to mohlo Johnsonovo vyjadřování o zápasu s Jeffriesem: „*Já jsem vyhrál nad panem Jeffriesem, protože jsem ho deklasoval ve všech ohledech souboje. Jeffriesovi rány neměly žádnou sílu, tak jak mě chtěl porazit? Jsem ve formě, abych mohl zítra znovu bojovat, pokud by to bylo nutné.*“¹⁴⁵ Toto vyjadřování o bývalém bílém šampionovi bylo z úst Afroameričana v této době absolutně nepřijatelné. Další z příčin pro toto vyloučení Afroameričanů z boxu byl fakt, že toto vítězství povýšilo Johnsona na společenském žebříčku směrem kupředu. Johnson totiž zlomil představu o bělošské nadřazenosti v boxu a vlastně tím ukázal dalším možným afroamerickým talentům, že když to zvládl on, mohou to zvládnout i oni. Některé firmy, které zaměstnávali Afroameričany, se v tomto důsledku začaly obávat, že Johnsonovo vítězství nastartuje odliv afroamerických zaměstnanců, kteří půjdou také změnit svůj osud.¹⁴⁶

Spousta dobrých afroamerických boxerů té doby ovšem doplatila na Johnsonovu špatnou pověst, jako byl například Harry Wills. Tento boxer patřil k nejzřetlivějším kandidátům na boj o titul šampiona v těžké váze, ovšem díky rasové politice mu to nebylo umožněno. Dobové afroamerické noviny se ho často zastávaly, snažily se vyzdvihnout jeho kvality a ukázat, že on je skutečným šampionem: „*Velký vtíp o „šampionech“ bílé rasy byl, že se báli Willse. Američtí běloši se bojí amerického černocha, i když jeho skutečná šance může být jen jedna ku pěti nebo deseti. Báli se Willse a nedali mu šanci.*“¹⁴⁷ Na jeho nesporné kvality se dokonce snažili poukázat i doboví hudebníci, kteří se rozhodli složit o něm protestsong s názvem: „*Harry Wills, the champion.*“¹⁴⁸ Ovšem ani tak velká mediální podpora Willsovi nepomohla, aby se utkal o titul. Tato prominentní laskavost byla umožněna až jinému boxerovi a tím byl Joe Louis.

Tento stav, kdy Afroameričané neměli možnost utkat se o titul, trval od roku 1915, kdy Johnson ztratil titul, až do roku 1937, kdy ho získal Joe Louis, který ovšem kvůli své barvě

¹⁴⁴ REESE, Renford. *The Socio-Political Context of the Integration of Sport in America*. Journal of African American Men 3, no. 4, 1998, s. 9.

¹⁴⁵ Johnson says he found Jeff easy. *Los Angeles Herald*. July 5, 1910, vol. 37, no. 277, s. 10. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn85042462/1910-07-05/ed-1/seq-10/>

¹⁴⁶ HARRIS, Othello. *The role of sport in the black community*. Sociological Focus 30, no. 4, 1997, s. 313.

¹⁴⁷ Harry Wills a success. *Afro-American*. July 23, 1927, no. 46, s. 14. Dostupné online:

<https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19270723&printsec=frontpage&hl=en>

¹⁴⁸ HOWELL, George, HORSLEY, Gus and BRADFORD, Perry. *Harry Wills, the champion*. New York, Columbia, 1926. Dostupné online: *Harry Wills, the champion*. Syracuse University Libraries 222 Waverly Ave., Syracuse, New York 13244. <https://soundbeat.org/episode/harry-wills-the-champion/>

pleti, byl zpočátku také zatížen Johnsonovým stínem.¹⁴⁹ Joe Louis byl ve své době natolik dobrý, že jeho umění nešlo přehlížet, jelikož když mu bylo umožněno bojovat o titul, tak na svém kontě měl jen jedinou porážku. Zásahu na zorganizování titulového zápasu měli i jeho manažeři John Roxborough, Julian Black a James Blackwell, kteří ho učili, jak se má správně chovat, aby nenaštval bělochy. V roce 1937 získal titul světové šampiona po vítězství nad boxerem Jamesem J. Braddockem, ovšem i přes veškeré jeho snahy a faktem, že byl skvělým boxerem, se ne všichni běloši s tímto výsledkem spokojili. Toto dvojí vnímání Joe Louise americkou veřejností bylo i k vidění, když se v roce 1938 utkal s německým profesionálním boxerem Maxem Schmelingem. Joe Louis našel podporu v Afroameričanech, amerických židech, kteří soucítili se situací židů v Německu a běloších, kteří v tom spatřovali boj proti nacismu. Ovšem našla se i početná skupina amerických bělochů, převážně tedy na americkém Jihu, kteří vítězství přáli Maxi Schmelingovi, protože v tom spatřovali opět vítězství bílé rasy. Joe Louis porazil německého šampiona Maxe Schmelinga a ve Spojených státech, především na Jihu, se dokonce znovu objevila myšlenka o prospěšnosti zrušeného otroctví, jelikož údajně dodala, generačně, afroamerickým zápasníkům zdatnost, sílu a kondici. Louisovo vítězství oslavovali hlasitě hlavně Afroameričané. Běloši, kteří i přesto, že mu to vítězství přáli, tak jeho vítězství moc hlasitě neoslavovali, jelikož to nebylo v koncenu té doby.¹⁵⁰

Joe Louis i nadále pokračoval v boxu, obhajoval titul světového šampiona a stále více získával na oblibě. Ovšem rozdíl ve vnímání Afroameričanů v tomto sportu byl i nadále patrný, protože, když Joe Louis vyhrál, tak se hledala nová „*Bílá naděje*“, která by ho porazila. Jeho manažeři byli ovšem chytrí a snažili se Louise držet stranou radikálním afroamerickým organizacím, které prosazovali svá práva, protože si byli vědomi jeho vlivu. Později mu ovšem dovolili, aby se angažoval v National Urban League, což je organizace pro občanská práva se sídlem v New Yorku, založena roku 1910, která hájí ekonomickou a sociální spravedlnost pro Afroameričany a hájí je proti rasové diskriminaci ve Spojených státech.¹⁵¹ Během druhé světové války pořádal několik charitativních zápasů, kde peníze, které získal, věnoval Navy Relief Society. Později sám vstoupil do armády, což také zvyšovalo jeho prestiž.¹⁵²

Joe Louis ještě po druhé světové válce nějakou dobu boxoval, než ho posléze vystřídal další Afroameričan Ezzard Charles. Ovšem dá se říci, že od momentu jeho nástupu do úřadu světového šampiona v těžké váze v boxu v roce 1937 zanikla rasová segregace v tomto sportu ve smyslu účasti afroamerických boxerů. Téhož roku zanikla i neoficiální organizace *World Colored Heavyweight Championship*. Tento sport následně dal světu spoustu známých jmen z řad afroamerických boxerů.

¹⁴⁹ ROMERO, Francine S. "There Are Only White Champions": The Rise and Demise of Segregated Boxing in Texas. The Southwestern Historical Quarterly 108, no. 1, 2004, s. 30.

¹⁵⁰ EVANS, Art. Joe Louis as a Key Functionary: White Reactions Toward a Black Champion. Journal of Black Studies 16, no. 1, 1985, s. 95-107.

¹⁵¹ YOUNG, Whitney M. The Urban League and Its Strategy. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 357, 1965, s. 102-107.

¹⁵² CAPECI, Dominic J., WILKERSON, Martha *Multifarious Hero: Joe Louis, American Society and Race Relations During World Crisis, 1935-1945*. Journal of Sport History 10, no. 3, 1983, s. 16.

4. Rasová segregace na letních olympijských hrách roku 1936 v Berlíně

4.1 Rasová segregace v olympijském výběru Spojených států

Moderní olympijské hry za svou dobu trvání prošly velkým vývojem. Měnily se disciplíny, některé byly vyřazeny, některé disciplíny byly naopak přidány později, jako například olympijská chůze. Značným vývojem prošla i účast sportovců a zemí, neboť v Athénách 1896 se ještě nedalo s jistotou hovořit o objektivnosti vítězů, protože účast nebyla tak velká a více, než polovina závodníků byla z Řecka a také díky tomu získala nejvíce medailí.¹⁵³ Olympijské hry, tak jak je známe dnes, nebyly zpočátku ani genderově vyvážené, neboť se jich účastnili převážně muži. Ženy se prvních olympijských her vůbec neúčastnily a na těch dalších se vyskytovaly jen v nepatrném množství z celkového počtu účastníků a účastnily se jen několika disciplín, jako byl například tenis a golf. Postupem času bylo ženám umožněno soutěžit ve více disciplínách.¹⁵⁴ Podobně nevyrovnaná situace panovala i v oblasti účasti sportovců tmavé pleti a také Afroameričanů.

V americkém olympijském výběru na olympijských hrách v Athénách roku 1896 nebyli ještě přihlášení žádní Afroameričané. Až na olympijských hrách v roce 1904 v St. Louis ve Spojených státech je situace už jiná, neboť se jich účastní atlet George Poage z Milwaukee Athletic Clubu, který zde zároveň získal dvě bronzové medaile. O čtyři roky později na olympijských hrách v Londýně v roce 1908 se už povedlo afroamerickému atletu Johnu B. Taylorovi z Pensylvánské univerzity vyhrát zlatou medaili ve štafetovém běhu. Postupem času se začínalo na olympijských hrách objevovat více afroamerických sportovců, jako byl například Howard Drew na olympijských hrách ve Stockholmu v roce 1912, Sol Butler na olympijských hrách v Antverpách roku 1920. Úspěch zaznamenali až na olympijských hrách v Paříži roku 1924, kde DeHart Hubbard získal zlatou medaili ve skoku dalekém, jako první Afroameričan v individuální disciplíně a dále stříbrný medailista Earl Johnson. Na olympijských hrách v Los Angeles v roce 1932 se objevili například Eddie Tolan a Ralph Metcalfe, kteří získali medaile v běhu na 100 a 200 metrů.¹⁵⁵

S účastí afroamerických atletek to bylo o něco jednodušší, neboť až teprve v roce 1932 na olympijské hry v Los Angeles se kvalifikovaly, jako první, dvě afroamerické atletky Louise Stokes a Tidy Pickett, ovšem byly na poslední chvíli vyřazeny z olympijského výběru a nahrazeny bílými dívkami. Důvody ohledně vyřazení těchto dvou atletek jsou diskutabilní a sporné.¹⁵⁶ Těmto atletkám se povedlo za čtyři roky znovu kvalifikovat na olympijské hry do Berlína, kam také vyrazily. Louise Stokes byla ovšem na poslední chvíli vystřídána ve štafetě na 400 metrů a Pickettová si zlomila nohu během běhu na 80 metrů překážek. První Afroameričankou, která získala medaili na olympijských hrách, byla Audrey Patterson, která získala bronzovou medaili na olympijských hrách v Londýně roku 1948. Na těchto hrách také o několik dní později další afroamerická atletka Alice Coachman získala zlatou medaili ve skoku vysokém.¹⁵⁷ Ovšem účast afroamerických atletů, v americkém olympijském výběru,

¹⁵³ CHALKLEY, Brian, and STEPHEN Essex. *Learning from the Olympic Games*. Teaching Geography 25, no. 3, 2000, s. 115.

¹⁵⁴ MITCHELL, Sheila. *Women's Participation in the Olympic Games 1900-1926*. Journal of Sport History 4, no. 2, 1977, s. 212.

¹⁵⁵ HENDERSON, Edwin B. *The Negro in the Olympic Games*. Negro History Bulletin 15, no. 3, 1951, s. 43-44.

¹⁵⁶ VERTINSKY, Patricia, and CAPTAIN, Gwendolyn. *More Myth than History: American Culture and Representations of the Black Female's Athletic Ability*. Journal of Sport History 25, no. 3, 1998, s. 543.

¹⁵⁷ Copyright © Oxford University Press. *Photo Essay – African American Olympians*. 2022. Dostupné online:

<https://oxfordaasc.com/page/photo-essay-african-american-olympians>

nebyla stále zdaleka tak početná. Lepší obrázek o početnosti afroamerických atletů na olympijských hrách si můžeme udělat z následujících tabulek níže. Pro srovnání jsem vybral olympijské hry v Los Angeles roku 1932 a olympijské hry v Berlíně roku 1936:

Tabulka č. 6: Olympijské hry v Los Angeles 1932 a olympijské hry v Berlíně 1936

Olympijské hry Los Angeles 1932			
	Sportovci bílé pleti	Sportovci tmavé pleti	Celkem
Počet atletů	394 mužů + 74 žen	6 mužů + 0 žen	474
Zisk medailí	98	5	103
Olympijské hry Berlín 1936			
	Sportovci bílé pleti	Sportovci tmavé pleti	Celkem
Počet atletů	297 mužů + 44 žen	16 mužů + 2 ženy	359
Zisk medailí	42	14	56

Zdroj: United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Voices And „Jim Crow“ America*. 2020. Dostupné online: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-nazi-olympics-berlin-1936-african-american-voices-and-jim-crow-america>; Wikipedia contributors. *United States at the 1932 Summer Olympics*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Last edit. 24. April 2022. Dostupné online: https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_at_the_1932_Summer_Olympics; Wikipedia contributors. *United States at the 1936 Summer Olympics*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Last edit. 24. April 2022. Dostupné online: https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_at_the_1936_Summer_Olympics

Tabulka č. 6 poskytuje zásadní informace. Na domácích olympijských hrách v Los Angeles v roce 1932 startovalo třikrát méně Afroameričanů, než na olympijských hrách v roce 1936 v Berlíně, i když celkový počet atletů vyslaný americkým olympijským výborem byl v Los Angeles mnohem větší. Z celkového počtu amerických sportovců, vyslaných na olympijské hry v Los Angeles, bylo v tomto týmu pouze šest sportovců tmavé pleti, ovšem na olympijských hrách v Berlíně jich bylo už 18. Zde můžeme pozorovat pozvolný nárůst v obsazenosti Afroameričanů v americkém olympijském výběru, zároveň olympijské hry v Berlíně byly první olympijské hry, na kterých se představily dvě afroamerické sportovkyně. Je dobré si všimnout, že afroameričtí sportovci měli velikou úspěšnost, co se týče zisku medailí. Na olympijských hrách v Los Angeles získali dohromady pět medailí a na olympijských hrách v Berlíně získali 14 medailí i přes tak malou účast afroamerických sportovců celkově.

Většina olympijských afroamerických atletů byla vybírána ze státních vysokých škol. Tito sportovci vyčnívali svým talentem a excelovali už ve středoškolském sportu. Na tyto úspěchy poté navazovali na některých prestižních, převážně bílých vysokých školách, které se nacházely mimo území Jihu. Například Archie Williams, který získal zlatou medaili v běhu na 400 metrů v roce 1936 na olympijských hrách v Berlíně, tak navštěvoval střední školu v Oaklandu, poté nastoupil na San Mateo Junior College v Kalifornii a následně šel na University of California Berkeley. James LuValle, který získal bronzovou medaili také na olympijských hrách v Berlíně, vystudoval střední polytechnickou školu v Los Angeles, ze které se následovně vydal na University of California v Los Angeles. Jedním z nejznámějších afroamerických atletů olympijských her v Berlíně byl Jesse Owens. Ten vystudoval střední školu East Technical High School v Clevelandu a následně nastoupil na The Ohio State

University. Ovšem to, že tito výborní sportovci navštěvovali různé integrované střední a vysoké školy, jim nezaručovalo spravedlivé zacházení a také je to neochránilo před rasovou segregací a doléhaly na ně zákony Jima Crowa.¹⁵⁸

Školství ve Spojených státech v době éry zákonů Jima Crowa bylo stejně segregované jako sport. Ve městech na území Severu tato segregace byla také z části vyvolána masivním příchodem Afroameričanů z území Jihu, za účelem lepší poptávky po pracovních místech. Segregace ve školství úzce souvisí s metropolitní segregací v oblasti bydlení, neboť takto určená barevná linie jasně definovala a ohraničovala určité čtvrti ve městě a vytvářela afroamerické čtvrti a ghetta. Koncept segregace ve školství si vzal za své myšlenky amerického urbanisty Clarence Perryho z roku 1929, který navázal na plán sousedské jednoty od Williama E. Drummonda z let 1912-1913. Drummond zkoumal tyto jednotky vzhledem ke koexistenci ve fyzické a sociální struktuře města a zajímal se o vzájemnou propojenost města v oblasti dopravy, společenských aktivit, obchodu, parkovacích ploch, rekreačních center, průmyslu, obchodu a bydlení. Drummond si město představoval uspořádané dle velikosti na čtvrtiny. Každá tato čtvrtina byla považována za samostatnou fungující jednotku v sociální a politické sféře města.¹⁵⁹

Perryho myšlenky stojí na teorii homogenních skupin. Podle Perryho je zásadní podmínka pro připojení k určité komunitě rasová a sociální homogenita. Není jasné, jestli Perry přímo myslel etnickou homogenitu, ovšem jeho myšlenky ovlivnili segregování Afroameričanů, neboť Perry umístil školy do geografického a sociálního centra určité čtvrti. Díky této myšlence homogenní skupiny bylo časté, že žáci byli nuceni přestupů na školy do jiné čtvrti, aby se zachovala tato celistvost skupiny. Paradoxním výsledkem bylo, že školy byly vlastně více segregované, než některé městské čtvrti, ve kterých se dané školy nacházely.¹⁶⁰

I zde se ovšem objevovaly snahy o zrovnoprávnění Afroameričanů. Americký sociolog a historik William Du Bois přišel s konceptem „*Talented tenth*“, který stojí na myšlence, vysokého vzdělání pro Afroameričany. Podle Du Boise, se Afroameričan s vysokým vzděláním stává elitou, která má jistou politickou, společenskou a finanční moc. Takto vzdělaný člověk, by se měl následně snažit zlepšovat stav Afroameričanů v Americe.¹⁶¹ Podle Du boise je vzdělání totiž nezbytné pro to, aby se mohlo něco změnit.¹⁶² Du Bois sám psal: „*Vzhledem k problémům plynoucím ze zaostalého vývoje černochů lze říci, že masa této rasy nedosahuje společenských standardů národa. I když zasáhne zvláštní zákonodárství a organizovaná pomoc, svobodní lidé vždy začínají život v ekonomické nevýhodě, kterou*

¹⁵⁸ WIGGINS, David K. "With All Deliberate Speed": High School Sport, Race, and Brown v. Board of Education. *Journal of Sport History* 37, no. 3, 2010, s. 329-330.

¹⁵⁹ DONALD, Leslie J. *Origin of the Neighbourhood Unit*. *Planning Perspectives*. 17:3, 2002, s. 235.

¹⁶⁰ HIGSMITH, Andrew R., and ANSLEY T. Erickson. *Segregation as Splitting, Segregation as Joining: Schools, Housing, and the Many Modes of Jim Crow*. *American Journal of Education* 121, no. 4, 2015, s. 569.

¹⁶¹ CHRISMAN, Robert. *Black Studies, the Talented Tenth, and the Organic Intellectual*. *The Black Scholar*, vol. 35, no. 2, 2005, s. 65.

¹⁶² RABAKA, Reiland. *W. E. B. Du Bois's Evolving Africana Philosophy of Education*. *Journal of Black Studies*, vol. 33, no. 4, 2003, s. 418-419.

*generace, možná staletí, nemohou překonat.*¹⁶³ Také se vyskytly projekty, které se snažily zařadit studium rasy do učebních osnov středních škol.¹⁶⁴

Afroameričtí sportovci to neměli lehké ani na univerzitách. Například Jesse Owens když začal studovat na univerzitě v Ohio, tak zde zažil spoustu ústrků a narážek na jeho barvu pleti. Kdyby chodil na nějakou univerzitu na americkém Jihu, tak by mohl navštěvovat pouze univerzity určené pro Afroameričany.¹⁶⁵ Takto ovšem nemohl bydlet na mužské univerzitní koleji, neboť musel spát v penzionu spolu s dalšími sportovci stejné barvy pleti, který se nacházel přes kilometr daleko od kampusu a to samé se týkalo i stravování. Tato segregace se netýkala jen jeho, neboť i jeho afroameričtí spolužáci při sportovních klání a na univerzitních závodech, také nemohli jít v restauracích či používat společné šatny, sprchy a toalety. Proto se často stávalo, že na závodech soutěžili hladoví, neboť neměli možnost se najíst v nedalekých restauracích, jako jejich spolužáci bílé pleti a většinou čekali v autě, než se oni najedí. Ovšem občas někteří z nich byli tak vstřícní, že jim přinesli nějaké jídlo, aby se mohli najíst. Stejná situace nastávala ohledně přepravy na univerzitní turnaje. Jako Afroameričané, museli jet společně v autě odděleni od ostatních členů týmu, kteří byli bílé pleti a kteří mohli řídit každý vlastní auto.¹⁶⁶ Pokud ovšem tito afroameričtí sportovci byli dobří a podávali skvělé výkony, měli možnost se kvalifikovat i na olympijské hry a mohli být vybráni.

Určitým vývojovým stádiem prošlo i vnímání amerického olympijského výběru americkou veřejností a mezi americkou vědeckou komunitou. Americká veřejnost zpočátku velice kriticky nahlížela na účast Afroameričanů. Ještě v roce 1932 na olympijských hrách v Los Angeles byly úspěchy Afroameričanů vnímány jako výsledky, které podkopávají americkou ideu bílé nadřazenosti. Například americký komik Will Rogers úspěchy Afroameričanů komentoval následovně: „*Mimochodem, muž, který přivedl první 'otroky' do této země, musel mít tyto olympijské hry na mysli, protože tito 'Senegambijci' právě otrhali bílého muže. Každý vítěz je buď americký černoch, nebo americká bílá žena.*“¹⁶⁷

U mnoha bělošských novin šlo pozorovat různé formy narážek na jejich barvu pleti, například na vítěze ve sprintu Eddieho Tolana: „*Muselo to trvat celé generace útěků před lovci černé slonoviny, ze strany jeho předků, než se v něm vyvinuly antilopí sklony, které mu umožnily vyhrát jeden z největších olympijských soubojů v historii.*“¹⁶⁸ Na druhou stranu vzniklo spoustu novin, které se zaměřovaly jen čistě na jejich sportovní výkony, než na jejich barvu pleti. Ovšem v některých novinách je například jen zmínka o jejich úspěších a následně se více zajímají o úspěchy sportovců bílé pleti. Afroamerické noviny se například o afroamerickém olympijském vítězi Eddie Tolanovi vyjadřují následovně: „*Po olympijských hrách v roce 1928 se Tolan stal obětí drzé diskriminace a snobství Jima Crowa ze strany*

¹⁶³ W. E. Burghardt Du Bois. *The Study of the Negro Problems*. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 11, 1898, s. 7-8.

¹⁶⁴ ALEXANDER, Will W. *Southern White Schools Study Race Questions*. The Journal of Negro Education, vol. 2, no. 2, 1933, s. 139-146.

¹⁶⁵ Historically Black colleges and universities (HBCUs) jsou typy univerzit, které vznikly po občanské válce na americkém Jihu a byly určeny pro Afroameričany.

¹⁶⁶ EDMONDSON, Jacqueline. *Jesse Owens: A Biography*. Westport, CT: Greenwood Press, 2007, s. 26-27.

¹⁶⁷ Will Rogers says. *Imperial Valley Press*. August 4, 1932, s. 1. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn92070146/1932-08-04/ed-1/seq-1/>

¹⁶⁸ Tollin' The Bell For Eddie Tolan. *The Waterbury Democrat*. August 3, 1932, vol. 50, no. 184, s. 15. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn82014085/1932-08-03/ed-1/seq-15/>

ostatních členů atletické delegace. Tolan byl mnohokrát nucen jíst sám, daleko od svých spoluhráčů. Často byl ponechán ve svém hotelovém pokoji, zatímco ostatní si povyrazili po městě. Nejednou se skupina sbalila, zajela na zastávku a odjela do dalšího přístavu, aniž by Tolanovi sdělila, kdy odjíždějí nebo kam jdou. Nyní se usmívá Tolan.“¹⁶⁹ Na olympijských hrách v roce 1936 v Berlíně nastala, dle mého názoru, změna ve vnímání Afroameričanů americkou veřejností, ale o tom budu psát později.

Ve vědecké komunitě byla ohledně afroamerických atletů v americkém olympijském výběru velká diskuze. Někteří odborníci prosazovali zakořeněné paradigma, že národy evropského původu jsou nejpokročilejšími produkty přírodního výběru, myšleno atleticky i intelektuálně. Například jedna dobová studie z roku 1925 poukazovala na to, že sportovci ze zemí jako je Norsko, Finsko, Švédsko, Dánsko by na tom měli být fyzicky nejlépe.¹⁷⁰ Účast Afroameričanů v americkém olympijském výběru do té doby sice nebyla veliká, ovšem jak jsem již zmínil, měli poměrně velikou úspěšnost v zisku medailí, což začalo bořit tento zakořeněný mýtus. Dalším důležitým aspektem je, že olympijské hry vlastně poskytovaly jakési světové, kulturní a rasové srovnání. Konkrétně z amerického pohledu byly olympijské hry historicky hlavně zaměřeny na atletické disciplíny. Úspěchy Afroameričanů tudíž vyvolávaly otázky, zdali rasa má nějaký vliv na výkony a vítězství ve sportovním odvětví a objevuje se i vědecký rasismus, který se snaží naopak podpořit úspěchy sportovců bílé pleti. Například Charles Edward Woodruff vědecky ve své knize *Expansion of Races* popisuje vliv klimatických podmínek na bělochy: „Některé části mají klimatické podmínky vhodné pro negry, a v těchto částech obnovují svůj původní divošský stát - Louisiana a Florida.“ Dále Woodruff uvedl: „Důkazy o zhoršování pro severoevropské typy v Americe jsou rozsáhlé.“ Woodruff ještě poznamenal: „Zhoršování je rychlejší na Jihu, protože prakticky všichni američtí olympijští sportovci z roku 1908 se narodili severně od Masonovy a Dixonovy linie.“¹⁷¹ S přibývajícím úspěchy afroamerických atletů se tvrzení o evropské fyzické nadřazenosti začalo postupně přetvářet na myšlenky, že dominance afroamerických olympioniků v určitých disciplínách, je výsledkem přirozených anatomických předností, než tvrdé práce a houževnatosti.¹⁷² Tento nový pohled na vnímání afroamerických atletů odbornou komunitou, jako na zvýhodněné osoby díky svým anatomickým dispozicím, se ovšem také začínal postupně měnit s příchodem olympijských her v Berlíně roku 1936, ale o tom také budu psát později.

Je dobré poznamenat, že podobné myšlenky ohledně anatomického zvýhodnění Afroameričanů se objevovaly i mimo území Spojených států. Například v Německu po skončení olympijských her v Los Angeles v roce 1932 se objevily výčitky, že členové německého olympijského výboru jsou zrádci, když dovolili, aby se němečtí atleti poměřovali s židy a Afroameričany.¹⁷³ Po skončení olympijských her v Berlíně roku 1936, museli Němci

¹⁶⁹ To Japan. *The Crisis*. September 1932, vol. 39, no. 9, s. 295. Dostupné online: https://archive.org/details/sim_crisis_1932-09_39_9/page/294/mode/2up

¹⁷⁰ HOXMARK, Guillermo. *The International Olympic Games as an Index to the Influence of Climate on Human Energy*. Ecology, vol. 6, no. 3, 1925, s. 199-202.

¹⁷¹ WOODRUFF, Charles Edward. *The Expansion of Races*. New York: Rebman, 1909, s. 267-268. Dostupné online: Internet Archive. New York, Rebman company. Americana. University of Carolina. 2009. <https://archive.org/details/expansionraces00woodgoog/page/266/mode/2up>

¹⁷² DYRESON, Mark. *American Ideas about Race and Olympic Races from the 1890s to the 1950s: Shattering Myths or Reinforcing Scientific Racism?* Journal of Sport History 28, no. 2, 2001, s. 188.

¹⁷³ WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007, s. 30.

nějak objasnit úspěchy atletů tmavé pleti, jelikož tito sportovci získali celkem čtrnáct medailí. Německo se snažilo obhájit tím, že Spojené státy vlastně vyhrávají jen díky svým „černým pomocníkům.“¹⁷⁴ Vysvětlení úspěchů Afroameričanů bylo německými odborníky komentováno tím, že Afroameričané mají abnormálně zvětšenou „zvířecí“ patní kost a to jim pomáhá k lepším výkonům v běhu. Podle této logiky vlastně Spojené státy podváděly, protože není rozdíl, jestli na startu stál Afroameričan nebo kůň. Je zajímavé, že takováto stanoviska byla prezentována například i ve Velké Británii, kde místní sympatizující nacistický tisk poznamenal, že bude lepší, když Afroameričané budou pro příští olympijské hry vyloučeni díky svým fyzickým abnormalitám.¹⁷⁵

4.2 Bojkot olympijských her ze strany Spojených států

Ještě před nástupem Adolfa Hitlera k moci bylo rozhodnuto, že pro rok 1936 bude pořadatelským místem pro další olympijské hry hlavní město Německa Berlín. Roku 1933 v důsledku politických změn v Německu a rasovému postupu vůči židům, vzniklo ve Spojených státech hnutí za bojkot olympijských her. Všele tohoto hnutí stála organizace *Non-Sectarian Anti-Nazi League to Champion Human Rights*¹⁷⁶ a Americký židovský kongres.¹⁷⁷ Velkým zastáncem bojkotu olympijských her byl také americký právník a prezident amatérské atletické unie Jeremiah T. Mahoney.¹⁷⁸ Prezident olympijského výboru Spojených států Avery Brundage¹⁷⁹ byl naopak kritikem hnutí pro bojkot olympijských her. Zpočátku se Brundage k této situaci vyjádřil následovně: „*Můj osobní, ale neoficiální názor je, že se hry nebudou konat v žádné zemi, kde by došlo k zásahu do základní olympijské teorie o rovnosti všech ras.*“¹⁸⁰

V tomto momentu, podle mého názoru, se projevil zřetelný rozpor. Podle vyjádření Brundage se neměly konat olympijské hry tam, kde dochází k omezování určitých ras v olympijském sportu. Brundage tímto vyjádřením měl na mysli omezování sportovců židovského původu v Německu. Ovšem podle mého názoru, by se dle jeho vyjádření, správně neměly konat ani olympijské hry v Los Angeles v roce 1932. Afroameričtí sportovci se mohli sice oficiálně zúčastnit olympijských her, ale myslím si, že se jednalo o jakousi divadelní kulisu. Když opomenou diskutabilní vyloučení dvou afroamerických atletek Louise Stokes a Tidy Pickett, tak jak jsem se v této práci snažil nastínit, sport ve Spojených státech podléhal určité formě rasové segregace a doléhaly na něj zákony Jima Crowa. Slabá účast afroamerických sportovců na olympijských hrách jen dle mého názoru chabě zakrývala skutečnou politiku Spojených států vůči Afroameričanům a měla tuto politiku zakrýt před světem.

¹⁷⁴ DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 83.

¹⁷⁵ WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007, s. 337.

¹⁷⁶ Organizace, kterou založil roku 1933 Samuel Untermyer. Cílem této organizace byl absolutní ekonomický bojkot Německa.

¹⁷⁷ GOTTLIEB, Moshe. *The American Controversy Over the Olympic Games*. American Jewish Historical Quarterly 61, no. 3, 1972, s. 181.

¹⁷⁸ KASS, D. A. *The Issue of Racism at the 1936 Olympics*. Journal of Sport History 3, no. 3, 1976, s. 231-232.

¹⁷⁹ Prezident olympijského výboru Spojených států 1928-1953. Předseda mezinárodního olympijského výboru 1952-1972.

¹⁸⁰ Officials Suggest Personal View That Racial Activities In Germany May Prevent Olympic Games There. *The Rapid City Daily Journal*. April 17, 1933, no. 15624, s. 1. Dostupné online: <https://newspapers.ushmm.org/article/42753>

Původní myšlenka, kterou prosazoval také prezident Mezinárodního olympijského výboru (MOV) hrabě Henri de Baillet-Latour¹⁸¹ byla neplést politiku do sportu.¹⁸² MOV byl ovšem zprvu ujštěn Německem, že sportovci židovského původu a Afroameričané se budou moci her účastnit.¹⁸³ Tímto krokem se Německo snažilo vytvořit legitimitu konání olympijských her ve své zemi. Je zajímavé, že sám Brundage později vnímal hnutí za bojkot jako trik chytrých židů, kteří si uvědomovali propagandistickou hodnotu olympijských her, a také se obával, že toto organizované hnutí probudí americké antisemity. Někteří další atleti organizátoři, jako například Evan Hunter, tajemník britského olympijského výboru, sdíleli podobné názory, jako on.¹⁸⁴

Myšlenky bojkotu olympijských her se opíraly o dva argumenty. První vycházel z právního zpochybnění vyjádření MOV, že Německo dodržuje olympijský protokol, který zakazuje jakoukoliv rasovou či náboženskou diskriminaci olympijských sportovců. Druhý použil morální hledisko, neboť byl proti další legitimizaci nacistického režimu, kterému byla udělena výsada konání olympijských her.¹⁸⁵ Brundage se snažil překonat odpor ke konání olympijských her v Německu i tím, že samotné Německo navštívil. Prohlédl si spoustu německých klubů a sportovišť, ovšem hlavní problematiku ohledně participace židů v německém olympijském týmu nezkoumal, jelikož se setkal pouze s jedním německým sportovcem židovského původu. Po návratu do Spojených států Brundage oznámil, že Německo dostalo svým slibům. Ve Spojených státech a v západní Evropě se následně objevilo několik dalších kampaní za bojkot olympijských her. Nejsilnější odezva ovšem přišla ze Spojených států, kde vznikl i výbor nazývaný *Fair Play Committee*. V čele tohoto výboru stál právník z New Yorku George Gordon Battle a presbyteriánský misionář a funkcionář ve světové radě církví Henry Smith Leiper. Společně se snažili poukázat na problematiku sportovců židovského původu v Německu a ovlivnit tím veřejné mínění ve Spojených státech.¹⁸⁶

Leiper se snažil ovlivnit veřejné mínění pomocí zážitků z vlastní zkušenosti: „*Když se Američané vrátili z Německa a řekli mi, že německá vláda plní svůj slib, že v souvislosti s olympiádou nedojde k žádné diskriminaci židovských sportovců, nezbyvá mi než si vzpomenout na zážitky, které jsem viděl v Německu toto léto. Noviny na stáncích, štítky na obchodech, zákazy Židů na koupalištích, ve veřejných parcích a téměř na všech atletických hřištích.*“¹⁸⁷ Leiper dále pokračuje: „*Nikdy jsem neobhajoval bojkot Německa jako prostředek k vyjádření morálního rozsudku, ale neúčast na velkých olympijských hrách zasvěcených ideálu fair play je docela jiná věc. V žádném případě to není bojkot. Nezabývá nevinné lidi životních nezbytností. Pokud by se to stalo skutečností a američtí sportovci by se v Berlíně*

¹⁸¹ Hrabě Henri de Baillet-Latour byl belgický šlechtic a třetí prezident Mezinárodního olympijského výboru v letech 1925-1942.

¹⁸² STREPPELHOFF, Robin. *Avery Brundage und der Mythos vom „unpolitischen Sport: Eine Ideengeschichtliche Spurensuche*. Stadion 40, no. 2014, 1 (2015), s. 45.

¹⁸³ KESSLER, Mario. *Only Nazi Games? Berlin 1936: The Olympic Games between Sports and Politics, Socialism and Democracy*. 25:2, 2011, s. 126-127.

¹⁸⁴ RATHBONE, Keith. *Antifascist Athletes? A Reappraisal of the 1936 Berlin Olympics*. Fascism 9, 1-2, 2020, s. 203-204.

¹⁸⁵ MARVIN, Carolyn. *Avery Brundage and American Participation in the 1936 Olympic Games*. Journal of American Studies, vol. 16, no. 1, 1982, s. 84.

¹⁸⁶ RATHBONE, Keith. *Antifascist Athletes? A Reappraisal of the 1936 Berlin Olympics*. Fascism 9, 1-2, 2020, s. 204-206.

¹⁸⁷ *The Olympic Games in Berlin: A Question of Fair Play*, radio address by Henry Smith Leiper. Presbyterian historical society. Pearl digital collections. November 12, 1935, s. 3. Dostupné online:

<https://digital.history.pcusa.org/islandora/object/islandora:14414#page/1/mode/2up>

neobjevili, můžete si být jisti tím, že ministerstvo propagandy německé vlády by mělo před sebou nelehký úkol, skrýt tu skutečnost, že tento velký morální rozsudek byl vyjádřen americkým lidem.“¹⁸⁸

Pro bojkot olympijských her v Berlíně se vyslovovaly i některé afroamerické noviny. Například v časopise NAACP se k této problematice píše: „*THE CRISIS* připojuje další publikace proti účasti amerických sportovců na olympijských hrách v roce 1936 v Berlíně. Na základě špatného sportovního chování a diskriminace, Amerika, samozřejmě, nemůže vzbudit velmi dobrý dojem, protože černošskému atletovi, v této zemi, nadělila vydatné dávky obojího. Pokud paměť *THE CRISIS* neselhává, byl zde článek o špatném zacházení s Tolanem, Metcalfem a dalšími barevnými sportovci na olympijských hrách v roce 1932 ve slunné Kalifornii. Jsme však přesvědčeni, že americký olympijský výbor by měl stáhnout náš tým z olympijských her v Berlíně, protože hry se konají v zemi, jejíž vláda je oficiálně založena na potlačování náboženské, politické a sociální svobody a na teroru a brutalitě. Neměli bychom takové vládě přispívat ničím, ani penězi, ani prestiží. V roce 1936 nechte americké sportovce doma. Mezitím musíme vytvořit bariéru za diskriminací ve sportu u nás doma.“¹⁸⁹ Na druhou stranu velká většina afroamerických novin, jako například *The Philadelphia Tribune* a *The Chicago Defender*, byla spíše proti bojkotu olympijských her, neboť zdůrazňovaly fakt, že vítězství Afroameričanů podkopou německou myšlenku árijské nadřazenosti a podpoří důležitost Afroameričanů doma, ve Spojených státech.¹⁹⁰

Za bojkot se zpočátku také stavěli i někteří afroameričtí sportovci jako byl například Jesse Owens, který v listopadu roku 1935 prohlásil: „*Pokud existuje v Německu diskriminace menšin, potom musíme z olympiády odstoupit.*“¹⁹¹ Ovšem ne dlouho po tomto vyjádření Jesse Owens svůj souhlasný postoj s bojkotem olympijských her otočil, jelikož v afroamerických novinách se můžeme dočíst: „*Ralph Metcalfe, Eulace Peacock, Jesse Owens a Ben Johnson, vynikající americké hvězdy traťových závodů z posledních let, vyjádřili svůj souhlas s olympiádou v Německu.*“¹⁹² Podle jedné z teorií, proč Jesse Owens změnil svůj názor je, že jeho trenér Larry Snyder ho varoval, že pokud bude nadále zaujímat tento postoj, tak se může stát, že upadne v zapomnění.¹⁹³ Podle mého názoru, je ovšem také možné, že si Jesse Owens a další afroameričtí sportovci mohli uvědomit, že jejich situace není úplně lehká, a že olympijské hry jim můžou přinést určitou míru slávy a společenského vzestupu. Případným úspěchem by vlastně Německu a i na domácí půdě dokázali, že teorie o bílé nadřazenosti ve sportu nestojí na pevných základech. Podle mého názoru museli tito sportovci, v tento moment překonat dilema, jestli se rozhodnout pro bojkot her a tím podpořit domácí scénu, která se tím snažila upozornit na nerovné podmínky Afroameričanů nebo jestli se her zúčastní. Další možností, proč se her zúčastnili, může být, že asi ne všichni afroameričtí sportovci v tento moment zaujíмали stejný postoj, protože někteří mohli tyto olympijské hry

¹⁸⁸ Tamtéž, s. 7.

¹⁸⁹ Stay Out of Nazi Olympics. *The Crisis*. September 1935, vol 42, no 9, s. 273. Dostupné online:

https://archive.org/details/sim_crisis_1935-09_42_9/page/n13/mode/2up

¹⁹⁰ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Responses*. Dostupné online: <https://www.ushmm.org/exhibition/olympics/sitemenu.php?lang=en>

¹⁹¹ Cit. dle: WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007, s. 124.

¹⁹² AAU Approves Olympic Games in Germany. *Afro-American*. December 14, 1935, no. 10, s. 21. Dostupné online:

<https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19351207&printsec=frontpage&hl=en>

¹⁹³ WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007, s. 124-125.

vnímat čistě jen ze sportovního hlediska, že chtějí vyhrát, neboť za čtyři roky by se tato příležitost nemusela už opakovat. Tuto domněnku podporuje i vyjádření afroamerického olympijského vítěze v běhu na 800 metrů z Berlína Johna Woodruffa, který se k bojkotu vyjádřil: „Mezi členy týmu se o tom ale nikdy nediskutovalo. Něco jsme o tom slyšeli, ale nikdy jsme o tom nediskutovali. Politika, kterou vidíte, nás vůbec nezajímala, zajímalo nás pouze jet do Německa a vyhrát.“¹⁹⁴ Další důvod, proč si myslím, že nakonec sportovci souhlasili s účastí na olympijských hrách v Berlíně, mohl být rozdílný charakter ve vnímání těchto olympijských her veřejností, v porovnání s olympijskými hrami v Los Angeles roku 1932, o kterém bude více v další kapitole.

Na účast Spojených států na olympijských hrách v Berlíně měla vliv i většina domácích Američanů původem z Německa. Jedním z nich byl například Dietrich Wortmann, který se v roce 1904 zúčastnil olympijských her v americkém zápasnickém týmu. Wortmann aktivně podporoval berlínské hry. Wortmann zastával názor, že diskriminace Afroameričanů ve Spojených státech mohla také diskvalifikovat americkou účast na olympijských hrách. Ovšem tyto myšlenky se v té době nesesetkaly s velkým úspěchem.¹⁹⁵ Pro účast na olympijských hrách mohly být i některé organizace. Například Wortmann založil Výbor amerického olympijského fondu, aby získal peníze na podporu olympijského týmu. Tato organizace tedy nepodporovala bojkotové myšlenky. Tito lidé a organizace původem z Německa byli zřejmě motivováni německým i americkým vlastenectvím reprezentovat svou zem, a proto apelovali na účast Spojených států na olympijských hrách. Na druhé straně se ovšem objevily i organizace, které zároveň podporovaly účast na olympijských hrách, ale byly především ovlivněny německými myšlenkami, jako byla americká nacistická organizace German American Bund.¹⁹⁶ Po těsném hlasování americké atletické unie bylo nakonec rozhodnuto, že se Spojené státy her zúčastní.

4.3 Fenomén olympijských her v Berlíně a jejich průběh

Pro rok 1936 byl vybrán Berlín, jako místo konání letních olympijských her. Zprvu Adolf Hitler nejevil o olympijské hry moc velký zájem, jelikož je vnímal jako vynález židů, ovšem Joseph Goebbels ihned pochopil propagandistický potenciál této události a vysvětlil Hitlerovi, o jak mocnou zbraň se z mediálního hlediska jedná. Německo se tedy zhostilo úlohy pořadatelské země velice svědomitě a rozhodlo se, že se pokusí z celkového hlediska překonat předešlé olympijské hry. Pro tento účel byl vystavěn úplně nový olympijský stadion, který svou kapacitou překonal ten z olympijských her z Los Angeles roku 1932. Na těchto olympijských hrách se také poprvé objevuje štafeta olympijského ohně, která směřovala z řecké Olympie do Berlína.¹⁹⁷ Další novinkou bylo, že německá filmová režisérka Leni

¹⁹⁴ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: John Woodruff*. Dostupné online: <https://www.ushmm.org/information/exhibitions/online-exhibitions/nazi-olympics-berlin-1936/john-woodruff>

¹⁹⁵ KESSLER, Mario. *Only Nazi Games? Berlin 1936: The Olympic Games between Sports and Politics, Socialism and Democracy*. 25:2, 2011, s. 131.

¹⁹⁶ GRAY, Wendy, and BARNEY, Robert K. *Devotion to Whom?: German-American Loyalty on the Issue of Participation in the 1936 Olympic Games*. *Journal of Sport History* 17, no. 2, 1990, s. 216-229.

¹⁹⁷ HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 7-41.

Riefenstahlová dostala za úkol, natočit o těchto olympijských hrách film o rozpočtu jeden a půl milionů říšských marek.¹⁹⁸

Německá politika vůči židům ve světě vyvolávala velkou vlnu odporu. Odrazila se i na otázce ohledně účasti zemí na olympijských hrách a vznikaly různé kampaně a hnutí za bojkot olympijských her. Tato hnutí ve své zemi považovaly bojkot, ze strany svých sportovců, za nezbytný a účinný způsob, jak dát najevo nesouhlas s Hitlerem a jeho nacistickým režim. Pro Německo byla naprosto klíčová účast Spojených států na olympijských hrách, jelikož v Los Angeles získali Spojené státy nejvíce medailí a bez nich by tím pádem olympiáda v Berlíně ztratila objektivitu.¹⁹⁹ Skutečnost, že se měli olympijské hry konat v Berlíně roku 1936, nebylo zásluhou národních socialistů, ale již v květnu 1931 o tom rozhodl MOV. Ovšem již na podzim 1935 to vypadalo, že se mezinárodnímu hnutí za bojkot podaří zabránit konání olympijských her v nacistickém Německu.²⁰⁰ Z tohoto důvodu se Německo snažilo dělat vše pro to, aby se Spojené státy her zúčastnili a snažilo se tím i naklonit si veřejné mínění ve Spojených státech.

Veřejnost ve Spojených státech byla ovšem velice dobře informována o politice Adolfa Hitlera a jeho postupu vůči židům, ne jen ohledně účasti na olympijských hrách. Vycházelo spousta novinových článků, které zmiňují různé události jako například: „*Navzdory slibu Německa danému na zasedání Mezinárodního olympijského výboru ve Vídni, že německým Židům bude povoleno zúčastnit se olympijských her, které se měly konat v Berlíně v roce 1936, Der Stürmer, noviny Julia Streichera, nacistického vůdce, který organizoval antižidovský bojkot a v poslední době dohlížel na zatčení 300 Židů ve městě Norimberk, dnes vyšel s ostrým prohlášením, že v německém sportu není pro Židy místo.*“²⁰¹ Ani vyjadřování Německa vůči Afroameričanům neuniklo pozornosti amerického tisku: „*Julius Streicher, hlavní antisemita Hitlerova režimu, 15. srpna prohlásil: 'Chtěl bych říci Američanům, že téměř každý týden čteme, o lynčování černochů v Americe za to, že napadli bílé ženy. Tady v Německu říkáme, že když je černoch zlynčován za napadení bílých žen, dostane to, co si jako černoch zaslouží, neměli byste se tedy obtěžovat, když vedeme znesvěcování rasy u nás.*“²⁰²

Tyto, a jim podobné zprávy, ovlivňovaly veřejné mínění ve Spojených státech. Vzhledem k tomu, že hnutí za bojkot olympijských her bylo neúspěšné, tak veřejná komunita tyto hry vnímala odlišně, než olympijské hry v Los Angeles roku 1932 a to i ve vztahu k afroamerickým atletům. Ještě na olympijských hrách v Los Angeles byly úspěchy afroamerických atletů, z větší části, vnímány jako výsledky, které podkopávají myšlenku bílé nadřazenosti. Před olympijskými hrami v Berlíně roku 1936, se dle mého názoru, stejně jako o dva roky později při zápase v boxu mezi Joe Louistem a Maxem Schmelingem, americká

¹⁹⁸ REUTH, Ralf, G. *Joseph Goebbels Tagebücher 1924-1945*, München: Piper Verlag, 1999, s. 906. Dostupné online: <https://archive.org/details/JosephGoebbelsTagebuecher/mode/2up;RIEFENSTAHL,Leni.Olympia.1.Teil-Fest-de-Voelker.Deutsches-Reich,1938>. Dostupné online: Storia del Cinema, 2017, *Leni Riefenstahl: Olympia - Festival of Nations (1936)*. YouTube video. <https://www.youtube.com/watch?v=H3LOPhRq3Es&t=6169s>; RIEFENSTAHL, Leni. *Olympia 2. Teil - Fest der Schönheit*. Deutsches Reich, 1938. Dostupné online: Storia del Cinema, 2017, *Leni Riefenstahl: Olympia - Festival of Beauty (1936)*. YouTube video. <https://www.youtube.com/watch?v=zHN8Jwku1Nc>

¹⁹⁹ HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 24.

²⁰⁰ REUTH, Ralf, G. *Joseph Goebbels Tagebücher 1924-1945*, München: Piper Verlag, 1999, s. 858.

²⁰¹ No place for Hebrews in German sports says Nazi newspaper. *The Waterbury Democrat*. August 4, 1933, vol. 51, no. 182, s. 17. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn82014085/1933-08-04/ed-1/seq-17/>

²⁰² Lynching good for Negro; says German fascist leader. *The Omaha Guide*. September 7, 1935, vol. 9, no. 25, s. 1. Dostupné online: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn93062828/1935-09-07/ed-1/seq-1/>

společnost ke vztahu k těmto atletům rozdělila. Převážná část společnosti zejména na americkém Jihu, vnímala účast Afroameričanů v americkém olympijském výběru stále negativně a úspěchy přála sportovcům bílé pleti. Další část americké veřejnosti zejména na Severu, je vnímala spíše jako sportovce, kteří jedou soutěžit do Německa proti nacistickému režimu Adolfa Hitlera. Například když Jesse Owens nastupoval na loď Manhattan, která jej měla spolu s dalšími sportovci odvést přes Atlantik do Německa, tak byl velice oblíben u fotografů a spousta lidí od něj chtěla autogram.²⁰³ Tento zájem mohl dokazovat, buď že se jednalo o skvělého sportovce, od kterého se očekával úspěch, nebo a dle mého názoru více pravděpodobně, že díky změně postoje větší části veřejnosti ke vnímání olympijských her v Berlíně, byl Jesse Owens vnímán jako člověk, co jede porazit nacistický režim. Tento postoj americké veřejnosti k berlínským hrám, mohl být i jedním z důvodů, proč afroameričtí sportovci nakonec na olympijské hry odjeli, neboť z tohoto pohledu hodlali bojovat proti nacismu v Německu a rasové politice Adolfa Hitlera vůči židům. Je totiž možné, že kdyby odmítli účast, tak by mohla nastat podobná situace, jako při boxerském zápasu Joe Louise a Maxe Schmelinga o dva roky později.²⁰⁴

Na základě studie, která zkoumala vliv novin a novinových článků, na utváření rasových názorů ve Spojených státech mezi lety 1883-1896, během boje o práva Afroameričanů (*Plessy v. Ferguson*), se došlo k závěru, že noviny byly například na území Severu velice důležité z toho důvodu, že na některých místech běloši neměli tu možnost se potkávat tolik s Afroameričany a tudíž jejich mínění o Afroameričanech pramenilo hlavně ze čtení novinových článků, což mohlo prohlubovat mezirasové antipatie. Zároveň tato studie zmiňuje, že tisk a běloši na Jihu, se během této kauzy, snažili přesvědčit tisk a bělochy na Severu o správnosti svých názorů a pravdě ohledně Afroameričanů.²⁰⁵ Během olympijských her v Berlíně, byl k vidění právě obdobně rasisticky zaměřený charakter vycházejících novin, hlavně tedy na americkém Jihu.

Velká část novinových článků v celé zemi vycházejících během olympijských her v Berlíně, vykazovaly řadu forem rasismu. Velice rozdílné to ovšem bylo na americkém Jihu, kde tyto noviny během olympijských her byly přímo agresivně zaměřeny proti afroamerickým sportovcům. Tato agresivní politika proti sportovcům tmavé pleti se projevovala minimalizací a cenzurou zpráv o Jesse Owensovi a dalších úspěšných Afroameričanech a snahou, co nejméně zobrazovat jejich fotografie v novinách.²⁰⁶ Naopak afroamerické noviny se snažily vyzdvihnout afroamerické sportovce, zdůraznit jejich důležitost a co možná nejvíce zmiňovat jejich úspěchy proti nacistickému režimu Adolfa Hitlera. V těchto novinách se lze například dočíst: „*Pokud Owens, Metcalfe a další sprinteři ponесou barvy USA k vítězství, může to mít více než sportovní dopady. Francouzští sportovní fanoušci již kritizují místní magnáty, kteří nevyužívají naplno obrovského množství schopných sprinterů mezi barevnými lidmi z kolonií.*“²⁰⁷ „*Jesse Owens: 'Přirozeně se cítím potěšen, že*

²⁰³ HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 81.

²⁰⁴ GRAHAM, Jessica. *Joe Louis contra Max Schmeling e a nova ideologia da democracia racial nos Estados Unidos*. NITEROI RJ: Univ Fed Fluminense, Dept Historia Tempo (Rio de Janeiro, Brazil), vol. 13(25), 2009, s. 119.

²⁰⁵ DOMKE, David. *The Press, Race Relations, and Social Change*. Journal of Communication 51, no. 2, June 2001, s. 337-338. Dostupné online: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1460-2466.2001.tb02883.x>

²⁰⁶ DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 81.

²⁰⁷ Jesse Owens tapers off. *Afro-American*. August 1, 1936, no. 44, s. 2. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19360801&printsec=frontpage&hl=en>

jsem udělal to nejlepší, abych pomohl vrátit čest pro Američany obecně a pro barevné lidi."²⁰⁸ „Polapil každého v Německu kromě Hitlera, který se velmi pohodlně vyhnul gratulaci Owensovi.“²⁰⁹ V afroamerických novinách byla k vidění dokonce i jistá dávka vtipné nadsázky: „Říšský vůdce Hitler ho pozdraví mávnutím paže a úsměvem za to, že porazil severské hrdiny.“²¹⁰

Rozdílný obrázek o afroamerických atletech dostaneme z novin, které nejsou afroamerického původu. Tento rozdíl je mnohem výraznější u novin vycházejících v období konání olympijských her přímo na americkém Jihu. V těchto novinách bývalo běžné, že se zde objevovaly různé karikatury, které měly zesměšnit a urazit Afroameričany. Mezi nejběžnějšími z nich byly například: „Mammy“,²¹¹ „Zip Coon“,²¹² „Jim Crow“,²¹³ „Bucks“²¹⁴ a „Uncle Tom“.²¹⁵ Z následující tabulky si můžeme udělat obrázek ohledně informovanosti o událostech, které se týkaly afroamerického obyvatelstva bílým tiskem, během sledovaného období olympijských her. Tyto zprávy se týkaly běžných událostí.

Tabulka č. 7: Zprávy o Afroameričanech objevující se v bílém tisku

Noviny vycházející v období 1.8.1936-17.8.1936	Noviny	Průměr stránek na vydání	Průměr negativních článků na noviny	Všeobecné články na noviny	Průměr pozitivních článků na noviny	Negativní fotografie na noviny
Hluboký Jih	23	10.45	14.95	0.82	0.97	1.64
Zbytek Jihu/Hranice	20	11.15	9.80	2.35	1.60	1.05

²⁰⁸ Happy Olympic Champs Talk for Afro Readers. *Afro-American*. August 8, 1936, no. 45, s. 1. Dostupné online: <https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19360808&printsec=frontpage&hl=en>

²⁰⁹ Owens takes Olympics. *The Chicago Defender*. August 8, 1936, s. 1. Dostupné online: <https://blackquotidian.supdigital.org/bq/media/CD%6208-8-36.pdf>

²¹⁰ Saga of Jesse Owens. *The Crisis*, September 1936, vol 43, no 9, s. 267. Dostupné online: https://archive.org/details/sim_crisis_1936-09_43_9/page/266/mode/2up

²¹¹ Mammy je americký historický stereotyp zobrazující afroamerické ženy, které pracují v bílé rodině a pečují o děti této rodiny. Tyto karikatury měly za cíl ukázat, že tato žena je spokojená při práci pro bílou rodinu. Karikatura podporovala a symbolizovala otroctví.; Dr. PILGRIM, David. *The Mammy Caricature*. Jim Crow Museum. Ferris State University. 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/mammies/homepage.htm>

²¹² Zip Coon byl typ karikatury, kde Afroameričan byl zobrazován jako mýval. Mýval v této podobě měl vlastnosti sluhy, blázna, byl často líný a vyděšený. Tento typ karikatury měl za cíl zobrazit, že Afroameričan má mít respekt z bílého člověka.; Dr. PILGRIM, David. *The Coon Caricature*. Jim Crow Museum. Ferris State University. 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/coon/homepage.htm>

²¹³ Tato karikatura byla vytvořena na základě pěvecko-zábavných vystoupení bělochů, kteří se převlékali a maskovali jako Afroameričané. Později z toho vznikl samostatný rasistický druh zábavy - Minstrel show. Asi nejznámějším komikem byl Thomas Dartmouth Rice. Rice ve svém vystoupení zpíval písničku „Jim Crow.“ Právě slova z této písničky byly užity k označení rasové segregace na Jihu. Karikatury vytvořené na tomto základě měly zobrazovat, že Afroameričané jsou líní, hloupí, méně lidští.; Dr. PILGRIM, David. *Who was Jim Crow?* Jim Crow Museum. Ferris State University, 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/who/index.htm>

²¹⁴ Black Buck byla také rasová nadávka. Jako Karikatura byla použita k popisu afroamerických mužů, kteří se absolutně odmítli podřídit zákonu bílé autority. Tyto karikatury měly zobrazit Afroameričana jako hrubiána a chlípnicka.; LAUFS, Stefanie. *Fighting a Movie With Lightning: "the Birth of a Nation" and the Black Community*. Hamburg, Germany: Anchor Academic Publishing, 2014, s. 56.

²¹⁵ Uncle Tom je karikatura, která zobrazuje Afroameričana, který je šťastně podřízen. Stejně jako u Mammy byla tato karikatura symbolem správnosti otroctví.; Dr. PILGRIM, David. *The Tom Caricature*. Jim Crow Museum. Ferris State University. 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/tom/homepage.htm>

Sever/Západ	27	9.86	4.35	0.46	0.96	1.11
-------------	----	------	------	------	------	------

Zdroj: DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 91-92.

Tabulka č. 7 je podle Roberta Draka rozdělena na sloupce, ve kterých se sledovalo 23 novin vycházejících na hlubokém Jihu Spojených států, dále 20 novin, které byly vydávány v severní oblasti Jihu, směrem k hranicím se Severem a novin pocházejících ze Severu nebo Západu Spojených států, těch bylo celkem 27. Z tabulky si můžeme všimnout zásadního rozdílu mezi novinami vycházejícími na hlubokém Jihu a na Severu/Západu. Noviny vycházející na hlubokém Jihu zaznamenávaly průměrně více než trojnásobek negativních stereotypních článků ohledně Afroameričanů (14.95), než noviny pocházejících ze Severu/Západu (4.35). Zároveň si můžeme z posledního sloupečku všimnout, že noviny na hlubokém Jihu využívaly nejvíce negativních fotografií (1.64). Je dobré si všimnout, že stejně tak noviny na hlubokém Jihu, tak i noviny na Severu/Západě neobsahovaly příliš mnoho všeobecných článků týkajících se afroamerického obyvatelstva. Stejná situace je i ve sloupečku s množstvím pozitivních zpráv. Když se podíváme na řádek s údaji o novinách pocházejících z hraničních oblastí Jižanských států, zjistíme, že vykazují nejvyšší čísla ohledně všeobecných článků hovořících o afroamerickém obyvatelstvu a nejvíce pozitivních zpráv. Dle mého názoru to právě může souviset s geografickou blízkostí k hranicím Severu a díky tomu nepatrně povoleným otěžím v tisku a také tím že tato rasová politika vůči obyvatelstvu nebyla každému na Jihu po chuti.

Ještě zajímavější situace nastala ohledně informovanosti o úspěších afroamerických sportovců na olympijských hrách v bělošském tisku na americkém Jihu. K tomuto účelu nám poslouží další dvě tabulky. První z nich porovnává zisk medailí Afroamerických a atletů bílé pleti v individuálních disciplínách:

Tabulka č. 8: Američtí individuální medailisté podle rasy v Berlíně

	Afroameričtí atleti	Atleti bílé pleti
Celkem žen/mužů	2/16	43/297
Mužské Zlaté medaile z individuální disciplíny	6	5
Mužské medaile z individuální disciplíny	12	12

Zdroj: DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 93.

Tabulka č. 8 je velice důležitá ohledně informovanosti o afroamerických úspěšných atletech na olympijských hrách v Berlíně v domácím tisku. Jak si můžeme všimnout, tak atleti tmavé pleti získali o jednu zlatou medaili v individuální disciplíně více, než atleti bílé pleti a celkový počet zisku medailí v individuálních disciplínách byl stejný. Tudíž by se dalo

předpokládat, že informovanost tisku ohledně úspěchu afroamerických sportovců by měla být při nejmenším stejná, ovšem nebylo tomu tak.

Podle zkoumání Roberta Draka se po prvním úspěchu Jesseho Owense v běhu na 100 metrů objevila zmínka o něm pouze ve 14 z 26 určitých novin.²¹⁶ Pouze devět z nich obsahovalo jméno Owens v nadpisu článku. Když Jesse Owens získal druhou zlatou medaili ve skoku dalekém, tentokrát jen 10 z 26 těchto novin se zmínilo o jeho úspěchu a pouze dvoje z nich uváděly jeho jméno v nadpise. Rozdíl panoval i v délce textu o něm napsaném, neboť v novinách, které se zmiňovaly o jeho úspěchu, byla tato délka zanedbatelná oproti délce textu o úspěchu sportovců bílé pleti. Nejsilnější pokrytí jeho úspěchu bylo až po získání třetí zlaté medaile v běhu na 200 metrů a to 15 z 26 novin, které jeho úspěch zmínily. Naopak se pokrytí dramaticky snížilo se ziskem čtvrté medaile ze štafetového běhu. Pouze dvoje z těchto novin zmiňovaly toto vítězství a pouze jedny měly titulky hned v nadpise i přes to, že tato štafeta byla vyhrána v rekordním čase. Dalším rozdílem byla délka informovanosti textu o úspěchu afroamerických sportovců, která se prodlužovala s novinami, které byly vydávány u hranic na Severu a přímo na Severu. Další rozdíl byl ohledně publikování fotografií o sportovcích, neboť v těchto 26 novinách se objevilo celkem 73 fotografií atletů bílé pleti a jen pouze 10 fotografií atletů tmavé pleti. Zároveň se ve dvou těchto novinách objevily dvě karikatury s afroamerickými sportovci.²¹⁷ Tabulka č. 9 ukazuje rozdíl v informovanosti o úspěchu atletů tmavé pleti v určitých novinových článcích,²¹⁸ které vycházely v rozdílných oblastech Ameriky během olympijských her v Berlíně:

²¹⁶ Hluboký Jih (26): *Birmingham News* (AL), *Decatur Daily* (AL), *Dothan Eagle* (AL), *Huntsville Times* (AL), *Troy Messenger* (AL), *Albany Herald* (GA), *Augusta Chronicle* (GA), *Dublin Courier-Herald* (GA), *LaGrange Daily News* (GA), *Macon Evening News* (GA), *Valdosta Daily Times* (GA), *Baton Rouge Morning Advocate* (LA), *Lake Charles American Press* (LA), *Houma Times* (LA), *Monroe Morning World* (LA), *Ruston Daily Leader* (LA), *Greenville Daily Democrat-Times* (MS), *Gulfport Daily Herald* (MS), *Jackson Daily News* (MS), *Meridian Star* (MS), *Natchez Democrat* (MS), *Vicksburg Evening Post* (MS), *Charleston Evening Post* (SC), *Columbia State* (SC), *Florence Morning News* (SC), *The Greenville News* (SC); DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 101.

²¹⁷ Tamtéž, s. 92-95.

²¹⁸ Hluboký Jih (26): *Birmingham News* (AL), *Decatur Daily* (AL), *Dothan Eagle* (AL), *Huntsville Times* (AL), *Troy Messenger* (AL), *Albany Herald* (GA), *Augusta Chronicle* (GA), *Dublin Courier-Herald* (GA), *LaGrange Daily News* (GA), *Macon Evening News* (GA), *Valdosta Daily Times* (GA), *Baton Rouge Morning Advocate* (LA), *Lake Charles American Press* (LA), *Houma Times* (LA), *Monroe Morning World* (LA), *Ruston Daily Leader* (LA), *Greenville Daily Democrat-Times* (MS), *Gulfport Daily Herald* (MS), *Jackson Daily News* (MS), *Meridian Star* (MS), *Natchez Democrat* (MS), *Vicksburg Evening Post* (MS), *Charleston Evening Post* (SC), *Columbia State* (SC), *Florence Morning News* (SC), *The Greenville News* (SC); Zbytek Jihu/Hranice (27): *Blytheville Courier News* (AR), *Fayetteville Daily Democrat* (AR), *Hope Star* (AR), *Burlington Daily Times-News* (NC), *Charlotte Observer* (NC), *Raleigh News and Observer* (NC), *Wilmington Morning Star* (NC), *Kingsport Times* (TN), *Knoxville Journal* (TN), *Nashville Banner* (TN), *Abilene Daily Reporter* (TX), *Corsicana Daily Sun* (TX), *El Paso Herald-Post* (TX), *Galveston Daily News* (TX), *Lubbock Morning Avalanche* (TX), *Port Arthur News* (TX), *Charlottesville Daily Progress* (VA), *Danville Bee* (VA), *Petersburg Progress-Index* (VA), *Pulaski Southwest Times* (VA), *Middlesboro Daily News* (KY), *Frederick Post* (MD), *Hagerstown Daily Mail* (MD), *Chillicothe Constitution-Tribune* (MO), *Jefferson City Post-Tribune* (MO), *Joplin Globe* (MO), *Moberly Monitor-Index* (MO); Sever/Západ (30): *Yuma Daily Sun* (AZ), *Hayward Review* (CA), *San Mateo Times* (CA), *Woodland Democrat* (CA), *Twin Falls Daily News* (ID), *Alton Evening Telegraph* (IL), *Edwardsville Intelligencer* (IL), *Freeport Journal Standard* (IL), *Billings Gazette* (MT), *Helena Independent* (MT), *Butte Standard* (MT), *Reno Nevada State Journal* (NV), *Albuquerque Journal* (NM), *Las Vegas Optic* (NM), *Sante Fe New Mexican* (NM), *Canandaigua Daily Messenger* (NY), *Dunkirk Evening Observer* (NY), *Kingston Daily Freeman* (NY), *Salamanca Republican-Press* (NY), *Circleville Herald* (OH), *Coshocton Tribune* (OH), *Sandusky Register* (OH), *Zanesville Signal* (OH), *Gettysburg Times* (PA), *Greenville Record-Argus* (PA), *Lock Haven Express* (PA), *Manitowoc Herald-Times* (WI), *Rhineland Daily News* (WI), *Sheboygan Press* (WI), *Stevens Point Daily Journal* (WI); DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 101-103.

Tabulka č. 9: Pokrytí olympijských her bílým tiskem na základě barvy pleti

Noviny vycházející v období 1.8.1936 - 17.8.1936	Noviny	Průměr stránek na vydání	Průměr článků na noviny – atleti tmavé pleti	Průměr článků na noviny – atleti bílé pleti	Průměr fotografií na noviny – atleti tmavé pleti	Průměr fotografií na noviny – atleti bílé pleti
Hluboký Jih	26	9.92	1.48	4.60	0.40	3.08
Zbytek Jihu / Hranice	27	10.85	5.81	3.96	1.08	4.08
Sever/Západ	30	10.03	6.60	4.63	2.70	3.10

Zdroj: DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 97.

Jak jsem již zmiňoval, tak sportovci tmavé pleti získali stejné množství medailí v individuálních sportovních odvětvích, jako atleti bílé pleti, a tudíž by se dalo předpokládat, že informovanost ohledně úspěchů by měla být stejná. Z této tabulky je jasně vidět, že tomu tak není. Ve státech, které se nacházejí na hlubokém Jihu, tak je informovanost ohledně úspěchů afroamerických sportovců (1.48) v průměru, což je více než 3x méně, než u atletů bílé pleti (4.60). Zároveň noviny na hlubokém Jihu zveřejňovaly v průměru téměř 8x méně fotografií sportovců tmavé pleti (0.40), než tomu tak bylo u sportovců bílé pleti (3.08). Pozoruhodná situace je ve státech, které se nacházejí blíže k Severu. Jak si můžeme všimnout, tak jejich hodnoty ohledně průměru článků o atletech tmavé pleti (5.81), mají spíše blíže k oblastem na Severu/Západě (6.60). Zajímavé ovšem je, že stejně tak oblasti, které mají blíže k Severu (5.81), tak i oblasti Sever/Západ (6.60), mají větší počet článků o těchto sportovcích, než o sportovcích bílé pleti (3.96) a (4.63). Dle mého názoru to může být způsobeno tím, že spousta afroamerických atletů překonala světové rekordy buď před olympijskými hrami, nebo přímo zde na olympijských hrách v Berlíně ve své disciplíně a tudíž se jednalo o žhavé téma v novinách. Je dobré si všimnout, že průměrně ve všech oblastech se fotografie atletů tmavé pleti v novinách objevovala v menší míře, než fotografie atletů bílé pleti. Nejvyrovnanější situace ovšem panovala v oblastech Sever/Západ (2.70) ku (3.10).

Z těchto dat vyplývá, že tisk na hlubokém Jihu se snažil co nejvíce cenzurovat a minimalizovat zprávy o úspěchu afroamerických atletů. Jak dokazuje výše zmíněné studie, která zkoumala vliv novin a novinových článků, na utváření rasových názorů ve Spojených státech mezi lety 1883-1896, tak noviny na hlubokém Jihu se snažily dělat vše pro to, aby běžný občan byl co nejméně o těchto úspěších afroamerických atletů na olympijských hrách v Berlíně informován. Dle mého názoru totiž tyto úspěchy podlamovaly teorii o bílé nadřazenosti ve Spojených státech, která byla v této době stále hojně propagována zejména na americkém Jihu. Rasová segregace byla ve Spojených státech všudypřítomná, ovšem ve státech na americkém Severu, se dle mého názoru na sportovce tmavé pleti na olympijských hrách, více nahlíželo jako na atlety, co jdou soupeřit s Hitlerovým režimem v Německu a

teorií árijské nadřazenosti. To může být i dalším důvodem, proč pokrytí novinovými články bylo v těchto oblastech více, než vyrovnané.

Určitá změna nastala i ve vnímání afroamerických atletů v odborných kruzích. Ještě těsně před olympijskými hrami v roce 1936 v Berlíně americká vědecká komunita, ohledně Afroameričanů v americkém olympijském výběru už ve velkém přijímala názor, že tito sportovci jsou díky své stavbě těla zvýhodněni. Ovšem začali se objevovat i odborníci, kteří se tuto teorii snažili logicky vyvrátit, jako byl například William Montague Cobb, který se zabýval studiem ras na Howardově universitě. Cobb ve své studii psal: „*Řada nedávných komentářů v tisku o současném úspěchu amerických černošských sprinterů a skokanů do dálky však tento úspěch buď přímo připisují delší patní kosti nebo silnější Achillově šlaše než u jejich bílých konkurentů, nebo naznačovaly, že to bylo nějakým způsobem způsobeno rasovými charakteristikami.*“ Cobb nakonec došel k závěru: „*Rozdíl ve zlomku vteřiny ve výkonech výborných černošských a bílých sprinterů v minulosti a v současnosti jsou z antropologického hlediska zanedbatelné. Stejně je to ve skoku dalekém. Postavy černošských a bělošských šampionů a Jesseho Owense neodhalují nic, co by naznačovalo, že fyzické postavy černochů mají anatomické předpoklady pro současnou dominanci černošských atletů v národních soutěžích v bězích na krátké vzdálenosti a ve skoku do dálky. Neexistuje jediná fyzická charakteristika, kterou by měly všechny černošské hvězdy společnou a která by je jednoznačně identifikovala jako černochy. Jesse Owens, který běžel rychleji a skočil dále, než kdy předtím kdokoliv na světě, nemá to, co je považováno za negroidní typ lýtka, chodidla a patní kosti.*“²¹⁹

Na druhou stranu se i ve Spojených státech nadále jisté kruhy snažily i po olympijských hrách v Berlíně vědecky podpořit teorii o severské fyzické nadřazenosti. Jedním z nich byl například profesor experimentální fyziologie na Johns Hopkins University, Charles D. Snyder. Snyder ve své studii srovnával úspěšnost zemí na olympijských hrách a porovnával to s počtem obyvatel v těchto zemích a výsledky zadával do tabulek. Podle této logiky se na prvních příčkách nejúspěšnějších zemí objevovali Estonsko, Maďarsko, Švédsko a Finsko. Německo obsadilo devátou příčku, Spojené státy se umístily na čtrnácté pozici. Snyder se poté rozhodl to samé udělat jen čistě s atletickými disciplínami, protože ty podle něj a podle spousty dalších lidí, více odpovídaly antickému principu. Podle tohoto členění vyšly jako nejúspěšnější země Finsko, Nový Zéland, Švédsko a Kanada. Německo obsadilo osmou pozici, Spojené státy devátou pozici. Snyder nakonec došel k závěru: „*Zdaleka nejjasnějším bodem, které tabulky odhalily, je skutečnost, že pouhá velikost nezaručuje v žádné zemi převahu v atletických sportech. Spíše by se zdálo, že výsledky her potvrzují to, co je známo jako pravda, totiž že s rozšiřováním impéria kvalita průměrného jedince slábne, což je zase pravděpodobně z velké části způsobeno rostoucím rasovým křížením.*“ Zajímavé bylo i Snyderovo vyjádření ohledně výsledku Jesseho Owense, kde tento jeho triumf zdůvodňoval:

²¹⁹ COBB, W. Montague. *Race and Runners*. Howard University. Department of Sociology and Anthropology Faculty Publications, 1936, paper 13, s. 2-9. Dostupné online: https://dh.howard.edu/soci_fac/13/

„V každém případě musíme mít na paměti, že černošské chlapce cvičili bílí muži v bělošských institucích.“²²⁰

Snyderovo vědecké vysvětlení teorie severské nadřazenosti už ovšem ve své době nebyla tolik populární. Úspěch ve své době ovšem nezaznamenal ani Cobb se svým vědeckým popřením afroamerické nadřazenosti. Naopak díky úspěchu Jesseho Owense a dalších afroamerických atletů se ve vědeckém rasistickém poli objevilo nové paradigma, které rozdělovalo fyzickou zdatnost a mentální inteligenci. Podlé této nové teorie vlastně afroameričtí atleti soutěžící na olympijských hrách v Berlíně, byli inteligenčně méněcenní. Tuto novou teorii hojně přijímali ti, kteří se nedokázali smířit s úspěchy afroamerických sportovců a snažili se svůj rasový postoj nějak podepřít a dále rozvíjet.²²¹

Rozdílná situace ohledně afroamerických sportovců panovala mezi sportovci uvnitř amerického olympijského výběru a na olympijských hrách v Berlíně. Afroameričtí sportovci vyrazili ze Spojených států směrem do Německa, do Hamburku, na lodi Manhattan spolu s ostatními sportovci bílé pleti a členy amerického olympijského výběru. Afroameričané byli na lodi společně ubytováni ve stejné kajutě, kde také přespávali.²²² Mezi atlety na palubě ovšem nebyla žádná diskriminace a všichni se k sobě chovali přátelsky. Sportovci v tomto sociálním poli na sebe nahlíželi jako na kolegy sportovce, kteří jedou bojovat o medaile a neřešili mezi sebou barevné rozdíly. Například Jesse Owens se velice rád na lodi seznamoval s dalšími sportovci, povídal si s nimi a rád si po ránu s nimi i zacvičil. Když se loď blížila ke břehům Německa, tak byl Jesse Owens zvolen za nejlépe oblečeného člověka na palubě a v hlasování ohledně oblíbenosti mezi kolegy z týmu skončil na druhém místě. Po vylodění v Hamburku jeli sportovci vlakem do Berlína a poté autobusem k ubytování do olympijské vesnice. Zde Jesse Owens poprvé slyšel Němci skandovat své jméno a spoustu lidí se snažilo získat jeho autogram.²²³

Tvář Berlína se ovšem proměnila k nepoznání. Hry měly probíhat s poklidem, nic nemělo narušovat průběh, vše mělo vypadat perfektně jako ve filmu. Dle pokynů říšského kancléře bylo zakázáno zatěžovat v období olympijských her tisk rasovými stanovisky.²²⁴ V Berlíně působily nacionálně socialistické noviny *Stürmer*,²²⁵ které byly k vidění v bedýnkách rozesetých po městě a obsahovaly různá rasová stanoviska. Tyto noviny byly během olympijských her dále vydávány, ovšem nemohly být nabízeny v pouličním prodeji, bedýnky byly oblepeny neškodnými sportovními zprávami nebo úplně odmontovány.²²⁶ Vše mělo vyznívat tak, že Německo je tolerantní země bez rasové diskriminace, proto byly na ulicích také vymazávány nebo skrývány různé útočné nápisy.

²²⁰ Snyder, Charles D. *The Real Winners in the 1936 Olympic Games*. The Scientific Monthly 43, no. 4, 1936, s. 372-374. Dostupné online:

https://www.jstor.org/stable/pdf/16171.pdf?refreqid=excelsior%3Ab4649211a24bc6b4fc5ae2c94&ab_segments=&origin=

²²¹ DYRESON, Mark. *American Ideas about Race and Olympic Races from the 1890s to the 1950s: Shattering Myths or Reinforcing Scientific Racism?* Journal of Sport History 28, no. 2, 2001, s. 199.

²²² HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 82.

²²³ EDMONDSON, Jacqueline. *Jesse Owens: A Biography*. Westport, CT: Greenwood Press, 2007, s. 41-42.

²²⁴ HILMES, Oliver. *Berlín 1936*. Brno: Host, 2017, s. 100.

²²⁵ Der *Stürmer* byl týdeník vydávaný Juliem Streicherem od dubna 1923 až téměř do konce války.

²²⁶ HILMES, Oliver. *Berlín 1936*. Brno: Host, 2017, s. 223-226.

Například Jesse Owens se v Německu stal středem zájmu nejen kvůli svým sportovním výkonům, ale také kvůli své barvě pleti. Ženy Owensovi často v noci dávaly pod dveře vzkazy s nabídkou sňatku. Velice časté také bylo, že ho brzy ráno lidé budili, protože od něj chtěli autogram a natahovali se k němu rukama skrz otevřené okno. Když se Owens jednou rozhodl okno zavřít, aby ho jeho obdivovatelé nerušili, tak nemohl pořádně spát, neboť bylo u něj v pokoji veliké dusno. Ovšem druhého dne ráno ho probudilo cvakání fotoaparátů, jak si ho lidé skrz okno snažili vyfotit. Na ulici ho lidé poznávali, zdravili ho a také od něj žádali autogramy.²²⁷

Tvář hlavních představitelů Německa se začala měnit s prvními úspěchy sportovců tmavé pleti. Hitler zuřil, že Amerika podvádí, když si na olympiádu přivezla lidi podřadné rasy. Podle Alberta Speera²²⁸ své stanovisko Hitler vysvětloval: „*Lidé, jejichž předci pocházejí z džungle, jsou prý primitivní – více atleticky stavění než civilizovaní běloši, jsou nesrovnatelnou konkurencí, a důsledkem by mělo být, že by měli být v budoucnu z her a ze sportovních soutěží vyloučeni.*“²²⁹ Pro Hitlera bylo nemyslitelné, aby afroameričtí sportovci vyhrávali, jelikož to narušovalo ideje árijské nadřazenosti. Hitler proto velice často, když bylo jasné, že vyhraje nějaký afroamerický atlet, urychleně opustil stadion. Například z rozhovoru s Baldurem von Schirachem²³⁰ se Hitler zmínil, že nedopustí, aby ho fotografovali, jak si potřásá rukou s Afroameričanem.²³¹ Z pokynů říšské tiskové kanceláře: „*Ať už jsou německá vítězství seberadostnější, není možné v titulcích zmiňovat pouze německé vrcholné výkony. Zahraniční vítězství nesmějí být umenšována. U zpráv se sportovními výsledky nesmí být uplatňováno rasové hledisko; zejména černoši nesmějí být ve své přecitlivělosti dotčeni.*“²³² I přes to, že vítězství atletů tmavé pleti, nebyla v zájmu říšské propagandy, byla zde snaha o jakousi objektivitu hodnocení jejich výkonů, jelikož stále zde byla možnost odsouzení Německa ze strany jiných států. Joseph Goebbels²³³ prohlásil, že je hanba, když „*My Němci vybojujeme jednu zlatou medaili a Američané tři z toho dvě získají negři. Bílá rasa by se za sebe měla stydět.*“²³⁴

Z těchto olympijských her také pochází mylná představa o tom, že Adolf Hitler si odmítl potřást rukou s Jesse Owensem. Tato událost se ovšem stala jinak, než si lidé dodnes mylně myslí. Hitler první den přijal medailisty ve své lóži, ovšem když měl gratulovat Corneliovi Johnsonovi, vítězi ve skoku vysokém, který byl tmavé pleti, Hitler náhle odešel ze své lóže a opustil stadion. Druhého dne Baillet-Latour vyčetl Hitlerovi, že je neetické, aby blahopřál jen někomu a doporučil mu, ať neblahopřeje raději nikomu. Hitler s tím souhlasil, jelikož se tak mohl vyhnout situaci, aby si musel potřást rukou se sportovcem tmavé pleti, navíc to nebylo psané v pravidlech, takže Hitler vlastně zval do své lóže vítěze jen z dobré vůle.²³⁵ Stejně to

²²⁷ BAKER, William J. *Jesse Owens: An American Life*. Champaign, IL: University of Illinois Press, 2006, s. 84.

²²⁸ Albert Speer (1905-1981) – architekt Adolfa Hitlera.

²²⁹ SPEER, Albert. *Řídil jsem Třetí říši*. Praha: Grada, 2010, s. 78.

²³⁰ Baldur von Schirach – říšský vůdce mládeže.

²³¹ HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 163.

²³² Cit. dle: HILMES, Oliver. *Berlín 1936*. Brno: Host, 2017, s. 51.

²³³ Paul Joseph Goebbels (1897-1945) – říšský ministr propagandy.

²³⁴ Cit. dle: HILMES, Oliver. *Berlín 1936*. Brno: Host, 2017, s. 65.

²³⁵ MARTIN, Charles H. *Review of Jesse Owens: An American Life*. The Journal of Southern History, vol. 53, no. 4, 1987, s. 688-689.; HALL, Allan. *Did Hitler shake hands with black 1936 Olympic hero Jesse Owens?* Mail Online. 2009. Dostupné online: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-1205572/Hitler-shook-hands-black-1936-Olympic-hero-Jesse-Owens.html>; WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007, s. 228-229.

lící i Leni Riefenstahl ve svých pamětech.²³⁶ Díky těmto událostem nedošlo k potřásání rukou mezi Owensem a Hitlerem, ovšem není pravda, že by Hitler byl zaujat konkrétně vůči osobě Owense, nýbrž nechtěl pouze si potřásat rukou se sportovci tmavé pleti a na základě toho se vyhnul trapným situacím a dokonce olympiády už nikoho do své lóže oficiálně nepozval.

Podle Adolfa Hitlera neexistovala možnost bratření se s „negry“, nýbrž zásadní pro něj byla síla jednotnosti národa.²³⁷ Hitler měl ohledně budoucnosti olympijských her jasno. Po olympijských hrách v roce 1936 oznámil, že tyto hry konané v Berlíně byly poslední mezinárodní olympiádou, které se Německo zúčastnilo. Podle plánu se měly příští hry konat v Norimberku. Koncem listopadu 1936 byl podepsán dekret, podle kterého se měly v budoucnu pod záštitou SA pořádat národní socialistické bojové hry, které měly být jakousi náhradou olympijských her. Když Albert Speer v roce 1937 poukázal na špatné olympijské rozměry hřiště plánovaného Německého stadionu, Hitler odpověděl, že to není důležité, protože po roce 1940 se olympijské hry budou konat v Německu navždy a jen na tomto stadionu a Německo bude rozhodovat o tom, jak bude sportovní hřiště vypadat.²³⁸ Hitler počítal s tím, že Německo bude do budoucna určovat podmínky olympijských her. Sportovci tmavé pleti měli být z her vyloučeni.

Stejně tuto událost ohledně nepodání ruky lící i afroamerické noviny, ve kterých byla tato situace často zmiňována. Například afroamerický týdeník *Baltimore Afro-American* se o této situaci zmiňoval hned na úvodní stránce svých novin: „*Německý diktátor Adolf Hitler v pondělí ukázal bílou vlajku severských předsudků, když odmítl přivítat a potřást si rukou s Corneliusem Johnsonem, prvním Američanem, který vyhrál šampionát na olympijských hrách.*“²³⁹ Další afroamerické noviny *Twin-city Herald*²⁴⁰ se k této situaci vyjadřují: „*Adolf Hitler, šéf německé vlády, opustil svou lóži pět minut před tím, než měl poblahopřát barevným americkým vítězům olympijských disciplín prvního dne. Dav by bučel nad tím, co by Hitler musel udělat, kdyby barevní chlapci vyhráli. Hitler potřesením rukou blahopřál všem ostatním vítězům kromě barevných chlapců. Hitlerův mluvčí řekl, že říšský vůdce odešel brzy, aby se vyhnul spěchu u bran, když událost končila.*“²⁴¹

Hitler, se díky svým předsudkům, rozhodl oficiálně nikoho už nepozívat do lóže, aby se vyhnul dalším trapným situacím, které ho měly čekat. Cornelius Johnson získal zlatou medaili ve skoku vysokém 2. srpna, ovšem Owens šel na svůj první soutěžní start až o den později. Tudíž by se dalo říci, že Hitler spíše odmítl podat ruku Johnsonovi, než Owensonovi.

Rozdílně na afroamerické atlety při olympijských hrách, nahlíželo německé publikum. „*Nenech se někým z hlediště zneklidnit.*“ „*Ignoruj urážky a budeš v pořádku.*“ Tyto věty

²³⁶ Srov.: RIEFENSTAHL, Leni. *V mé paměti: memoáry fotografky a filmové režisérky, která pracovala pro Hitlera*. Praha: Prostor, 2005, s. 216.

²³⁷ HITLER, Adolf. *Mein Kampf*. Praha: Naše vojsko, 2016, s. 215.

²³⁸ REUTH, Ralf G. *Joseph Goebbels Tagebücher 1924-1945*, München: Piper Verlag, 1999, s. 1124. Dostupné online: <https://archive.org/details/JosephGoebbelsTagebucher/mode/2up>

²³⁹ Hitler Wont Shake Hands. *Afro-American*. August 8, 1936, no. 45, s. 1. Dostupné online:

<https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19360808&printsec=frontpage&hl=en>

²⁴⁰ *Twin-city Herald* byly týdenní afroamerické noviny vydávané v Minneapolis v Minnesotě v letech 1927 až 1940.

²⁴¹ Hitler Refuses To Shake Hands. *Twin-city Herald*. August 8, 1936, vol. 10, no. 24, s. 1. Dostupné online:

<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn90060227/1936-08-08/ed-1/seq-1/>

vyšly z úst Larryho Snydera.²⁴² Ovšem jeho tušení bylo naprosto mylné. Když Owens vstoupil na stadion, aby se začal rozehrávat před svým prvním startem, byl předmětem velkého obdivu ze strany publika. Lid nehleděl na jeho barvu pleti, byl ohromen mužem, který má pověst skvělého sportovce v zámoří a chtěl ho vidět naživo podávat tytéž výkony. Owens nebyl urážen, naopak, lid skandoval jeho jméno.²⁴³ Bylo pět hodin odpoledne 3. srpna roku 1936, obloha byla mírně zatažená, venkovní teplota se pohybovala mezi 19 a 20 stupni Celsia a vítr foukal rychlostí kolem 2,7 metrů za sekundu diagonálně zezadu. Na finálový start závodu v běhu na 100 metrů se staví Jesse Owens. Mezi ním a jeho první zlatou medailí stojí pouze desetisekundový běh. Owensovi vylosovali vnitřní dráhu. Vedle něj stáli Stranberg ze Švédska, Borchmeyer z Německa, Osendarp z Nizozemska a jeho dva kolegové Wykoff a Metcalfe ze Spojených států.²⁴⁴ Po zaznění výstřelu z pistole sportovci vyrazili z vlastnoručně vydlabaných jamek. Owens se hned od začátku ujal vedení a udržel jej až do konce, kde doběhl za burčujícího jásotu publika a získal tak svoji první zlatou medaili na olympijských hrách v Berlíně.²⁴⁵

Jedinými lidmi, kteří zuřili, byli sami nacisté. Nebyli šokováni přímo Owensovými úspěchy, ovšem byli pobouřeni reakcí obecnosti na něj.²⁴⁶ Navíc Hitler vkládal velké naděje do německého běžce Borchmeyera, ten ovšem skončil na předposledním místě. Pozitivní ohlasy po dalších disciplínách, sklidil Owens i od jiných sportovců, jako byl například Luz Long.²⁴⁷ Hitler tvrdil, že Long ukáže svou árijskou nadřazenost a Owense porazí. Ovšem Long nevnímal politickou situaci, pro něj byl Owens úctyhodný sportovec a propuklo mezi nimi přátelství a nechali se spolu fotografovat.²⁴⁸

Ač je to paradoxní, tak během olympijských her v Berlíně roku 1936 se v Německu k afroamerickým sportovcům chovali mnohem lépe, než ve stejné době ve Spojených státech. Hitler a nejvyšší představitelé Německa nebyli samozřejmě s úspěchy atletů tmavé pleti spokojeni, ovšem kromě pár drobných situací to nedávali najevo. Německé publikum bylo těmito atlety fascinováno, neboť mohly vidět jejich skvělé výkony na vlastní oči. V Německu sice působily nacionálně socialistické noviny *Stürmer*, ve kterých se různé narážky na sportovce tmavé pleti mohly objevit, ale tyto noviny nemohly být nabízeny v pouličním prodeji. Je možné, že i kdyby se někdo ze sportovců tmavé pleti k těmto novinám dostal, tak by jim s největší pravděpodobností ani nerozuměl.

Naprosto rozdílná situace panovala ve stejné době ve Spojených státech. Ve státech na americkém Jihu byla společnost a s tím spojený i tisk silně zaměřen proti Afroameričanům. Noviny v těchto částech země se snažily cenzurovat a zamlčovat úspěchy afroamerických

²⁴² Larry Snyder (1896-1982) byl americký atlet a trenér působící na univerzitě v Ohiu. Byl jedním z trenérů Jesseho Owense a spolu s ním jel na olympiádu v Berlíně.

²⁴³ SHENKMAN, Richard. *Legends, lies, and cherished myths of American history*. New York: Morrow, 1988, s. 100.

²⁴⁴ BACM Research, Paperless Archives. *Berlin 1936 Olympics: Political and Diplomatic Documents*. s. 619. Dostupné online: BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/WwWK/>

²⁴⁵ RIEFENSTAHL, Leni. *Olympia 1. Teil – Fest de Völker*. Deutsches Reich, 1938. Dostupné online: Storia del Cinema, 2017, *Leni Riefenstahl: Olympia - Festival of Nations (1936)*. 41:10-42:20. YouTube video. <https://www.youtube.com/watch?v=H3LOPhRq3Es&t=6171s>

²⁴⁶ WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007, s. 225-227.

²⁴⁷ Carl Ludwig Hermann Long (1913-1943) byl německý skokan do dálky, držitel evropského rekordu a účastník olympijských her v Berlíně. Byl největším sportovním rivalem Jesseho Owense ve skoku dalekém. Umřel během války na Sicílii jako voják.

²⁴⁸ HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 114.

atletů. Rasismus v této části Spojených států byl ovšem také na denním pořádku. Jak sem se snažil nastínit, tak oproti olympijským hrám v Los Angeles roku 1932 nastal určitý posun ve vnímání afroamerických sportovců na základě toho, že se hry konaly v nacistickém Německu Adolfa Hitlera. Je tedy možné, že kdyby se olympijské hry konaly v jiné zemi, tak by se na atlety tmavé pleti nahlíželo stejně, jako na olympijských hrách v Los Angeles roku 1932, kde jejich skvělé výkony podkopávaly teorii bílé nadřazenosti, protože se jednalo o Afroameričany sportující a soutěžící v době zákonů Jima Crowa.

Afroameričtí sportovci byli na olympijských hrách velice úspěšní. V následující tabulce můžeme vidět přehled všech úspěšných afroamerických atletů, kteří získali medaile na olympijských hrách v Berlíně:

Tabulka č. 10: Afroameričtí medailisté na olympijských hrách v Berlíně roku 1936

David Albritton	Skok vysoký - stříbro
Cornelius Johnson	Skok vysoký - zlato
James LuValle	Běh na 400 metrů - bronz
Ralph Metcalfe	Běh na 100 metrů – stříbro, Štafeta 4x100 metrů - zlato
Jesse Owens	Běh na 100 metrů – zlato, Běh na 200 metrů – zlato, Skok do dálky – zlato, Štafeta 4x100 metrů - zlato
Frederick Pollard, Jr.	Běh na 110 metrů překážek - bronz
Matthew Robinson	Běh na 200 metrů- stříbro
Archie Williams	Běh na 400 metrů - zlato
Jack Wilson	Box bantamová váha (52,2kg - 53,5kg) - stříbro
John Woodruff	Běh na 800 metrů - zlato

Zdroj: United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Voices And „Jim Crow“ America*. 2020. Dostupné online: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-nazi-olympics-berlin-1936-african-american-voices-and-jim-crow-america>

4.4 Období po olympijských hrách

Letní olympijské hry v Berlíně roku 1936 se konaly od 1. srpna do 16. srpna a zúčastnilo se jich celkem 3963 sportovců ze 49 zemí. Nejúspěšnější zemí této olympiády se stalo Německo, které získalo 103 medailí, z toho 39 zlatých. Na druhém místě se umístily Spojené státy, které získaly 56 (57) medailí, z toho 24 zlatých.²⁴⁹ Afroameričtí sportovci z amerického olympijského výběru zaznamenali na této olympiádě veliký úspěch, když získali celkem čtrnáct medailí. Za normálních okolností by se tedy dalo očekávat, že se budou domů vracet jako hrdinové, kteří pro svou vlast získali cenné kovy, lid je bude oslavovat a skandovat jejich jméno, stanou se středem zájmu a pozornosti příštích týdnů a jejich životní podmínky se zlepší. Ovšem nebylo tomu tak.

²⁴⁹ Olympics | Olympic Games, Medals, Results & Latest News. *Berlin 1936 Summer Olympics – Athletes, Medals & Results*. TM © 2022 – International Olympic Committee – All Rights Reserved. Dostupné online: <https://olympics.com/en/olympic-games/berlin-1936>

Situaci po návratu afroamerických sportovců do vlasti dobře komentoval vítěz v běhu na 800 metrů John Woodruff: „Vyhrával jsem pro sebe a vyhrával jsem pro zemi. Nejdřív já, pak země. Vyhrát zlatou medaili a být černochem to byl rozhodně zvláštní pocit. Ničili jsme jeho [Hitlerovu] teorii mistrovské rasy, kdykoli jsme začali vyhrávat ty zlaté medaile. Takže jsem byl velmi hrdý na tento úspěch a byl jsem velmi šťastný za sebe jako jednotlivce, za svoji rasu a na svou zemi. Po olympijských hrách jsme měli dráhový sraz v Annapolis, na námořní akademii. Ted' jsem tady, olympijský vítěz, a oni řekli trenérovi, že nemohu běžet. Nemohl jsem tedy přijít. Takže jsem musel zůstat doma kvůli diskriminaci. Díky tomu jsem pochopil, jaká byla situace. Věci se nezměnily. Věci se nezměnily.“²⁵⁰

Do podobné situace se dostal i čtyřnásobný olympijský vítěz Jesse Owens. Po olympijských hrách se Owens vrátil do Spojených států, kde „všude po ulicích hřměl obrovský dav lidí, který se postaral o největší uvítání, jaké kdy místní hrdina dostal.“²⁵¹ Na jeho počest a jeho sportovních kolegů se po návratu do vlasti konala slavnostní přehlídka v New Yorku. Na tuto přehlídku se přišlo podívat tisíce lidí, aby měli možnost vidět tohoto skvělého sportovce. Owens a jeho afroameričtí kolegové z olympijských her byli ovšem nuceni se natlačit do dvou vozů, což bylo pro ně nepříjemné. Hovořilo se i o tom, že byly i při této příležitosti tímto způsobem uplatněny zákony Jima Crowa.²⁵² I v běžném životě se nic nezměnilo. Dále byl Owens nucen cestovat na zadním sedadle v autobuse a nemohl bydlet, kde chtěl, ani užívat hotely, které chtěl.²⁵³ Krátce po přehlídce v New Yorku byla na jeho počest uspořádána oslava v hotelu Astoria. Nehledě na to, že byl Owens čtyřnásobný olympijský vítěz, musel potupně použít nákladní výtah z druhé strany, neboť jako občan tmavé pleti nemohl i nadále jezdit ve výtahu s občany bílé pleti.²⁵⁴

Co ovšem nejvíce Owense zarazilo, byla reakce z Bílého domu. Tehdejší prezident Franklin Delano Roosevelt se nenamáhal Owensovi poslat telegram s blahopřáním, zavolat nebo jej pozvat k sobě.²⁵⁵ Myslím si, že následné vyjádření Owense po skončení olympijských her hovoří za vše: „Jesse Owens, černošská olympijská hvězda, včera večer řekl publiku 1000 černochů, že to byl prezident Roosevelt a ne Vůdce Hitler, kdo ho během nedávných olympijských her v Berlíně urazil. 'Hitler mě neurazil - byl to náš prezident, kdo mě urazil,' řekl Owens na republikánském shromáždění. 'Prezident mi ani neposlal telegram.'“²⁵⁶

Bohužel na Owensovy skvělé úspěchy se poměrně rychle zapomnělo, jelikož byl nucen ukončit svoji sportovní kariéru. Aby se užívil, musel se účastnit různých běžeckých závodů proti nerovnému soupeři, jako byly například motocykly, auta, psi, koně apod.²⁵⁷ „Lidé říkají, že pro olympijského vítěze bylo ponižující běžet proti koni, ale co jsem měl dělat? Měl jsem čtyři zlaté medaile, ale nemohu jít čtyři zlaté medaile.“²⁵⁸ Uznání se Owensovi dostalo až

²⁵⁰ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Athletes*. John Woodruff speaking about his experiences. Dostupné online:

https://www.ushmm.org/exhibition/olympics/?content=aa_athletes&lang=en

²⁵¹ Jesse Owens Back Home. *Afro-American*, August 29, 1936, no. 3, s. 1. Dostupné online:

<https://news.google.com/newspapers/p/afro?nid=UBnQDr5gPskC&dat=19360829&printsec=frontpage&hl=en>

²⁵² EDMONDSON, Jacqueline. *Jesse Owens: A Biography*. Westport, CT: Greenwood Press, 2007, s. 54.

²⁵³ HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008, s. 234.

²⁵⁴ HILMES, Oliver. *Berlín 1936*. Brno: Host, 2017, s. 269.

²⁵⁵ *Getting to Know the Racial Views of Our Past Presidents: What about FDR?* The Journal of Blacks in Higher Education, no. 38, 2002, s. 44.

²⁵⁶ Late News Flashes. *The Waterbury Democrat*, October 16, 1936, vol. 54, no. 260, s. 1. Dostupné online:

<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn82014085/1936-10-16/ed-1/seq-1/>

²⁵⁷ *America's Shame*. The Journal of Blacks in Higher Education, no. 45, 2004, s. 125.

²⁵⁸ *From horse-racer to speech writer: Jesse Owens' life after the Olympic Games*, TM © 2022 – International Olympic Committee – All Rights Reserved. 2021. Dostupné online:

<https://www.olympic.org/news/from-horse-racer-to-speech-writer-jesse-owens-life-after-the-olympic-games>

v roce 1976, kdy mu prezident spojených států Gerald Ford udělil medaili svobody a poté v roce 1979 od dalšího prezidenta Jamese Cartera, který mu udělil ocenění živá legenda. Jesse Owens zemřel na rakovinu plic 31. března 1980 ve věku 66 let.²⁵⁹

I přes úspěchy afroamerických sportovců na olympijských hrách v Berlíně, se jejich životní situace ve Spojených státech nezlepšila. Pořád se totiž jednalo o Afroameričany a vztahovaly se na ně zákony Jima Crowa. Tyto zákony pocíťovali jak ve sportovním odvětví, tak i v osobním životě. Jako sportovci, byli i nadále předmětem posměchu a diskriminace. Tato diskriminace i nadále probíhala ve všech sportovních oblastech. Postupné zrušení rasové segregace v oblasti sportu nastává až po druhé světové válce. Na univerzitách, které byly mimo území Jihu, se do jednotlivých sportovních odvětví začali postupně více zařazovat sportovci tmavé pleti. Tito sportovci museli ovšem jednak splňovat kritérium dobrého sportovce, ale zároveň museli být dobrými studenty s bezchybným povahovým charakterem, aby tím zbořili zaryté rasové předsudky vůči nim.²⁶⁰ Jednalo se o pomalý a zdlouhavý proces zrovnoprávnování Afroameričanů ve sportu a trvalo to mnoho let.

²⁵⁹ EDMONDSON, Jacqueline. *Jesse Owens: A Biography*. Westport, CT: Greenwood Press, 2007, s. 87-88.

²⁶⁰ REESE, Renford. *The Socio-Political Context of the Integration of Sport in America*. *Journal of African American Men*, vol. 3, no. 4, 1998, s. 12.

5. Závěr

Problematika rasové segregace Afroameričanů ve Spojených státech, se stala v posledních letech v souvislosti s úmrtím George Floyda opět aktuálním tématem. I přestože počátky tohoto problému sahají několik stovek let do minulosti, Floydova smrt vyvolala protesty po celé zemi a znovu připomenula problematiku rasismu.²⁶¹ S tímto tématem úzce souvisí rasová segregace afroamerických sportovců napříč historií. Já jsem si ke svému výzkumu vybral události kolem olympijských her v Berlíně roku 1936, ovšem spektrum této problematiky rasové nerovnosti v oblasti sportu je velice široké a prolíná se do dnešní doby v souvislosti s hnutím *Black Lives Matter*.²⁶² Dle mého názoru by v tomto ohledu byla velice zajímavá aktuální studie ohledně politiky ve sportu v souvislosti kontroverzního pokleknání před začátkem sportovních klání.

Na několika stránkách první kapitoly jsem se snažil popsat důležité mezníky vývoje života Afroameričanů ve Spojených státech a problémy, s kterými se setkávali. Pozornost jsem věnoval především událostem a situacím, ve kterých docházelo k soustavnému porušování lidských práv a které svojí krutostí se zapsaly do neslavné historie Spojených států, na kterou je třeba pamatovat. V první řadě jsem se pokusil nastínit vývoj afroamerické integrace v meziválečném období a poté naznačit problémy násilí na Afroameričanech. Ve druhé kapitole jsem následně zkoumal na určitých příkladech rasovou segregaci ve sportu a snažil jsem se upozornit na určité odlišnosti ve vnímání Afroameričanů ve sportu v době, kdy ve Spojených státech platily nepsané zákony Jima Crowa, které měly za cíl segregovat a utlačovat afroamerické sportovce a obyvatelstvo. Ve třetí a zároveň hlavní kapitole jsem se snažil podrobně a ze široka nahlédnout na problematiku olympijských her v Berlíně roku 1936 z pohledu Spojených států.

Hypotézy, s kterými předkládaná práce pracovala, byly teze, že odborná a široká veřejnost vnímala americký olympijský tým jako celek, který bude bojovat o medaile a nehledí na rozdíly mezi sportovci a zároveň, že vzhledem k možnosti účasti afroamerických atletů na olympijských hrách, nepodléhal americký olympijský výběr rasové segregaci na základě stanov MOV, které říkají: „*Požívání práv a svobod stanovených v této Olympijské chartě bude zajištěno bez jakékoli formy diskriminace, jako je diskriminace na základě rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, jazyka, náboženství, politického nebo jiného přesvědčení, národnosti nebo společenského původu, majetku, původu nebo jiného postavení.*“²⁶³ K tomuto účelu jsem využil srovnání her z Berlína s olympijskými hrami v Los Angeles roku 1932, aby byl zřetelný posun ve vnímání afroamerických sportovců napříč americkou společností.

Zásadní rozpor nastal v souvislosti s vzestupem bojkotového hnutí kvůli účasti Spojených států na olympijských hrách v Berlíně. Dle vyjádření hlavního kritika bojkotového hnutí prezidenta olympijského výboru Spojených států Avery Brundage „[...] *se hry nebudou konat v žádné zemi, kde by došlo k zásahu do základní olympijské teorie o rovnosti všech ras.*“²⁶⁴ Podle mého názoru na základě tohoto vyjádření se neměli správně konat ani hry v Los Angeles, jelikož politika Spojených států v té době nesplňovala myšlenku olympionismu ohledně rovnosti ras.

²⁶¹ Protests Swell in U.S. and Beyond as George Floyd Is Mourned Near His Birthplace. *The New York Times*, June 6, 2020. Dostupné online: <https://www.nytimes.com/2020/06/06/us/protests-today-police-george-floyd.html>

²⁶² ARNOLD, Eric K. *The BLM Effect: Hashtags, History and Race*. Race, Poverty & the Environment, vol. 21, no. 2, 2017, s. 8–15.

²⁶³ International Olympic Committee. *Olympic Charter*. Lausanne: Comité International Olympique, 2021, s. 8. Dostupné online: https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf?_ga=2.36912224.1791075278.1636642396-73724219.1620910518

²⁶⁴ Officials Suggest Personal View That Racial Activities In Germany May Prevent Olympic Games There. *The Rapid City Daily Journal*. April 17, 1933, no. 15624, s. 1. Dostupné online: <https://newspapers.ushmm.org/article/42753>

Afroameričané se sice mohli her v Los Angeles účastnit, ovšem podléhali všudypřítomné formě diskriminace zákonů Jima Crowa a jejich účast byla pouhou zástěrkou. Příkladem může být třeba diskutabilní vyřazení dvou afroamerických sportovkyň na poslední chvíli a jejich nahrazení bílými sportovkyněmi. Tento rasový postoj vůči afroamerickým atletům lze vysledovat i na dobovém tisku, kde můžeme najít spoustu rasových nářeků. Už samostatná myšlenka, která se objevovala v textu, že vítězství Afroameričanů podkopává ideu bílé nadřazenosti, ničí samostatnou myšlenku olympijských her. Olympijské hry jsou tím nejvyšším možným sportovním stupněm, kam každý sportovec doufá, že se dostane a vyhraje. Když ovšem v nějaké zemi jsou sportovci na základě své barvy pleti, národnosti, vyznání či původu omezení ohledně účasti v nějakém sportu, nemohou plnohodnotně trénovat jako ostatní, mají ztížené podmínky pro účast v lokálních soutěžích, nemohou využívat stejná vybavení nebo sportovní zařízení, jako ostatní sportovci, tak dle mého názoru by se v této zemi neměly olympijské hry konat nebo by tato země měla být z her vyloučena. Spojené státy se v tomto ohledu vlastně tolik nelišily od Německa na olympijských hrách v Berlíně, které omezovalo možnost účasti židům. Tuto moji teorii podporují i myšlenky eugeniky ve sportu, které se v té době objevovaly ve Spojených státech vědecké oblasti, jelikož už od dvacátých let 20. století se zde vyskytly teorie, že úspěchy Afroameričanů jsou spíše způsobeny anatomickým zvýhodněním, než jejich tvrdou prací.

Na olympijských hrách v Berlíně nastal určitý posun ve vnímání Afroameričanů, ovšem v oblasti segregace afroamerických sportovců, se toho ve Spojených státech v zásadě moc nezměnilo. Část americké veřejnosti, převážně na americkém Severu díky publikovaným zprávám z tisku o politice Německa, začala nahlížet na Afroameričany, jako na sportovce, kteří se jdou utkat s nacistickým režimem, jelikož si dobře uvědomovali, nebezpečnou politiku, kterou Adolf Hitler v Evropě vede. To ovšem neplatilo o americkém Jihu, kde se během konání olympijských her v souvislosti s úspěchy Afroameričanů zvýšil počet novin, které byly nějakým stylem cenzurovány nebo přímo agresivně na tyto atlety útočily, například pomocí různě zesměšňujících karikatur jelikož se nedokázaly smířit s jejich úspěchy.

Odborná veřejnost zaznamenala také určitý posun v oblasti vědeckého rasismu, jelikož se objevili lidé, kteří se snažili vyvrátit teorii o anatomickém zvýhodnění Afroameričanů, jako byl například William Montague Cobb. Na druhou stranu i přes velké úspěchy, které afroameričtí sportovci zaznamenali v Berlíně se objevovali lidé, kteří se snažili dále podporovat teorii severské nadřazenosti a jejich úspěchy i nadále vysvětlovat prostřednictvím vědeckého rasismu, jako byl Charles D. Snyder. Oba ovšem nezaznamenali se svými teoriemi úspěch, neboť se ujala jiná teorie, která svým způsobem útočila na Afroameričany, jelikož stanovila nové paradigma, které rozdělovalo fyzickou zdatnost a mentální inteligenci. Dle mého názoru William Montague Cobb nezaznamenal úspěch, jelikož na to americká společnost v té době ještě nebyla připravena. Teprve až po druhé světové válce se totiž začaly ve sportu teprve objevovat určité snahy o zrovnoprávnění Afroameričanů. Z tohoto hlediska si myslím, že by byla velice zajímavá studie, jak druhá světová válka ovlivnila postupnou integraci Afroameričanů do americké společnosti. Charles D. Snyder zase naopak nemohl se svojí teorií uspět, jelikož afroameričtí sportovci i přes ne moc početnou účast zaznamenali fenomenální výsledky.

Afroameričtí sportovci si dobře uvědomovali své postavení v americké společnosti, a proto je možné, že olympijské hry vnímali jako příležitost, která jim mohla přinést určitou míru slávy a společenského vzestupu. Případným úspěchem by vlastně dokázali sobě a společnosti, že teorie o jejich podřadném postavení nestojí na pevných základech, což se jim také povedlo. Je tedy možné, že sportovci, v tento moment museli překonat dilema, jestli se rozhodnout pro bojkot her a tím podpoří určitou část domácí scény, která se tím snažila

upozornit na nerovné podmínky Afroameričanů nebo jestli se her zúčastní. Ovšem dle mého názoru nejvíce pravděpodobný bude fakt, že afroameričtí sportovci vnímali olympijské hry jako sportovní událost, které se chtějí zúčastnit a chtějí podat co možná nejlepší výkony, aby vyhráli. Tuto teorii podporuje i vyjádření jednoho z účastníků her Johna Woodruffa: „ [...] *Politika, kterou vidíte, nás vůbec nezajímala, zajímalo nás pouze jet do Německa a vyhrát.*“²⁶⁵

Rozdílný pohled na rasovou segregaci byl k vidění mezi sportovci amerického olympijského výběru. Podle zpráv mezi členy olympijského výběru nepanovala žádná forma rasové segregace a všichni se k sobě chovali přátelsky. Je samozřejmě velice těžké každému jednotlivému sportovci nahlédnout do hlavy, jelikož je možné, že někteří mohli skrývat své předsudky, ovšem s největší pravděpodobností sami sebe vnímali jako jeden tým, který jede soutěžit za svou zemi a jde zabojovat o co nejvíce medailí.

Rozdílný charakter oproti Spojeným státům byl také vnímán afroamerickými sportovci po příjezdu do Německa. Ač je to paradoxní, tak během olympijských her v Berlíně roku 1936 se v Německu k afroamerickým sportovcům chovali mnohem lépe, než ve stejné době ve Spojených státech. Německo se totiž politicky obávalo mezinárodního odsouzení ze strany ostatních států. Nejvyšší představitelé Německa nebyli samozřejmě s úspěchy afroamerických atletů spokojeni, ovšem kromě pár drobných situací to nedávali najevo. Německé publikum bylo naopak těmito atlety fascinováno, neboť v tu danou chvíli spíše vnímali skvělé výkony a chtěli vidět dokonalost, kterou jim v ten moment mohli tito sportovci nabídnout.

Bohužel i přes tyto dosažené úspěchy se museli afroameričtí sportovci vrátit zpět do Spojených států, kde na ně opět čekala stejná realita, jako před odjezdem. Pomíjející chvílka slávy se opět střetla s krutou realitou, která i nadále pokračovala. Bohužel ne všichni, jako Jesse Owens, se dočkali uznání za své výkony, jelikož někteří zemřeli mnohem dříve. Je smutné, že například Owensovi se teprve až na sklonku jeho života dostalo prezidentského uznání, jelikož si jeho rodná zem uvědomila, že Owens dokázal porazit Německo ještě dřív, než padnul první výstřel.

²⁶⁵ United States Holocaust Memorial Museum. *The Nazi Olympics Berlin 1936: John Woodruff*. Dostupné online: <https://www.ushmm.org/information/exhibitions/online-exhibitions/nazi-olympics-berlin-1936/john-woodruff>

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny:

ALEXANDER, Will W. *Southern White Schools Study Race Questions*. The Journal of Negro Education, vol. 2, no. 2, 1933, s. 138-146. Dostupné online: https://www.jstor.org/stable/pdf/2292230.pdf?refreqid=fastly-default%3A5e14c3956048576dbb31a1c1f36a918c&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&origin=search-results&acceptTC=1

COBB, W. Montague. *Race and Runners*. Howard University. Department of Sociology and Anthropology Faculty Publications, 1936, paper 13, s. 1-9. Dostupné online: https://dh.howard.edu/soci_fac/13/

EVANS, Hiram W. *The Klan's Fight for Americanism*. The North American Review 223, no. 830, 1926, s. 33-63. Dostupné online: https://www.jstor.org/stable/pdf/25113510.pdf?refreqid=excelsior%3A1f8a1042753d2feadf290cdc6de02a1&ab_segments=&origin=

HOXMARK, Guilermo. *The International Olympic Games as an Index to the Influence of Climate on Human Energy*. Ecology, vol. 6, no. 3, 1925, s. 199-202. Dostupné online: https://www.jstor.org/stable/pdf/1929197.pdf?refreqid=fastly-default%3A7031810766d8c98f7b745efd03b97915&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&origin=search-results

SNYDER, Charles D. *The Real Winners in the 1936 Olympic Games*. The Scientific Monthly 43, no. 4, 1936, s. 372-374. Dostupné online: https://www.jstor.org/stable/pdf/16171.pdf?refreqid=excelsior%3Ab4649211a24bc6b4fc5aeea629ae2c94&ab_segments=&origin

The Olympic Games in Berlin: A Question of Fair Play, radio address by Henry Smith Leiper, Presbyterian historical society. Pearl digital collections. November 12, 1935, s. 1-11. Dostupné online: <https://digital.history.pcusa.org/islandora/object/islandora:14414#page/1/mode/2up>

DU BOIS, W. E. Burghardt. *The Study of the Negro Problems*. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 11, 1898, s. 1-23. Dostupné online: https://www.jstor.org/stable/pdf/1009474.pdf?refreqid=fastly-default%3A49d62171299a1fed3ba2af451e8594ab&ab_segments=0%2FSYC-6646_basic_search%2Fcontrol&origin=search-results

WOODRUFF, Charles Edward. *The Expansion of Races*. New York: Rebman, 1909. Dostupné online: Internet Archive. New York, Rebman company. Americana. University of Carolina. 2009. <https://archive.org/details/expansionraces00woodgoog/page/266/mode/2up>

HITLER, Adolf. *Mein Kampf*. Praha: Naše vojsko, 2016.

RIEFENSTAHL, Leni. *V mé paměti: memoáry fotografky a filmové režisérky, která pracovala pro Hitlera*. Praha: Prostor, 2005.

SPEER, Albert. *Řídil jsem Třetí říši*. Praha: Grada, 2010.

WALKER, M. Fleetwood. *Our home colony: a treatise on the past, present and future of the Negro race in America*. Steubenville, O.: Herald Printing Co, 1908.

HOWELL, George, HORSLEY, Gus and BRADFORD, Perry. *Harry Wills, the champion*. New York, Columbia, 1926. Dostupné online: *Harry Wills, the champion*. Syracuse University Libraries 222 Waverly Ave., Syracuse, New York 13244. <https://soundbeat.org/episode/harry-wills-the-champion/>

RIEFENSTAHL, Leni. *Olympia 1. Teil – Fest de Völker*. Deutsches Reich, 1938. Dostupné online: Storia del Cinema, 2017, *Leni Riefenstahl: Olympia - Festival of Nations (1936)*. YouTube video. <https://www.youtube.com/watch?v=H3LOPhRq3Es&t=6169s>

RIEFENSTAHL, Leni. *Olympia 2. Teil – Fest der Schönheit*. Deutsches Reich, 1938. Dostupné online: Storia del Cinema, 2017, *Leni Riefenstahl: Olympia – Festival of Beauty (1936)*. YouTube video. <https://www.youtube.com/watch?v=zHN8Jwku1Nc>

Denní tisk:

Afro-American. July 16, 1910.

Afro-American. August 1, 1919.

Afro-American. February 27, 1920.

Afro-American. June 6, 1925.

Afro-American. July 23, 1927.

Afro-American. December 14, 1935.

Afro-American. August 1, 1936.

Afro-American. August 8, 1936.

Afro-American, August 29, 1936.

Atlanta Independent. January 20, 1921.

Atlanta Independent. May 1, 1924.

Detroit Tribune. January 19, 1952.

Chicago Defender. August 2, 1919.

Imperial Valley Press. August 4, 1932.

Los Angeles Harald. July 5, 1910.

Mail Online. August 11, 2009.

The Call. July 3, 1910.

The Call. July 6, 1910.

The Crisis. February, 1916.

The Crisis. May, 1918.

The Crisis. March, 1919.

The Crisis. November, 1922.

The Crisis. September 1932.

The Crisis. September 1935.

The Crisis, September 1936.

The Daily Gate City. July 5, 1910.

The Democratic Banner. July 5, 1910.

The Chicago Defender. August 8, 1936.

The Indianapolis Recorder. January 12, 1929.

The New York Times. July 28, 1919.

The New York Times. June 6, 2020.

The Northwest Enterprise. April 25, 1941.

The Omaha Guide. September 7, 1935.

The Rapid City Daily Journal. April 17, 1933.

The Sunday Gate City. July 3, 1910.

The Tulsa Star. February 14, 1920.

The Washington Herald. June 26, 1910.

The Waterbury Democrat. August 3, 1932.

The Waterbury Democrat. August 4, 1933.

The Waterbury Democrat, October 16, 1936.

Twin-city Herald. August 8, 1936.

Odborná literatura a časopisecké studie:

ADAMSON, Christopher R. *Punishment after Slavery: Southern State Penal Systems, 1865-1890*. *Social Problems* 30, no. 5, 1983, s. 555-569.

ALDERMAN, Derek H., INWOOD, Joshua a TYNER, James A. *Jack Johnson versus Jim Crow: Race, Reputation, and the Politics of Black Villainy: The Fight of the Century*. *Southeastern Geographer* 58, no. 3, 2018, s. 227-249.

ANGELOU, Maya. *I Know Why the Caged Bird Sings*. New York: Random House, 2009.

ARNOLD, Eric K. *The BLM Effect: Hashtags, History and Race*. *Race, Poverty & the Environment*, vol. 21, no. 2, 2017, s. 8–15.

BACM Research, Paperless Archives. *Berlin 1936 Olympics: Political and Diplomatic Documents*. Dostupné online: BACM Research, Paperless Archives. <https://downloads.paperlessarchives.com/p/WwWK/>

BAKER, Mark Allen. *The World Colored Heavyweight Championship, 1876-1937*. McFarland Incorporated Publishers. 2020.

BAKER, William J. *Jesse Owens: An American Life*. Champaign, IL: University of Illinois Press, 2006.

BELL, Derrick A. *Brown v. Board of Education and the Interest-Convergence Dilemma*. *Harvard Law Review*, vol. 93, no. 3, 1980, s. 518-533.

BERGIN, Cathy. *"Unrest among the Negroes": the African Blood Brotherhood and the politics of resistance*. *Race & Class: A Journal on Racism, Empire and Globalisation* 57.3, 2016, s. 45-58.

BYNUM, Cornelius L. *The New Negro and Social Democracy during the Harlem Renaissance, 1917—37*. *The Journal of the Gilded Age and Progressive Era*, vol. 10, no. 1, 2011, 89-112.

CAPECI, Dominic J., WILKERSON, Martha *Multifarious Hero: Joe Louis, American Society and Race Relations During World Crisis, 1935-1945*. *Journal of Sport History* 10, no. 3, 1983, s. 5-25.

CARTER, Robert, CHEUVRONT, Samuel, HARRISON, C., PROCTOR, Larry, MYBURGH, Kathryn, BROWN, Michael, MALINA, Robert. *Success, Race and Athletic Performance*. *Journal for the Study of Sports and Athletes in Education*. 2010, s. 207-229.

DAVIS, Dwight S. *Racism in Baseball*. *Black View*, vol. 2, no. 7, 1974, s. 13.

DOMKE, David. *The Press, Race Relations, and Social Change*. *Journal of Communication* 51, no. 2, June 2001, s. 317-344.

DONALD, Leslie J. *Origin of the Neighbourhood Unit*. *Planning Perspectives*. 17:3, 2002, s. 227-245.

- DRAKE, Robert. *Jesse Who?: Race, the Southern Press, and the 1936 Olympic Games*. American Journalism, 2011, s. 81-110.
- DYRESON, Mark. *American Ideas about Race and Olympic Races from the 1890s to the 1950s: Shattering Myths or Reinforcing Scientific Racism?* Journal of Sport History 28, no. 2, 2001, s. 173-215.
- EDMONDSON, Jacqueline. *Jesse Owens: A Biography*. Westport, CT: Greenwood Press, 2007.
- EQUAL JUSTICE INITIATIVE. *Enabling an Era of Lynching: Retreat, Resistance, and Refuge*. Lynching in America: Confronting the Legacy of Racial Terror, Equal Justice Initiative, 2017, s. 48-56.
- EQUAL JUSTICE INITIATIVE. *Lynching in America: Confronting the legacy of racial terror*. Third Edition. Dostupné online: <https://lynchinginamerica.eji.org/report/>
- EQUAL JUSTICE INITIATIVE. *Lynching in America: From "Popular Justice" to Racial Terror*. Lynching in America: Confronting the Legacy of Racial Terror. Equal Justice Initiative, 2017, s. 27-47.
- EVANS, Art. *Joe Louis as a Key Functionary: White Reactions Toward a Black Champion*. Journal of Black Studies 16, no. 1, 1985, s. 95-111.
- FERLEGER, Louis. *Sharecropping Contracts in the Late-Nineteenth-Century South*. Agricultural History 67, no. 3, 1993, s. 31-46.
- FLEISCHMAN, Richard, TYSON, Thomas and OLDROYD, David. *The U.S. Freedmen's Bureau in post-civil war reconstruction*. The Accounting Historians Journal 41, no. 2, 2014, s. 75-109.
- FOSTER, Mark S. *In the Face of "Jim Crow": Prosperous Blacks and Vacations, Travel and Outdoor Leisure, 1890-1945*. The Journal of Negro History 84, no. 2, 1999, s. 130-149.
- FREDRICKSON, George M. *Rasismus: stručná historie*. Praha: BB art, 2003.
- Four Statements on the Race Question*. Paris: UNESCO 1969, s. 1-54.
- GAIDO, Daniel. *A materialist analysis of slavery and sharecropping in the Southern United States*, The Journal of Peasant Studies, 28:1, 2000, s. 55-94.
- GOLDBERG, David J. *Unmasking the Ku Klux Klan: The Northern Movement against the KKK, 1920-1925*. Journal of American Ethnic History. University of Illinois Press, vol. 15, no. 4, 1996, s. 32-48.
- GOLUB, Mark. *Plessy as "Passing": Judicial Responses to Ambiguously Raced Bodies in Plessy v. Ferguson* Law Society and Review, vol. 39, no. 3, 2005, s. 563-600.
- GOTTLIEB, Moshe. *The American Controversy Over the Olympic Games*. American Jewish Historical Quarterly 61, no. 3, 1972, s. 181-213.

- GRAHAM, Jessica. *Joe Louis contra Max Schmeling e a nova ideologia da democracia racial nos Estados Unidos*. NITEROI RJ: Univ Fed Fluminense, Dept Historia Tempo (Rio de Janeiro, Brazil), vol. 13(25), 2009, s. 98-119.
- GRAY, Wendy, and BARNEY, Robert K. *Devotion to Whom?: German-American Loyalty on the Issue of Participation in the 1936 Olympic Games*. *Journal of Sport History* 17, no. 2, 1990, s. 214-231.
- GREENE, Ann Norton and McDANIELS, Pellom. *Review of race's tracks, by Katherine C. Mooney*. *Reviews in American History* 43, no. 4, 2015, s. 640-646.
- GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu. Přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011.
- HAMILTON, C. Horace. *The Negro Leaves the South*. *Demography*, vol. 1, no. 1, 1964, s. 273-295.
- HARRIS, Othello. *The role of sport in the black community*. *Sociological Focus* 30, no. 4, 1997, s. 311-319.
- HAYWOOD, Harry. *Za osvobození černochů*. Praha: Práce, 1952.
- HENDERSON, Edwin B. *The Negro in the Olympic Games*. *Negro History Bulletin* 15, no. 3, 1951, s. 43-44.
- HIGHSMITH, Andrew R., and ANSLEY T. Erickson. *Segregation as Splitting, Segregation as Joining: Schools, Housing, and the Many Modes of Jim Crow*. *American Journal of Education* 121, no. 4, 2015, s. 563-595.
- HILMES, Oliver. *Berlín 1936*. Brno: Host, 2017.
- HILTON, Christopher. *Hitlerova olympiáda: olympijské hry 1936 v Berlíně*. Praha: Práh, 2008.
- HOLMES, Robert A. *The Afro-American in the Urban Age*. *Journal of Black Studies*, vol. 4, no. 4, 1974, s. 441-456.
- HROCH, Miroslav aj. *Úvod do studia dějepisu: určeno pro posl. fakulty filozof. a pedagog. [Díl] 4, Metody historikovy práce*. 1. vyd. Praha: SPN, 1983.
- HROCH, Miroslav a kol. *Úvod do studia dějepisu*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985.
- CHALKLEY, Brian, and STEPHEN Essex. *Learning from the Olympic Games*. *Teaching Geography* 25, no. 3, 2000, s. 112-118.
- CHILDS, Erica. *Images of the Black Athlete: Intersection of Race, Sexuality, and Sports*. *Journal of African American Men* 4, no. 2, 1999, s. 19-38.

- CHRISMAN, Robert. *Black Studies, the Talented Tenth, and the Organic Intellectual*. *The Black Scholar*, vol. 35, no. 2, 2005, s. 5-10.
- International Olympic Committee. *Olympic Charter*. Lausanne: Comité International Olympique, 2021.
- JARRETT, Gene A. *What Is Jim Crow?* *PMLA*, vol. 128, no. 2, 2013, s. 388-390.
- JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Voznice: Leda, 2014.
- JONES, Thomas B. *Caucasians Only: Solomon Hughes, the PGA, and the 1948 St. Paul Open Golf Tournament*. *Minnesota History* 58, no. 8, 2003, s. 382-393.
- JOSEPH, Peniel E. *Historians and the Black Power Movement*. *OAH Magazine of History* 22, no. 3, 2008, s. 8-15.
- KASS, D. A. *The Issue of Racism at the 1936 Olympics*. *Journal of Sport History* 3, no. 3, 1976, s. 223-235.
- KESSLER, Mario. *Only Nazi Games? Berlin 1936: The Olympic Games between Sports and Politics, Socialism and Democracy*. 25:2, 2011, s. 125-143.
- KIRSCH, George B. *Municipal Golf and Civil Rights in the United States, 1910-1965*. *The Journal of African American History* 92, no. 3, 2007, s. 371-391.
- KRUGLER, David F. *1919: Defending Black Lives*. *Washington History*, vol. 32, no. ½, 2020, s. 27-30.
- KŘÍŽOVÁ, Markéta. *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2013.
- LAATS, Adam. *Red Schoolhouse, Burning Cross: The Ku Klux Klan of the 1920s and Educational Reform*. *History of Education Quarterly* 52, no. 3, 2012, s. 323-350.
- LAUFS, Stefanie. *Fighting a Movie With Lightning: "the Birth of a Nation" and the Black Community*. Hamburg, Germany: Anchor Academic Publishing, 2014.
- LEWIS, Michael, and JACQUELINE Serbu. *Kommemorating the Ku Klux Klan*. *The Sociological Quarterly*, vol. 40, no. 1, 1999, s. 139-158.
- LOMÍČEK, Jan. *Možnosti a limity dokumentace současnosti českého sportu, tělesné výchovy a olympismu*. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia*. Praha: Národní muzeum, 2017, s. 5-10.
- MACLEAN, Nancy. *Pod maskou ušlechtilosti: Ku-klux-klan po první světové válce*. Praha: BB/art, 2007.
- MARTIN, Charles H. *Review of Jesse Owens: An American Life*. *The Journal of Southern History*, vol. 53, no. 4, 1987, s. 688-689.

MARVIN, Carolyn. *Avery Brundage and American Participation in the 1936 Olympic Games*. Journal of American Studies, vol. 16, no. 1, 1982, s. 81-105.

McLAUGHLIN, Malcolm. *Reconsidering the East St Louis Race Riot of 1917*. International Review of Social History, vol. 47, no. 2, 2002, s. 187-212.

McVEIGH, Rory. *Power Devaluation, the Ku Klux Klan, and the Democratic National Convention of 1924*. Sociological Forum 16, no. 1, 2001, s. 1-30.

MICHEL, Joël. *Lynčování: zpráva o kruté minulosti USA*. Praha: Práh, 2009.

MITCHELL, Sheila. *Women's Participation in the Olympic Games 1900-1926*. Journal of Sport History 4, no. 2, 1977, s. 208-228.

NAACP. *History of Lynching in America*. Dostupné online: <https://naacp.org/find-resources/history-explained/history-lynching-america>

NATHAN Daniel A. *Jackie Robinson*. Journal of American History, vol. 104, no. 1, 2017, s. 296-301.

OLYMPICS | OLYMPIC GAMES, MEDALS, RESULTS & LATEST NEWS. *Berlin 1936 Summer Olympics – Athletes, Medals & Results*. International Olympic Committee. Dostupné online: <https://olympics.com/en/olympic-games/berlin-1936>

OLYMPICS | OLYMPIC GAMES, MEDALS, RESULTS & LATEST NEWS. *From horse-racer to speech writer: Jesse Owens' life after the Olympic Games*. International Olympic Committee. Dostupné online: <https://www.olympic.org/news/from-horse-racer-to-speech-writer-jesse-owens-life-after-the-olympic-games>

OXFORD UNIVERSITY PRESS. *Photo Essay – African American Olympians*. 2022. Dostupné online: <https://oxfordaasc.com/page/photo-essay-african-american-olympians>

PELC, Martin. *Dějiny sportu: od kuriozity k vědecké historii*. In: Slu.cz [online]. Ústav historických věd. Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě. Dostupné online: <https://www.slu.cz/slu/cz/projekty/webs/popularizace/postery-sylaby-publikace-1/poster/5-cyklus/0410-sylabus.pdf/>

PILGRIM, David. *The Coon Caricature*. Jim Crow Museum. Ferris State University. 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/coon/homepage.htm>

PILGRIM, David. *The Mammy Caricature*. Jim Crow Museum. Ferris State University. 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/mammies/homepage.htm>

PILGRIM, David. *The Tom Caricature*. Jim Crow Museum. Ferris State University. 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/tom/homepage.htm>

- PILGRIM, David. *Who was Jim Crow?* Jim Crow Museum. Ferris State University, 2000, edited 2012. Dostupné online: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/who/index.htm>
- RABAKA, Reiland. *W. E. B. Du Bois's Evolving Africana Philosophy of Education*. *Journal of Black Studies*, vol. 33, no. 4, 2003, s. 399-449.
- RATHBONE, Keith. *Antifascist Athletes? A Reappraisal of the 1936 Berlin Olympics*. *Fascism* 9, 1-2, 2020, s. 195-220.
- REESE, Renford. *The Socio-Political Context of the Integration of Sport in America*. *Journal of African American Men* 3, no. 4, 1998, s. 5-22.
- REUTH, Ralf G. *Joseph Goebbels Tagebücher 1924-1945*, München: Piper Verlag, 1999.
- RIDDLE, Wesley A. *The Origins of Black Sharecropping*. *The Mississippi Quarterly*, vol. 49, no. 1, 1995, s. 53-71.
- ROMERO, Francine S. *"There Are Only White Champions": The Rise and Demise of Segregated Boxing in Texas*. *The Southwestern Historical Quarterly* 108, no. 1, 2004, s. 26-41.
- SHENKMAN, Richard. *Legends, lies, and cherished myths of American history*. New York: Morrow, 1988.
- SCHULER, Edgar A. *The Houston Race Riot, 1917*. *The Journal of Negro History*, vol. 29, no. 3, 1944, s. 300-338.
- SMITH, Eric L. *The 1917 race riot in chester, pennsylvania*. *Pennsylvania History: A Journal of Mid-Atlantic Studies*, vol. 75, no. 2, 2008, s. 171-196.
- SQUIRES, David. *Outlawry: Ida B. Wells and Lynch Law*. *American Quarterly*, vol. 67, no. 1, 2015, s. 141-163.
- STREPPELHOFF, Robin. *Avery Brundage und der Mythos vom „unpolitischen Sport: Eine Ideengeschichtliche Spurensuche*. *Stadion* 40, no. 2014, 1 (2015), s. 39-56.
- THE JBHE FOUNDATION, INC. *America's Shame*. *The Journal of Blacks in Higher Education*, no. 45, 2004, s. 125.
- THE JBHE FOUNDATION, INC. *Getting to Know the Racial Views of Our Past Presidents: What about FDR?* *The Journal of Blacks in Higher Education*, no. 38, 2002, s. 44-46.
- TINDALL, George Brown a SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1998.
- TISCHAUSER, Leslie V. *Jim Crow Laws*. Landmarks of the American mosaic. Greenwood, 2012.
- TUSHNET, Mark. *The Significance of Brown v. Board of Education*. *Virginia Law Review*, vol. 80, no. 1, 1994, s. 173-184.

TUSKEGEE UNIVERSITY ARCHIVES REPOSITORY. *Causes of Lynchings, 1882-1968*, in: Lynchings Stats Year Dates Causes. Collection: Lynching Information. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 4. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>

TUSKEGEE UNIVERSITY ARCHIVES REPOSITORY. *Lynchings: By State and Race, 1882-1968*, in: Lynchings Stats Year Dates Causes. Collection: Lynching Information. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 1. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>

TUSKEGEE UNIVERSITY ARCHIVES REPOSITORY. *Lynchings: By Year and Race*, in: Lynchings Stats Year Dates Causes. Collection: Lynching Information. Uploaded by Dana Chandler. January 14, 2021, s. 2-3. Dostupné online: <http://archive.tuskegee.edu/repository/digital-collection/lynching-information/lynchings-stats-year-dates-causes/>

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Voices And „Jim Crow“ America*. 2020. Dostupné online: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-nazi-olympics-berlin-1936-african-american-voices-and-jim-crow-america>

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Responses*. Dostupné online: <https://www.ushmm.org/exhibition/olympics/sitemenu.php?lang=en>

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. *The Nazi Olympics Berlin 1936: John Woodruff*. Dostupné online: <https://www.ushmm.org/information/exhibitions/online-exhibitions/nazi-olympics-berlin-1936/john-woodruff>

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Voices And „Jim Crow“ America*. 2020. Dostupné online: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-nazi-olympics-berlin-1936-african-american-voices-and-jim-crow-america>

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. *The Nazi Olympics Berlin 1936: African American Athletes. John Woodruff speaking about his experiences*. Dostupné online: https://www.ushmm.org/exhibition/olympics/?content=aa_athletes&lang=en

VERTINSKY, Patricia, and CAPTAIN, Gwendolyn. *More Myth than History: American Culture and Representations of the Black Female's Athletic Ability*. *Journal of Sport History* 25, no. 3, 1998, s. 532-561.

WALTERS, Guy. *Berlínské hry: olympijský sen ukradený Hitlerem*. Praha: BB/art, 2007.

WIGGINS, David K. *"The Color of My Writing": Reflections on Studying the Interconnection among Race, Sport, and American Culture*. *Journal of Sport History* 43, no. 3, 2016, s. 306-320.

WIKIPEDIA CONTRIBUTORS. *United States at the 1932 Summer Olympics*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Last edit. 24. April 2022. Dostupné online: https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_at_the_1932_Summer_Olympics

WIKIPEDIA CONTRIBUTORS. *United States at the 1936 Summer Olympics*. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Last edit. 24. April 2022. Dostupné online: https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_at_the_1936_Summer_Olympics

WILLIAMS, Chad L. *Vanguards of the New Negro: African American Veterans and Post-World War I Racial Militancy*. The Journal of African American History. Association for the Study of African American Life and History, Inc, vol. 92, no. 3, 2007, s. 347-370.

WILLIAMS, L. J. *The Negro in golf*. Negro History Bulletin 15, no. 3, 1951, s. 52-54.

YOUNG, Whitney M. *The Urban League and Its Strategy*. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 357, 1965, s. 102-107.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Zemědělský nájemný systém

Tabulka č. 2: Lynčování ve Spojených státech

Tabulka č. 3: Afroamerické oběti lynčování státy na území Jihu mezi lety 1877-1950

Tabulka č. 4: Státy mimo území Jihu s nejvyšší mírou lynčování

Tabulka č. 5: Příčiny lynčování v letech 1882-1968

Tabulka č. 6: Olympijské hry v Los Angeles 1932 a olympijské hry v Berlíně 1936

Tabulka č. 7: Zprávy o Afroameričanech objevující se v bílém tisku

Tabulka č. 8: Američtí individuální medailisté podle rasy v Berlíně

Tabulka č. 9: Pokrytí olympijských her bílým tiskem na základě barvy pleti

Tabulka č. 10: Afroameričtí medailisté na olympijských hrách v Berlíně roku 1936